

IX

9Semne ZIDIND BISERICI SĂNĂTOASE

TEOLOGIA BIBLICĂ

**BISERICA
PROPOVĂDUIEȘTE
EVANGHELIA DIN
TOATĂ BIBLIA**

NICK ROARK ȘI ROBERT CLINE

RECOMANDĂRI

„Această carte concisă are în ea potențialul unui mare pas înainte. Absoarbe-i conținutul, și îi vei simți efectul ani la rând”.

*Constantine R. Campbell, Profesor asociat în Noul Testament,
Trinity Evangelical Divinity School*

„Predicarea și învățătura credincioasă nu doar că se concentrează pe un text anume, ci ea vede și întregul și ia în considerare relatarea întregii Biblii. Nick Roark și Robert Cline arată felul în care teologia biblică este esențială pentru biserică, pentru predicare și pentru viața creștină. Ei analizează imaginea de ansamblu a Scripturii și ne arată unele drumuri greșite pe care unii oameni o apucă foarte adesea. Aceasta este o resursă foarte utilă pentru păstori, învățători și credincioși obișnuiți.”

*Thomas R. Schreiner, Profesor James Buchanan Harrison în
interpretarea Noului Testament și profesor de teologie biblică,
The Southern Baptist Theological Seminary*

„Îmi place teologia biblică, dar nu îmi plac întotdeauna cărțile de teologie biblică. Mult prea adesea ele sunt scrise într-o notă tehnică, așa încât devin inaccesibile majorității credincioșilor. Această carte este o excepție. Autorii nu doar că definesc, apără și descriu teologia biblică, ci ei fac aceste lucruri într-o modali-

tate accesibilă pentru toți credincioșii. Această carte este simplă în abordarea ei, chiar dacă tratează idei complexe; este scurtă, dar plină de informații; este teoretică, și totuși plină de exemple practice despre cum să înțelegi și să aplici teologia biblică. Ea reprezintă deopotrivă o chemare la teologia biblică și un manual pentru a-ți arăta cum să faci asta. Am încheiat de lecturat această carte cu o dorință mai profundă de a-L vedea pe Isus în Cuvântul lui Dumnezeu și de a-i ajuta pe membrii bisericii mele să facă același lucru”.

Chuck Lawless, Decanul catedrei de studii doctorale și vicepreședinte cu formarea spirituală, Southeastern Baptist Theological Seminary; autorul cărților, Spiritual Warfare: Biblical Truth for Victory și Putting on the Armor

„Nu există nici măcar un singur predicator expositiv eficient în zilele noastre care să nu folosească teologia biblică pentru a explica textul din care predică și pentru a aduce un mesaj cristic. Roark și Cline explică într-o modalitate foarte clară și directă felul în care teologia biblică ajută biserica și pe păstori să înțeleagă și să propovăduiască marele mesaj al Scripturii.”

*Augustus Lopes, Păstor,
First Presbyterian Church, Goiânia, Brazilia*

RECOMANDĂRI

„Această carte concisă explică concepte teologice importante într-o modalitate clară, credincioasă și simplă. Ea este instrumentul perfect pentru aceia din biserică ce consideră o carte mai academică drept o provocare importantă, dar care totuși doresc să înțeleagă teologia sănătoasă și conceptele biblice necesare pentru a propovădui bine Evanghelia. Iată o resursă excelentă, și abia aștept să o recomand în echipa mea de slujire a femeilor.”

Abi Byrd, fost misionar în Balcani; instructor biblic, The Simeon Trust; Diaconiță responsabilă cu lucrarea pentru femei, Loudoun Valley Baptist Church, Purcellville, Virginia

„Creștinul este măsurat după credințioșia lui, și este imperativ ca el să cunoască cum să fie credincios față de Cuvântul lui Dumnezeu, autoritatea noastră singulară și unică în timp. Folosind explicațiile și exemplele, cartea lui Nick și Robert ne învață simplu și util cum să înțelegem corect pasajele biblice, la nivel individual, păstrând întotdeauna în minte imaginea de ansamblu care ne arată că Hristos este obiectivul și ținta întregii Scripturi. Recomand cu căldură această carte ca un tovarăș prețios pentru orice credincios care își dorește să audă cuvintele, „Bine, rob bun și credincios”.”

Ndagi Job Goshi, plantator de biserică

„Fantastic – această carte scurtă adăpostește o bibliotecă de înțelepciune în direcția înțelegerii narațiunii biblice a lui Dumnezeu și a predicării credincioase a Cuvântului! Autorii ne-au făcut tuturor o mare favoare prin faptul că au distilat concepte biblice dificile și le-au prezentat într-un limbaj simplu, prietenos și ușor de împărtășit altora. Acesta este felul de cărți pe care vei dori să le înmânezi unui învățător de școală duminicală, unui păstor aspirant, sau unui candidat la slujba de misionar. Învățătorii biblici bine intenționați se pornesc adesea pe calea ușoară a citatelor biblice pentru a construi o „lecție practică”, dar ei ratează să vadă tema mai largă, piesa centrală și glorioasă a pasajului. Fiind un instrument minunat care mă păzește pe cale în pregătirea mesajelor mele, ca misionar, și în învățarea noilor convertiți cum să studieze și să propovăduiască Cuvântul, această carte ar trebui tradusă în cât mai multe limbi!”

*David L. Frazier, Director Executiv, Equipping Servants
International; autorul cărții Mission Smart*

„Teologia biblică este un subiect ignorat foarte des, în ciuda faptului că este indispensabilă pentru înțelegerea întregii Biblii. Autorii acestei cărți deosebite conștientizează importanța acestui subiect pentru înțelegerea relatării istoriei răscumpărării. Dacă ești în căutarea unei resurse care explică și aplică bine teologia

RECOMANDĂRI

biblică, aceasta este cartea potrivită. Ea este biblică, bine scrisă, ușor de înțeles, practică, deloc superficială, plină de informație și extrem de utilă pentru lucrarea de predicare și cea pastorală. Am fost uimit să văd cât de multă învățătură sănătoasă a putut fi pusă într-o carte atât de scurtă.”

Miguel Núñez, Păstor senior, International Baptist Church of Santo Domingo; președinte și fondator, Wisdom and Integrity Ministries

„Ca prezbiter într-o biserică situată în unul dintre punctele de răscruce ale lumii, îmi doresc să-i echipez pe creștinii care se duc către locuri provocatoare, unde se confruntă adesea cu persecuție și cu învățături false. Teologia biblică este un instrument critic pentru a-i ajuta pe creștini să protejeze și să propovăduiască Evanghelia. Sunt deosebit de recunoscător pentru apariția acestei cărți și încântat să văd că este folosită spre întărirea bisericii din toată lumea. Ea are un echilibru de profunzime, trecând ușor peste barierele culturale și de limbă, și îi va ajuta pe toți creștinii să vadă Evanghelia mai bine, să o celebreze și să o comunice mai bine.”

Andrew Gizinski, prezbiter, RAK Evangelical Church, Ras Al Khaimah, Emiratele Arabe Unite

„Nick și Robert au reușit ceva rar într-un domeniu atât de vast. Au clarificat succint miezul teologiei biblice, fără a supra-simplifica procesul. Fiecare creștin va beneficia de pe urma numeroaselor exemple ale felului în care o teologie biblică bine informată transformă felul în care citim, aplicăm și predicăm Biblia. Aceasta este ca o hartă de încredere pe drumul către Emaus, locul unde descoperirea lui Hristos în întreaga Scriptură înfierbântă inima.”

Chip Bugnar, autorul cărții Grace Beyond the Veil

„Încercarea de a pune alături diferitele perioade istorice și genuri literare ale celor 66 de cărți ale Scripturii, pentru a forma un întreg consecvent, poate să pară un lucru greu de realizat. În această carte foarte ușor de citit și practică, Roark și Cline ne ajută să vedem că această sarcină dificilă ar putea să nu fie, la urma urmei, atât de grea, întrucât, așa cum spune Isus, toată Scriptura ne îndreaptă privirile către El. Autorii trebuie laudați pentru că au scris o carte care să-i ajute deopotrivă pe învățătorul biblic și pe elevul Scripturii să înțeleagă esența Cuvântului lui Dumnezeu și să ne protejeze ca nu cumva să o aplicăm în modalități greșite în viețile și bisericile noastre.”

*Shawn D. Wright, profesor de istoria bisericii,
The Southern Baptist Theological Seminary;
păstor cu formarea liderilor, Clifton Baptist Church, Louisville*

RECOMANDĂRI

„În această carte plină de ilustrații puternice și aducătoare de lumină, Roark și Cline aduc argumente convingătoare asupra faptului că relatarea Bibliei are de-a face întru totul cu Isus Hristos și îl echipează pe fiecare credincios să Îl slujească în acord cu planul lui Dumnezeu. Citește această carte și te vei convinge! Expresia teologie biblică ar putea să-ți creeze impresia că îți oferim doar un manual pentru colegii biblice sau pentru pregătirea pastorală. Totuși, aici ai de-a face cu o carte ce trebuie citită de fiecare credincios, pentru că noi toți suntem chemați să fim buni administratori ai darurilor în biserica lui Hristos.”

*Conrad Mbewe, Păstor, Kabwata Baptist Church; Rector,
The African Christian University, Lusaka, Zambia*

„Ca păstor, sunt întrebant adesea ce carte scurtă pot recomanda care să prezinte relatarea și unitatea Bibliei, centrată pe Domnul nostru Isus Hristos, cel răstignit și înviat. Aceasta este cartea pe care o voi recomanda de-acum înainte. Totuși, această carte face mai mult decât să explice ce este teologia biblică. Ea îi arată cititorului felul în care această disciplină, adesea neglijată, poate să ne păzească de numeroase erori – atât în interpretarea Scripturii, cât și în practica bisericii.”

*Lee Tankersley, Păstor, Cornerstone Community Church,
Jackson, Tennessee*

TEOLOGIA BIBLICĂ

„Am căutat îndelung o carte pe tema teologiei biblice pe care să o pot recomanda cu încredere oricărei persoane din biserica mea. În final, am găsit-o. Această carte este un răspuns la rugăciune.”

*Jason Meyer, Păstor cu predicarea și viziunea,
Bethlehem Baptist Church, Minneapolis*

**9Semne:
Zidind Biserici Sănătoase**

ZIDIND BISERICI SĂNĂTOASE

TEOLOGIA BIBLICĂ

BISERICA
PROPOVĂDUIEȘTE
EVANGHELIA DIN
TOATĂ BIBLIA

NICK ROARK ȘI ROBERT CLINE

IX 9Semne

TEOLOGIA BIBLICĂ. BISERICA PROPOVĂDUIEȘTE EVANGHELIA DIN TOATĂ BIBLIA

Copyright © 2018 Nick Roark & Robert Cline

Publicat de 9Semne

525 A Street NE

Washington, DC 20002

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă, stocată în vreun fel sau transmisă în orice formă ori prin orice mijloace, electronice, mecanice, prin fotocopiere, înregistrare etc., fără permisiunea prealabilă din partea editorului, cu excepția situațiilor prevăzute în legislația SUA privind drepturile de autor.

Design copertă: Darren Welch

Ilustrațiile pe copertă: Wayne Brezinka, pentru brezinkadesign.com

Traducere și editare pentru limba română: Asociația MAGNA GRATIA (www.magnagratia.org)

Dacă nu este precizat altfel în text, citatele biblice sunt preluate din Biblia Cornilescu, ediția revizuită. Drepturi de autor British and Foreign Bible Society (BFBS) și Societatea Biblică Interconfesională din România (SBIR) 1924, 2016. Folosit cu permisiune.

Toate sublinierile făcute textului biblic aparțin autorului.

Amazon ISBN: 978-1725131422

CUPRINS

PREFAȚA SERIEI 17

CAPITOLUL 1

Nevoia de teologie biblică..... 19

CAPITOLUL 2

Ce este teologia biblică? 31

CAPITOLUL 3

Care este esența narațiunii biblice? Partea 1 41

CAPITOLUL 4

Care este esența narațiunii biblice? Partea a 2-a..... 75

CAPITOLUL 5

Teologia biblică modelează învățătura bisericii..... 99

CAPITOLUL 6

Teologia biblică modelează misiunea bisericii 131

ÎNCHEIERE 151

Anexă - Exemple biblico-teologice suplimentare 157

Resurse recomandate 185

Sfinților din Biserica Baptistă Franconia.

*Fie ca, prin harul lui Dumnezeu,
să-L ilustrăm și să-L propovăduim pe
Hristos din întreaga Scriptură.*

PREFAȚA SERIEI

Crezi că este responsabilitatea ta să ajuți la zidirea unei biserici sănătoase? Dacă ești creștin, credem că da.

Isus îți poruncește să faci ucenici (Matei 28:18-20). Iuda spune să ne zidim unii pe alții în credință (Iuda 20-21). Petru te cheamă să îți folosești darurile, slujind pe alții (1 Petru 4:10). Pavel te îndeamnă să spui adevărul în dragoste, astfel încât biserica ta să se maturizeze (Efeseni 4:13, 15). Poți vedea direcția către care se îndreaptă aceste lucruri?

Indiferent dacă ești un simplu membru în biserică sau un lider al ei, seria de cărți „Zidind Biserici Sănătoase” are ca scop să te ajute să împlinești astfel de porunci biblice și, în felul acesta, să joci rolul pe care-l ai de jucat în zidirea unei biserici sănătoase. Dacă ar fi să exprimăm acest deziderat în alt fel, sperăm că aceste

cărți te vor ajuta să crești în dragoste față de biserica ta, iubind-o așa cum Isus o iubește.

9Marks și-a planificat să publice câte o carte scurtă, ușor de citit, pentru fiecare din ceea ce Mark a denumit Cele 9 Semne ale Unei Biserici Sănătoase, plus încă una pe tema doctrinei sănătoase. Urmărește apariția cărților pe teme predicării pozitive, a teologiei biblice, a Evangheliei, convertirii, membralității în biserică, disciplinei bisericii, ucenicizării și creșterii spirituale, și conducerii bisericii.

Bisericile locale există pentru a arăta slava lui Dumnezeu înaintea popoarelor. Noi facem acest lucru așintindu-ne ochii asupra Evangheliei lui Isus Hristos, punându-ne credința în El în ce privește mântuirea și apoi iubindu-ne unii pe alții în sfințenia lui Dumnezeu, în unitate și dragoste. Ne rugăm ca această carte să te ajute în acest sens.

*Cu speranță,
Mark Dever și Jonathan Leeman
Editorii seriei*

CAPITOLUL 1

NEVOIA DE TEOLOGIE BIBLICĂ

CUM SĂ GĂSEȘTI ESENȚA POVEȘTII

Când eu (Nick) eram la școală, în ciclul primar, unul dintre colegii de clasă mi-a dat un eseu despre o carte scrisă de C. S. Lewis, care are de-a face cu patru copii, un leu, o vrăjitoare îmbrăcată în alb și un ținut magic, ascuns, în care se pătrundea printr-un dulap. Am fost cumva atras de această poveste. Așa că am cumpărat *Cronicile din Narnia* și le-am citit cu plăcere. Totuși, la mulți ani după aceea, după convertirea mea la Hristos, am conștientizat că ratasem să înțeleg intențiile evidente ale autorului prin faptul că el dorea să îndrepte privirile cititorilor lui către Isus.

Iată că este posibil să citești o poveste, să o consideri interesantă, și totuși să ratezi în întregime esența ei. Ai putea să te concentrezi

prea mult pe peisaj sau pe personajele mărunte din poveste. Ai putea să citești doar anumite paragrafe și să ocolești intenționat alte pasaje, topăind astfel prin această poveste. Ai putea chiar să încerci să rescrii povestea, amestecând relatarea ei cu o altă perspectivă ce ar părea că rezultă dintr-o varietate de secțiuni deconectate ale cărții. Dacă faci oricare dintre aceste lucruri, cel mai probabil vei rata sensul cărții, vei rata să descoperi care este eroul ei și care sunt temele ei majore.

Biblia este o carte inspirată divin. Ea ne prezintă relatarea ei printr-o colecție de narațiuni, cântece, poeme, proverbe, Evangheliile, epistole și literatură apocaliptică. Împreună, aceste forme literare variate ne prezintă o poveste adevărată legată de lucrarea mântuitoare făcută de Dumnezeu în istoria omenirii. Biblia conține 66 de cărți scrise de o mulțime de autori. Acești autori au fost inspirați de Duhul Sfânt, care a folosit personalitățile și contextele lor unice pentru a crea pentru noi canonul Scripturii, acesta având un singur sens principal și o singură relatare.

Creștinii recunosc autoritatea divină a Bibliei. Ei chiar o citesc și o studiază zilnic, an după an. Totuși, mulți oameni nu îi descoperă esența. Isus se adresa în felul următor unor astfel de oameni, în Ioan 5:39-40: „Cercetați Scripturile, pentru că socotiți că în ele aveți viața veșnică, dar tocmai ele mărturisesc despre Mine. Și nu vreți să veniți la Mine, ca să aveți viața!”

Este posibil să cinstești Scripturile, și totuși să le citești și să le folosești într-un mod incorect, ratând să vezi imaginea de ansam-

blu pe care Dumnezeu a desenat-o. Totuși, din fericire, Autorul Bibliei ne-a lăsat anumite indicii cu privire la esența istoriei Lui. Iată un indiciu major oferit chiar de Isus Hristos:

Apoi le-a zis: „Iată ce vă spuneam când încă eram cu voi, că trebuie să se împlinească tot ce este scris despre Mine în Legea lui Moise, în Proroci și în Psalmi.” Atunci le-a deschis mintea, ca să înțeleagă Scripturile. Și le-a zis: „Așa este scris, și așa trebuia să pătimească Hristos, și să învieze a treia zi dintre cei morți. Și să se propovăduiască tuturor neamurilor, în Numele Lui, pocăința și iertarea păcatelor, începând din Ierusalim. Voi sunteți martori ai acestor lucruri. Și iată că voi trimite peste voi făgăduința Tatălui Meu; dar rămâneți în cetate până veți fi îmbrăcați cu putere de sus.” (Luca 24:44-49)

În acest pasaj, Isus explică două lucruri. În primul rând, El face o afirmație șocantă, spunând că întreg Vechiul Testament – de la Pentateuh, la Profeți și la Psalmi – a fost scris ținând la El. Cu alte cuvinte, Isus se identifica drept Mesia cel promis. În al doilea rând, El spune că ucenicii Lui vor fi martori ai acestor lucruri înaintea tuturor popoarelor, adică înaintea tuturor oamenilor din toate locurile.

Cu alte cuvinte, nu vei putea înțelege narațiunea Bibliei dacă nu vei conștientiza că *ea are de-a face în totalitate cu Isus!* De la Geneza până la Apocalipsa, Isus este Eroul și esența istoriei biblice.

Mai mult, nu vei înțelege cine este Isus dacă nu vei înțelege rela-tarea mai cuprinzătoare a faptului că totul se referă la El. Isus este cheia pentru interpretarea Bibliei, ceea ce înseamnă că un cititor atent al ei Îl va descoperi la începutul, la mijlocul și la sfârșitul acestei istorii.

În Biblie, Dumnezeu a descoperit pentru noi planurile Împă-ratului, scopurile și promisiunile Lui. Pe măsură ce ele se dezvăluie și sunt împlinite în istorie, trebuie să acordăm atenție acestei rela-tări și să o citim așa cum Isus spune că trebuie să o facem. Istoria lui Dumnezeu este istoria măreață, în fapt cea mai mare dintre toate, și ea este concentrată pe planul Său de răscumpărare, împli-nit în Persoana și lucrarea lui Isus Hristos.

Totuși, pentru a citi Biblia într-un fel credincios, avem nevo-ie de instrumente adecvate. Disciplina teologiei biblice este unul dintre aceste instrumente utile.

1. *Teologia biblică ajută la clarificarea principalului scop al Bi-bliei.* Unii oameni tratează Cuvântul lui Dumnezeu ca și cum ar fi o colecție de evenimente independente sau un ghiveci de sfaturi și lecții, sau chiar o văd ca pe un fel de carte de bucate universală, conținând rețete pentru „a trăi o viață bună”, rețete care sunt răs-pândite în cele 66 de cărți ale ei. Totuși, astfel de abordări ratează să aducă la lumină scopul central al Scripturii.

În Biblie, Dumnezeul Triunic explică cine este El, cum este El și felul cum lucrează El în istorie prin Duhul Sfânt și prin Fiul

Său, Isus Hristos, Împăratul, ca și felul cum ar trebui să-L glorificăm în această lume. Teologia biblică ne ajută să identificăm acest scop principal prin a privi la fiecare pasaj al Scripturii în lumina întregii Biblii, așa încât să înțelegem felul cum fiecare parte a Bibliei se relaționează la Domnul Isus.

2. *Teologia biblică ajută la păzirea și călăuzirea bisericii.* A citi corect Scriptura înseamnă să cunoaștem felul în care fiecare carte își ocupă locul în narațiunea de ansamblu a Bibliei. Cunoașterea narațiunii de ansamblu, la rândul ei, ne ajută să citim și să înțelegem în mod clar fiecare eveniment, fiecare personaj sau fiecare lecție ce ne sunt oferite ca parte a Cuvântului lui Dumnezeu ce a fost revelat progresiv. Înțelegerea întregii narațiuni a Scripturii clarifică cine este Isus și ce este Evanghelia Lui.

Dumnezeu a promis să salveze un popor din orice seminție, din orice popor și de orice limbă, spre gloria Sa, prin Fiul Său și prin Duhul Sfânt. Acești oameni răscumpărați sunt membri ai trupului lui Hristos, biserica. Ce trebuie să fie biserica lui Isus Hristos și ce este chemată ea să facă? Isus le-a spus ucenicilor Lui – cei care s-au pocăit de păcatele lor și și-au pus credința doar în El – că Scripturile mărturisesc ca „să se propovăduiască tuturor neamurilor, în Numele Lui, pocăința și iertarea păcatelor, începând din Ierusalim” (Luca 24:47). Așadar, propovăduirea lui Isus Hristos trebuie să se afle în inima misiunii bisericii de a uceniciza Neamurile. În felul acesta, teologia

biblică păzește biserica de a nu ajunge în eroarea mortală de a propovădui o Evanghelie falsă și, în același timp, călăuzește biserica spre păzirea propovăduirea adevăratei Evanghelii, punând-o în locul central al misiunii ei față de lume, spre lauda slavei lui Dumnezeu.

3. *Teologia biblică ne ajută în eforturile noastre evangelistice.* Împărtășirea Veștii Bune către cei care nu cunosc creștinismul înseamnă mai mult decât a explica „cele patru legi spirituale” sau „calea romană către mântuire”¹. Oamenii trebuie să înțeleagă mai întâi faptul că perspectiva creștină presupune o transformare totală a gândirii omului. În lucrarea noastră evangelistică, trebuie să începem cu Dumnezeu și creația pentru a vedea ce anume a funcționat greșit. De la acel punct, suntem capabili să urmărim ceea ce Dumnezeu a făcut de-a lungul istoriei, lucru care ne va ajuta să descoperim de ce L-a trimis El pe Isus și de ce contează acest lucru astăzi. Câtă vreme nu înțelegem corect aceste evenimente din trecut în contextele lor adecvate, nu vom fi echipați să descoperim ceea ce Dumnezeu face acum și ceea ce va face El în viitor.

4. *Teologia biblică ne ajută să citim, să înțelegem și să propovăduim Biblia în modalitatea în care Isus a spus că trebuie să facem aceste lucruri.* Isus Însuși spune în Luca 24 că El este cheia pentru

---

1 „Calea romană către mântuire” este o metodă evangelistică intens folosită mai ales în țările occidentale, bazată în mare pe o schiță a Epistolei către Romani – n.tr.

interpretarea Scripturii. Așadar, dacă ratăm să citim și să înțelegem Scriptura într-o modalitate care să ne conducă la Isus, atunci vom rata esența Bibliei și, drept rezultat, îi vom învăța și pe ceilalți să comită aceeași eroare.

CÂND BISERICILE RATEAZĂ ESENȚA

Problema este aceasta: ratarea esenței narațiunii biblice produce evanghelii false și biserici false. Haideți să analizăm câteva exemple ale acestui fel de eroare, pe care teologia biblică ne ajută să o evităm.

Biserica Evangheliei Prosperității

Dați-mi voie să vi-l prezint pe Ionatan. El își citește Biblia zilnic și se roagă adesea, dar n-a citit niciodată o carte a Bibliei de la un capăt la altul. Uitați-vă în Biblia lui și veți descoperi versete încercuite din Vechiul Testament și pagini subliniate din Noul Testament.

Soția lui, Rebeca, a memorat un număr impresionant de versete biblice, și își învață copiii cum să le memoreze și ei, unul câte unul. Ionatan, Rebeca și tânăra lor familie sunt membri ai unei biserici locale din orașul lor din Africa – chiar dacă acest fel de biserică poate fi găsită oriunde în Asia, Europa sau America. Când i-am cerut Rebecăi să-mi reproducă câteva dintre versetele ei preferate, ea a citat prima dată Marcu 11:24: „De aceea vă spun

că, orice lucru veți cere, când vă rugați, să credeți că l-ați și primit, și-l veți avea.” Apoi ea a spus că, „Asta este ceea ce Avraam a făcut, și asta fac și eu”.

Un pic bulucit, eu (Robert), m-am hotărât să vorbesc cu unul dintre păstorii ei. Când l-am întrebat ce credea despre principala mesaj al Bibliei, el mi-a spus: „O, asta este ușor. Dumnezeu L-a trimis pe Isus să le dea, tuturor celor care vor crede, o viață abundentă. Dumnezeu ne va da în această viață toate bogățiile și binecuvântările pe care Isus le merită, dar trebuie să avem credință. Putem să ne creăm propriile binecuvântări, atunci când ne rugăm cu credință, asemenea lui Avraam.”

Biserica Oamenilor Morali

Vizitându-i pe unii credincioși dintr-un alt oraș, de data aceasta din Statele Unite, eu (Robert), le-am cerut să-mi spună care este mesajul Bibliei. Răspunsurile lor au sunat cam așa:

Ei bine, America este o țară creștină, țara aleasă de Dumnezeu, asemenea Israelului, o cetate așezată pe munte. Dumnezeu a binecuvântat acest popor, dar, așa cum spune în 2 Cronici 7:14, „dacă poporul Meu peste care este chemat Numele Meu se va smeri, se va ruga, și va căuta Fața Mea, și se va abate de la căile lui rele, îl voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, și-i voi tămădui țara.”

Și au continuat astfel:

Dumnezeu și țara – cu asta se ocupă biserica mea. Aceasta trebuie să fie țară creștină, dar acum ni se spune că nu putem avea Cele 10 Porunci afișate pe pereții școlilor noastre publice! Dacă americanii ar putea fi un popor bun, moral, asemenea lui Avraam, Moise sau David, atunci noi toți am prospera și ne-am bucura de siguranță și de mângâierile binecuvântărilor lui Dumnezeu.

Biserica Bucătărie

Ion s-a mutat recent în oraș și face parte dintr-o rețea de biserici care și-au stabilit ca scop să-i slujească pe săraci. Slujba lui esențială este să gestioneze banca de alimente. Biserica lui Ion dorește să asculte de porunca Bibliei de a face dreptate, de a iubi îndurarea și de a umbla smerit cu Dumnezeu (Mica 6:8). Ion recunoaște că „accentul învățaturii din biserica lui este pus în mod clar mai mult pe mobilizarea în ceea ce ar trebui să facem pentru Dumnezeu, decât pe mesajul a ceea ce Dumnezeu a făcut pentru noi în Hristos. Ion spune, „trebuie să ne ocupăm întru totul de alinarea suferințelor, oriunde ne aflăm. Hrănirea ‚acestor micuți’ este lucrul pentru care suntem cunoscuți noi, ca biserică. Ce ar putea fi greșit legat de acest lucru?”

Biserica Imoralității

În esență, teologia biblică îi ajută pe ucenicii credincioși ai lui Hristos să recunoască și să respingă interpretările eronate ale Scripturii, care intră în conflict cu narațiunea generală a Bibliei. Elena este o tânără studentă, și provine dintr-o familie creștină. Ea a fost învățată întotdeauna din Biblie și cunoaște foarte bine relatarea de ansamblu a ei. Ea chiar a finalizat un studiu biblic în greaca Nouului Testament, timp de un an. Gândirea ei este una solid creștină, dar în ultima vreme a alunecat în confuzie, pe măsură ce s-a întâlnit cu preținși creștini care sunt homosexuali dar, în același timp, niște persoane foarte blânde, generoase și iubitoare.

Ea se întreabă „cum ar putea să fie Biblia împotriva unor astfel de oameni?”

Elena citește apoi articole scrise de teologi care pun sub semnul întrebării traducerea făcută unor pasaje cheie folosite în mod tradițional pentru a demonstra de ce practica homosexuală este păcătoasă. În astfel de circumstanțe, ea nu poate decât să se întrebe: „Întrucât nu există versete în Biblie care să interzică în mod explicit căsătoria între persoane de același sex, cum ar fi dacă două femei s-ar iubi cu adevărat una pe cealaltă?”

CONCLUZIE

Acestea nu sunt decât câteva probleme pe care teologia biblică îi va ajuta pe creștini și bisericile locale să le trateze. Mai sunt și

altele, evident. Pe măsură ce vei înainta în această carte, vei vedea felul în care teologia biblică ne ajută să înțelegem corect narațiunea Bibliei prin a-L pune pe Împăratul Isus la începutul, în centrul și la sfârșitul narațiunii unice și adevărate a Bibliei.

Totuși, cred că deja începem să trecem granița către lucrurile de detaliu. Haideți să începem prin a răspunde la întrebarea – Ce este teologia biblică?

CAPITOLUL 2

CE ESTE TEOLOGIA BIBLICĂ?

CUM SĂ URMĂM HARTA SCRIPTURII PENTRU A AJUNGE LA ISUS

Este corect să spun de la început că eu (Nick) mă orientez destul de greu în spațiu. Prietenii și familia pot toți să mărturisească că nu m-am descurcat niciodată extraordinar de bine la capitolul orientării în spațiu. Din cauza acestei slăbiciuni, există mângâiere în a ști că tot ceea ce trebuie să fac pentru a ajunge la destinația dorită este să urmez în mod corect însemnele de pe o hartă.

Am văzut deja că a rata esența narațiunii Bibliei produce evanghelii false și biserici false. Ceea ce avem nevoie acum este un cadru pentru înțelegerea întregii Biblie. Teologia biblică furnizează acel cadru pentru că ea ne călăuzește în citirea Bibliei și, astfel, ne

păzește de interpretările greșite. Teologia biblică este o abordare a lecturii întregii narațiuni a Bibliei, păstrându-ne concentrarea pe esența Scripturii, Domnul Isus Hristos. Cu alte cuvinte, teologia biblică este harta scripturală care ne conduce la Isus.

Dar cum *cunoaștem* noi că Isus este esența întregii Biblii? Pentru că El ne spune asta.

CEL MAI MINUNAT STUDIU BIBLIC

Imaginează-ți că ai fi alături de ucenici când s-au întâlnit cu Isus cel înviat, pe drumul către Emaus. Această scenă uimitoare ne este relatată în Luca 24. Ceea ce rezultă de acolo reprezintă literalmente cel mai minunat studiu biblic făcut vreodată.

Cei doi ucenici mergeau împreună pe drumul care ducea către un sat situat la șapte mile depărtare de Ierusalim. Luca ne spune că, „pe când vorbeau ei și se întrebau, Isus S-a apropiat, și mergea pe drum împreună cu ei. Dar ochii lor erau împiedicați să-L cunoască” (24:15-16). Ucenicii I-au relatat apoi lui Isus lucrurile uimitoare care tocmai se petrecuseră Ierusalim, lucruri legate de

Isus din Nazaret, care era un proroc puternic în fapte și în cuvinte, înaintea lui Dumnezeu și înaintea întregului norod. Cum preoții cei mai de seamă și mai marii noștri L-au dat să fie osândit la moarte, și L-au răstignit?” Noi trăgeam nădejde că El este Acela, care va izbăvi pe Israel; dar cu toate acestea,

iată că astăzi este a treia zi de când s-au întâmplat aceste lucruri. Ba încă niște femei de ale noastre ne-au pus în uimire: ele s-au dus dis-de-dimineață la mormânt, nu l-au găsit trupul, și au venit și au spus că ar fi văzut și o vedenie de îngeri, care ziceau că El este viu. Unii din cei ce erau cu noi, s-au dus la mormânt, și au găsit așa cum spusese femeile, dar pe El nu l-au văzut. (24:19-24)

Isus a răspuns:

„O, nepricepuților și zăbavnici cu inima, când este vorba să credeți tot ce au spus prorocii! Nu trebuia să sufere Hristosul aceste lucruri, și să intre în slava Sa?” Și a început de la Moise, și de la toți prorocii, și le-a tâlcut, în toate Scripturile, ce era cu privire la El. (24:25-27)

Ceva mai târziu, Isus le-a spus ucenicilor Lui:

„Iată ce vă spuneam când încă eram cu voi, că trebuie să se împlinească tot ce este scris despre Mine în Legea lui Moise, în Proroci și în Psalmi.” Atunci le-a deschis mintea, ca să înțeleagă Scripturile. Și le-a zis: „Așa este scris, și așa trebuia să pătimească Hristos, și să învieze a treia zi dintre cei morți. Și să se propovăduiască tuturor neamurilor, în Numele Lui, pocăința și iertarea păcatelor, începând din Ierusalim.” (24:44-47)

Cu alte cuvinte, când Isus a privit la Scripturile Vechiului Testament – cartea lui Moise, Profeții și Psalmii sau Scrierile – El a intenționat ca ucenicii Lui să înțeleagă că toate aceste cărți au fost scrise avându-L în vedere pe *El*. Acesta este lucrul pe care Luca ni-l relatează: „le-a tâlcuit, în *toate* Scripturile, ce era cu privire *la El*”.

Isus este foarte clar în afirmația Lui. Este o nebunie să citești Vechiul Testament și să nu înțelegi că Isus este ținta acestuia. Întreaga narațiune a Bibliei are de-a face cu El. Vechiul Testament promite și ne îndreaptă privirile înainte către Mesia și misiunea Lui, iar Noul Testament ne descoperă împlinirea promisiunilor glorioase în Hristos.

Așadar, narațiunea Scripturii are de-a face într-un tot cu Împăratul lui Dumnezeu și cu domnia Lui în har. Ea are de-a face într-un tot cu iertarea păcatelor pe care acest Împărat avea să o câștige pentru poporul Său, care va fi adunat din orice seminție, limbă, popor și norod. Întreaga narațiune a Scripturilor, atunci când este înțeleasă corect, se concentrează de la început și până la sfârșit pe Isus Hristos.

CE ESTE TEOLOGIA BIBLICĂ?

Atunci când folosim expresia „teologie biblică”, ar trebui să explicăm de la bun început ce vrem să spunem prin ea. Dacă noi credem că Biblia este Cuvântul inspirat și inerant al lui Dumne-

zeu, n-ar trebui să ne propunem ca toată teologia noastră să fie „biblică”? Evident. Totuși, când folosim expresia „teologie biblică” în această carte, ne referim la ceva mult mai specific.

Pe de o parte, teologia sistematică pleacă de la teme-cheie – Dumnezeu, omul, păcatul, Hristos, mântuirea etc. – după care cercetează în Scriptură pentru a vedea ce anume ne învață ea despre fiecare dintre aceste teme. Pe de altă parte, teologia biblică încearcă să citească întreaga narațiune a Bibliei și să așeze fiecare parte a ei într-o relație corectă cu întregul.

Teologia biblică este o modalitate de a citi Biblia ca o singură narațiune realizată de un singur Autor divin, care culminează în Persoana lui Isus Hristos și în lucrarea Lui, așa încât fiecare parte a Scripturii este înțeleasă în relație cu El. Teologia biblică ne ajută să înțelegem Biblia ca o carte unică, alcătuită din mai multe cărți mai mici, dar care toate ne spun o singură poveste deosebită. Ero-ul și elementul central al acelei narațiuni, de la început și până la sfârșit, este Isus Hristos.

Teologia biblică este de folos bisericii, începe cu Biblia și se sfârșește cu Împăratul Isus și cu biserica Lui.

Teologia biblică este de folos bisericii

Chiar dacă disciplina teologiei biblice poate să ajungă să fie foarte tehnică și complexă, până și cei mai timpurii creștini au prețuit-o și i-au înțeles utilitatea pentru biserică.

În Faptele Apostolilor 17, citim că Pavel și Sila au propovăduit Evanghelia în Tesalonic, după care au petrecut ceva timp propovăduind Cuvântul lui Dumnezeu evreilor din sinagoga din Berea. Pavel „a vorbit cu ei din Scripturi, dovedind și lămurind, că Hristosul trebuia să pătimească și să învieze din morți. „Și acest Isus, pe care vi-L vestesc eu”, zicea el, „este Hristosul.” (17:2-3). Ce anume s-a întâmplat? Mulți dintre acești iudei au crezut, alături de „femeile cu vază ale Grecilor” (17:12).

Credincioșii din Berea au ascultat la argumentele, explicațiile și dovezile aduse de Pavel din Vechiul Testament. Ei l-au auzit propovăduind că era necesar ca Împăratul promis de Dumnezeu, Isus Hristos, „să pătimească și să învieze din morți” (Faptele Apostolilor 17:3). Apostolul Pavel i-a ajutat pe cei ce-l ascultau să înțeleagă felul în care narațiunea Scripturii era centrată și culmina în Isus. El le-a furnizat o hartă a Scripturii care să-i conducă la Hristos. Apoi, prin harul lui Dumnezeu, mulți dintre cei din Berea au crezut.

Observați însă următorul lucru: credincioșii din Berea nu l-au crezut pe cuvânt pe Pavel. Ni se spune de către Luca, autorul cărții Faptelor Apostolilor, că „Iudeii aceștia aveau o inimă mai aleasă decât cei din Tesalonic. Au primit Cuvântul cu toată râvna, și cercetau Scripturile în fiecare zi, ca să vadă dacă ce li se spunea, este așa” (Faptele Apostolilor 17:11). Aceștia au primit Cuvântul cu toată bunăvoința, și au cercetat Scriptura zilnic pentru a verifica ceea ce fuseseră învățați.

Credincioșii din biserica primară n-au înțeles că lucrarea teologiei biblice ar fi fost ceva rezervat apostolilor. Ei nu s-au gândit că teologia biblică era un lucru pentru academicieni sau profesori de seminarii teologice prestigioase. Nu, ci ei au înțeles că era responsabilitatea lor să cerceteze Scripturile și să dezvolte un cadru fidel pentru înțelegerea felului în care narațiunea biblică este focalizată pe, și culminează în Isus.

Ei au înțeles că teologia biblică este de folos bisericii. Dacă ești în Hristos, atunci teologia biblică îți este destinată.

Teologia biblică începe cu Biblia

Teologia biblică începe cu citirea atentă, însoțită de rugăciune, a Bibliei. Noi ne apropiem cu smerenie de Biblie, căutând să îi înțelegem narațiunea grandioasă în termenii Scripturii.

Biblia este uimitor de diversă. Este o carte compusă dintr-o mulțime de cărți, scrise de mai mulți autori, în perioade diferite de timp, care au folosit multiple genuri literare. Așadar, când citim Biblia, descoperim o carte extrem de diversă: narațiune, gen liric, legi, cărți de înțelepciune, cărți de profeții, epistole și Evangheliile. Poate fi extrem de dificil să pui laolaltă lucrurile din toate aceste cărți diverse, care au fost scrise în momente diferite, în locuri diferite și au fost adresate unor audiențe diferite. Și așa și este.

Cu toate acestea, nu trebuie să ni se pară că acest lucru este imposibil. Este adevărat că teologia biblică este posibil de înțeles

pentru că întreaga Biblie este o carte insuflată de Dumnezeu: „Toată Scriptura este însuflată de Dumnezeu” (2 Timotei 3:16). Unitatea narațiunii Bibliei este întemeiată pe faptul că Dumnezeu Însuși este Autorul final al ei.

Iată ce spune apostolul Petru despre Biblie: „nicio prorocie din Scriptură nu se tâlcuiește singură. Căci nici o prorocie n-a fost adusă prin voia omului; ci oamenii au vorbit de la Dumnezeu, mânați de Duhul Sfânt” (2 Petru 1:20-21). Dacă Domnul Însuși a inspirat aceste cărți, atunci ar trebui să le citim cu rugăciune și atenție, căutând să înțelegem scopul și planul Său grandios.

Imaginează-ți că fiecare carte a Bibliei strălucește asemenea unei stele. Totuși, doar atunci când te vei îndepărta suficient vei începe să vezi că aceste stele formează o constelație gigantică și glorioasă. Teologia biblică analizează și sintetizează fiecare stea, după care face un pas înapoi pentru a privi la panorama uimitoare a constelației gloriei divine.

Dar ce anume se găsește în centrul acestei constelații glorioase? Dumnezeu Tatăl Își trimite Fiul, prin Duhul Sfânt, să câștige un popor pentru gloria Sa.

Teologia biblică sfârșește cu Împăratul Isus și cu biserica Lui

Întreaga biserică are privilegiul de a practica teologia biblică. Trebuie să citim cu atenție și rugăciune toate părțile Bibliei pentru a putea să o vedem ca un întreg. Atunci când citim și recitim în-

treaga narațiune a Bibliei, ceea ce va deveni clar va fi concentrarea ca de laser a Scripturii asupra lui Isus.

Iată cuvintele lui Pavel: „El este mai înainte de toate lucrurile, și toate se țin prin El” (Coloseni 1:17). Isus Însuși, Împăratul promis, este Acela care susține toate lucrurile împreună, inclusiv relatarea grandioasă a Scripturii. Vechiul Testament îndreaptă privirile înainte și pregătește calea, pentru venirea Împăratului. Noul Testament proclamă sosirea Împăratului și vestește misiunea Lui către toate popoarele. De aceea, teologia biblică sfârșește cu Împăratul Isus și cu împlinirea promisiunilor Lui de a salva și răscumpăra pentru Sine un popor, spre lauda slavei Lui.

CONCLUZIE

Teologia biblică ne ajută să înțelegem felul în care harta glorioasă a Scripturii ne îndreaptă către și se concentrează pe Împăratul înviat și stăpânitor Isus Hristos, și pe poporul Său, răscumpărat cu sânge. La fel ca acei ucenici aflați pe drumul către Emaus, și noi dorim ca ochii și mințile noastre să fie deschise (Luca 24:31, 45) pentru a-L putea recunoaște pe Isus în întreaga Scriptură, așa încât să Îl iubim cu toată inima noastră, văzându-L în întreaga Biblie (Luca 24:32). Dacă citim corect harta Scripturii, ea ar trebui să ne conducă întotdeauna la Isus și la a descoperi cine suntem noi, poporul Său. Haideți

să petrecem ceva timp acum studiind împreună harta Bibliei și văzând cu ochii noștri felul în care totul are de-a face cu Împăratul și cu scopurile Lui de a-Și aduce glorie prin răscumpărarea unui popor pentru Sine.

CAPITOLUL 3

CARE ESTE ESENȚA NARAȚIUNII BIBLICE?

Partea 1

Narațiunea Scripturii este narațiunea lui Dumnezeu. Este povestea lui Dumnezeu, Împăratul. Biblia începe și se sfârșește cu un Dumnezeu glorios, Acela care este Stăpânul suveran și Creatorul tuturor lucrurilor (Geneza 1; Apocalipsa 20-22), Cel ce a existat din veșnicie ca Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Dumnezeu și doar El stăpânește și domnește peste creația Sa. Această lume, lumea noastră, este o lume pe care El a creat-o bună. Ea este lumea Lui și El stăpânește peste tot ce se găsește în ea. Narațiunea Scripturii are de-a face cu istoria Împăratului. Ea are de-a face întru totul cu El și cu gloria Lui.

Și ea începe cu începutul tuturor lucrurilor.

ÎMPĂRATUL CREEAZĂ ȘI FACE LEGĂMÂNT

Povestea lui Dumnezeu începe cu o declarație a creației: „La început, Dumnezeu a făcut cerurile și pământul” (Geneza 1:1). Dumnezeu a creat tot ceea ce există, iar El, în calitate de Creator al tuturor lucrurilor, stăpânește peste tot.

Domnul Și-a așezat scaunul de domnie în ceruri, și domnia
Lui stăpânește peste tot (Psalmii 103:19)

Prin simpla pronunțare a cuvintelor Sale puternice, Împăratul a format și a umplut creația Sa cu pământ, mări, plante și creaturi, pregătind un loc bun pentru om, coroana creației Sale, așa încât să locuiască alături de El. Geneza reprezintă acest lucru în felul următor:

Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut. (Geneza 1:27)

Spre deosebire de alte viețuitoare, oamenii sunt creați de Dumnezeu pentru o relație unică cu El. În calitate de coroană a creației Împăratului, Adam și Eva au fost creați după chipul Său, și ei s-au bucurat de a locui în prezența Lui bogată. Dumnezeu a rânduit ca purtătorii chipului Său să răspândească asemănarea Lui peste tot

pământul: „Creșteți, înmulțiți-vă, umpleți pământul, și supuneți-l; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, și peste orice viețuitoare care se mișcă pe pământ” (Geneza 1:28).

În mod specific, Adam a fost chemat să slujească în calitate de coordonator al lui Dumnezeu, stăpânind asupra creației, începând din grădina Edenului și extinzând acea stăpânire peste întreg pământul. Fișa lui de post este prezentată în Geneza 2:15: „Domnul Dumnezeu a luat pe om și l-a așezat în grădina Edenului, ca s-o lucreze și s-o păzească”. Așa cum preotul avea mai târziu să păzească cortul lui Dumnezeu, Adam s-a închinat înaintea lui Dumnezeu și L-a slujit prin a păzi grădina (Numeri 3:8). El trebuia să oprească orice lucru necurat din a intra în locul sfânt al lui Dumnezeu.

Împreună, Adam și Eva au fost creați pentru a se bucura de creația bună a lui Dumnezeu, potrivit Cuvântului Lui. De la bun început, vedem relația de legământ dintre Dumnezeu și poporul Său. Deși termenul *legământ* nu apare în Geneza 1-2, mai multe indicii ne arată că Dumnezeu a creat omenirea pentru a avea relație cu El pe baza legământului (v. Romani 5:12-21).

Acest lucru poate suna frumos, dar ce anume *este* un legământ? Acesta nu este un cuvânt pe care noi să îl folosim foarte mult în zilele acestea. Exprimat în cuvinte simple, un legământ este „un angajament solemn, garantând promisiuni sau obligații care sunt asumate de una sau ambele părți care intră în legământ, angajament care este

pecetluit cu un jurământ”¹. Instrucțiunile date de Dumnezeu lui Adam erau foarte clare: „Domnul Dumnezeu a dat omului porunca aceasta: „Poți să mănânci după plăcere din orice pom din grădină; dar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit” (Geneza 2:15-17). Dumnezeu i-a dat lui Adam o listă de îndatoriri și angajamente, și El a promis binecuvântarea în cazul ascultării de ele, sau blestemul pentru situația în care Adam nu avea să asculte.

Sugestie pentru predicare și învățătură

Când predici sau dai învățătură din Geneza 1, este ușor să pierzi din vedere ceea ce are importanță crucială în acest text. Gândește-te la felul în care ai putea să faci următoarele tipuri de legături:

- Dumnezeu cel veșnic, care a creat toate lucrurile (Geneza 1:1) va face într-o zi toate lucrurile noi (Isaia 65:17; Apocalipsa 21:5).

- Învățătura și predicarea despre Adam ne conectează în ultimă instanță la ultimul Adam, Isus Hristos (Romani 5).

- Fiul lui Dumnezeu este Acela prin care Dumnezeu a creat toate lucrurile (Coloseni 1:15-20; Evrei 1:1-3).

---

¹Paul R. Williamson, *Scaled with an Oath: Covenant in God's Unfolding Purpose*, New Studies in Biblical Theology (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2007), 43.

Dumnezeu condiționează poporul Său prin angajamentul Său verbal, prin jurământul Său, prin legământul Lui. Mai târziu în narațiunea Bibliei, descoperim că legămintele sunt lăsate cu scopul de a înființa și extinde stăpânirea și domnia regească a lui Dumnezeu. Totuși, atunci când începe narațiunea Bibliei, totul este minunat în lumea Împăratului.

ÎMPĂRATUL BLESTEMĂ

Narațiunea Scripturii a început ca o poveste fericită. Totuși, fericirea din Geneza 1-2 a fost zdrobită în Geneza 3. În loc să păzească și să protejeze locul și poporul lui Dumnezeu, Adam a eșuat. În loc să asculte de vocea Creatorului și Împăratului lor bun, Adam și Eva au ascultat nebunește de cuvintele amăgitoare ale unei creaturi. Pentru prima dată în narațiunea noastră, îl întâlnim pe cel rău, șarpele, cel ce mai târziu avea să fie cunoscut ca Satana, diavolul, cel rău și înșelătorul. Șarpele a amăgit-o pe Eva. El a întrebat-o: „Oare a zis Dumnezeu cu adevărat: „Să nu mâncați din toți pomii din grădină?”” (3:1).

Până la acest punct din narațiunea noastră, doar Dumnezeu, în înțelepciunea Lui felurită, stabilea ce anume era bun în creația Sa (Geneza 1:4, 10, 12, 21, 25, 31; 2:17-18). Dar șarpele a amăgit-o pe Eva prin a respinge Cuvântul lui Dumnezeu și prin a semăna îndoială cu privire la bunătatea Lui. Șarpele a ispitit-o să se răzvrătească împotriva Împăratului ei bun și înțelept:

Femeia a văzut că pomul era bun de mâncat și plăcut de privit, și că pomul era de dorit ca să deschidă cuiva mintea. A luat deci din rodul lui, și a mâncat; a dat și bărbatului ei, care era lângă ea, și bărbatul a mâncat și el. (Geneza 3:6)

În loc să își pună cu înțelepciune încredere în Cuvântul bun al Împăratului lor iubitor, Adam și Eva s-au răzvrătit împotriva Lui și au ascultat de vocea șarpelui.

Sugestie pentru predicare și învățătură

Stabilește o legătură între blestemul cosmic din Geneza 3 și Sămânța Evei, care avea să zdrobească șarpele, care avea să ne răscumpere de sub blestem prin a deveni blestem pentru noi (Galateni 3:13), și datorită Căruia creația însăși „va fi izbăvită din robia stricăciunii, ca să aibă parte de slobozenia slavei copiilor lui Dumnezeu” (Romani 8:21). Așa cum spune acel imn deosebit, Isus va face ca binecuvântările Lui să curgă și să se extindă în orice loc în care blestemul poate fi găsit.²

Este ușor să faci o predică din Geneza 3 și să discuți doar despre cum să te împotrivești ispitei: „Adam a fost ispitit și a eşuat.

---

² Isaac Watts, “Joy to the World! The Lord Is Come”, 1719.

Cum putem să ne confruntăm cu ispita și să nu cădem asemenea lui Adam?” Aceasta este o predicare moralistă, căci sună în felul următor: „Adam a fost rău, nu fi asemenea lui”.

Conform învățăturii din Romani 5, adevărul este că noi toți am căzut, în fapt, în Adam. El a fost reprezentantul nostru în legământ și a eșuat, așa încât noi toți suntem vinovați prin el. De aceea, avem nevoie de un Adam credincios, unul care este ispitit și se dovedește a fi un fiu credincios. Evident, acel fiu credincios este Isus (Luca 4:1-13).

Consecințele păcatului lui Adam și Eva au fost cuprinzătoare și catastrofale. A urmat imediat învinovățirea: „Femeia pe care [Tu] mi-ai dat-o ca să fie lângă mine, ea mi-a dat din pom și am mâncat” (Geneza 3:12). Blestemul a adus lupte între bărbat și femeie. Roadele amare ale răzvrătirii lor cosmice aveau să includă moartea, judecata și izgonirea. În loc de binecuvântare, Dumnezeu i-a blestemat din cauza răzvrătirii lor (Geneza 3:14-19). Cu toate acestea, chiar și în acea zi întunecată, o li-cărire a unei nădejdi viitoare avea să se întrevadă. Domnul a promis că o sămânță a Evei avea într-o zi să zdrobească șarpele. Domnul a spus:

Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcâiul”
(Geneza 3:15)

Acest război dintre Șarpe și Sămânța femeii avea să continue să fie dus până la sfârșitul narațiunii biblice. Între timp, datorită răzvrătirii lor, Adam și Eva au fost izgoniți din grădină și trimiși către răsărit, în exil, departe de prezența Împăratului. Viața sub blestem nu mai era asemenea vieții pe care o rânduisese Dumnezeu în lumea cea bună.

ÎMPĂRATUL JUDECĂ

Trist este că viața la răsărit de grădina Edenului a mers din rău în mai rău. Odată cu intrarea păcatului în lume, lucrurile au luat-o înspre rău în lumea creată bine de Împărat. La doar câteva capitole după creație citim că „Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pământ, și că toate întocmirile gândurilor din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău” (Geneza 6:5). Înclinațiile inimii omului nu au mai căutat să-L onoreze pe Dumnezeu, ci mai degrabă oamenii au căutat răul, și asta continuu.

Totuși, a existat un om pe nume Noe, care a căpătat har înaintea lui Dumnezeu (Geneza 6:8). Domnul a hotărât să judece lumea printr-un potop și a arătat îndurare față de Noe și familia lui (Geneza 6-8). Astfel, un popor a fost salvat prin-

tr-un singur om. După aceea, Dumnezeu a făcut un legământ cu Noe, promițând că nu va mai distruge niciodată această lume în felul respectiv. Domnul a spus: „Fac un legământ cu voi că nicio făptură nu va mai fi nimicită de apele potopului, și nu va mai veni potop ca să pustiască pământul” (Geneza 9:11).

Cu toate acestea, chiar și după potop, răzvrătirea globală împotriva Împăratului a continuat, și problema omului a rămas nerezolvată. În loc să cinstească, să reflecte și să preamărească Numele Împăratului, oamenii au căutat să-și facă un nume pentru ei înșiși (Geneza 11:4). Astfel, Dumnezeu i-a împrăștiat pe fața pământului, pentru că El avea alte planuri. El avea să-și facă Numele cunoscut pe toată fața pământului, și avea să facă acest lucru prin omul ales de el: Avraam.

Sugestie pentru predicare și învățătură

Dumnezeu manifestă îndurare chiar și în judecată. Salvarea lui Noe și a familiei lui din potop ne învață clar că Dumnezeu îi mântuiește pe cei ce își pun credința în El, chiar dacă sunt puțini din punct de vedere numeric (1 Petru 3:20; 2 Petru 2:5). Dumnezeu păstrează o rămășiță a poporului Său chiar și atunci când pare că toți s-au îndepărtat de El (Romani 11:2-6).

ÎMPĂRATUL BINECUVÂNTEAZĂ

Planul lui Dumnezeu de a-Și răspândi slava peste întreg pământul părea să fi fost dejucat de Șarpe și de păcat. Totuși, Împăratul nu doar că judecă, El și binecuvântează. Domnul a chemat și a binecuvântat un om din Ur, din Caldeea, un om numit Avram, mai târziu cunoscut cu numele de Avraam. Dumnezeu a promis că va face ca numele acestui om să fie mare și că va binecuvânta lumea prin El și prin sămânța Lui. Dumnezeu a plănuit să creeze un popor prin Avraam, un popor special, o națiune sfântă. El a plănuit să binecuvânteze lumea prin sămânța lui Avraam.

Voi face din tine un neam mare, și te voi binecuvânta; îți voi face un nume mare, și vei fi o binecuvântare. Voi binecuvânta pe cei ce te vor binecuvânta, și voi blestema pe cei ce te vor blestema; și toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine. (Geneza 12:2-3)

Domnul a spus că până și regi vor veni prin familia lui Avraam (Geneza 17:6, 16). Domnul a promis să-l binecuvânteze pe Avraam și familia lui cu stăpânire și dinastie. El a pecetluit cu seriozitate aceste promisiuni făcute lui Avraam, printr-un alt legământ (Geneza 15).

Exista totuși o problemă importantă în toate acestea: Avraam

era bătrân, iar soția lui, Sarai, numită mai târziu Sara, era stearpă. Din perspectivă omenească, orice așteptare a lui Avraam de a avea un fiu era îndoielnică în cel mai fericit caz. Cu toate acestea, Avraam L-a crezut pe Dumnezeu, iar acest lucru i-a fost socotit drept neprihănire (Geneza 15:6).

Dumnezeu și-a ținut promisiunea, și un copil li s-a născut miraculos lui Avraam și Sara, la vârsta lor înaintată. Din acest moment înainte, restul narațiunii din Vechiul Testament se concentrează pe familia lui Avraam: Isaac (Geneza 22:17-18), Iacov (Geneza 35:11) și cei doisprezece fii ai lui Iacov (Geneza 49). Chiar dacă Geneza se sfârșește cu familia lui Avraam trăind în afara țării promise, viitorul era strălucitor. Iacov, nepotul lui Avraam, cunoscut și sub numele de Israel, a prorocit că în zilele sfârșitului un „împărat-leu” avea să se ridice din linia genealogică a fiului său, Iuda. El a spus următoarele despre acest Împărat:

Toiagul de domnie nu se va depărta din Iuda, nici toiagul de cârmuire dintre picioarele lui, până va veni Șilo, și de El vor asculta popoarele. (Geneza 49:10)

Va fi oare acest Împărat viitor Acela care va zdrobi Șarpele și va restaura binecuvântarea lui Dumnezeu peste lume, stăpânind peste un popor spre gloria lui Dumnezeu?

Sugestie pentru predicare și învățătură

Când predici din Geneza 12, asigură-te că subliniezi planul de mântuire al lui Dumnezeu pentru întreaga lume, pentru toate popoarele, prin credința în Isus Hristos. Inima lui Dumnezeu de a binecuvânta „toate noroadele” n-a început odată cu Marea Trinitate din Matei 28. Planul lui Dumnezeu a fost de la bun început acela de a binecuvânta lumea, și ca Adam și Eva să se înmulțească și să umple lumea cu purtători ai chipului Său, oameni care să manifeste gloria Lui. În și prin Avraam, Dumnezeu vrea să-și facă un nume spre slava Sa, iar Avraam avea să devină tatăl tuturor celor care cred (Galateni 3:7-9). Dumnezeu i-a promis lui Iacov, descendentul lui Avraam, că „un neam și o mulțime de neamuri se vor naște din tine, și chiar împărați vor ieși din coapsele tale” (Geneza 35:11). Și El avea să-și împlinească promisiunile făcute lui Avraam în mod desăvârșit prin sămânța lui Avraam, Isus Hristos (Galateni 3:16).

ÎMPĂRATUL SALVEAZĂ

Dumnezeu a promis să-l binecuvânteze pe Avraam și familia lui. El a promis să-i înmulțească mai mult decât stelele cerurilor. Această promisiune a început să se împlinească pe măsură ce Israe-

lul s-a înmulțit în Egipt: „Fiii lui Israel s-au înmulțit, s-au mărit, au crescut și au ajuns foarte puternici. Și s-a umplut țara de ei” (Exod. 1:7). Totuși, la fel ca în grădina Edenului, planul lui Dumnezeu a fost primit cu împotrivire. Poporul Israel a fost înrobii de faraon și a suferit sub stăpânirea unui rege crud (Exod 1-2). Ei au strigat către adevăratul lor Împărat să îi scape din robie, iar Dumnezeu „și-a amintit” de promisiunile legământului Său (Exod 2:23-24).

Sugestie pentru predicare și învățătură

Exodul poporului Israel din robia egipteană ne conduce înainte către un exod și mai mare al poporului lui Dumnezeu, prin crucea lui Hristos (Coloseni 1:12-14). Mielul de Paști ne îndreaptă privirile înainte către Mielul fără pată, perfect, Mielul lui Dumnezeu, care îndepărtează păcatul lumii (Ioan 1:29). Tim Keller spune:

Imaginează-ți că ai trăi în Egipt imediat după acel prim Paște. I-ai fi oprit pe evrei în acele zile și i-ai fi întrebat: „cine sunteți și ce se petrece aici?” Răspunsul lor ar fi fost următorul: „eram un sclav, sub sentința morții, dar mi-am găsit adăpost sub sângele mielului și am scăpat din acea robie, iar acum Dumnezeu locuiește în mijlocul nostru, și noi Îl urmăm în țara promisă”. Acest lucru este ceea ce spune creștinul astăzi.³

³ Timothy Keller, King's Cross: *The Story of the World in the Life of Jesus* (New York: Dutton, 2011), 172

Așadar, Domnul S-a descoperit lui Moise (Exod 3) și l-a ridicat pentru a fi un eliberator al evreilor. Prin Moise, Dumnezeu Și-a salvat poporul din Egipt, prin mâna Sa puternică și prin sângele Mielului (Exod 12). Eliberarea minunată a Israelului și trecerea lui prin Marea Roșie a făcut ca tot poporul să celebreze salvarea lor (Exod 14). Drept răspuns față de această minunată lucrare de salvare, Moise a condus poporul Israel într-un cântec care Îl laudă pe Împăratul lor puternic:

Cine este ca Tine între dumnezei, Doamne? Cine este ca Tine minunat în sfințenie, bogat în fapte de laudă, și făcător de minuni?... Și Domnul va împărăți în veac și în veci de veci.
(Exod 15:11, 18)

Salvarea poporului lui Dumnezeu din robia egipteană arată înaintea întregii lumi faptul că nu este nimeni asemenea Domnului. El este Împăratul, și El va stăpâni pe vecie.

ÎMPĂRATUL PORUNCEȘTE

După ce Și-a salvat poporul din Egipt, Domnul i-a adus la Muntele Sinai, exact așa cum a promis. Când S-a descoperit lui Moise, Domnul i-a spus: „Eu voi fi negreșit cu tine; și iată care va fi pentru tine semnul că Eu te-am trimis: după ce vei scoate pe popor din Egipt, veți sluji lui Dumnezeu pe muntele acesta”

(Exod 3:12). Înainte de a-l conduce în țara bună pe care Domnul o promisese lui Avraam, Dumnezeu a revelat cuvintele Sale bune către poporul Său, la Muntele Sinai.

Israel, pe care Dumnezeu L-a denumit fiul său cel întâi născut (Exod 4:22), trebuia să fie un fel de reprezentant preoțesc înaintea lumii, asemenea lui Adam. Observați ce le-a spus Domnul: „dacă veți asculta glasul meu, și dacă veți păzi legământul Meu, veți fi ai Mei dintre toate popoarele, căci tot pământul este al Meu; Îmi veți fi o împărăție de preoți și un neam sfânt” (Exod 19:4-6). Dumnezeu a vrut ca sfințenia poporului Israel să reflecte sfințenia Împăratului lor: „Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt, Eu, Domnul, Dumnezeul vostru” (Levitic 19:2). Crezând și ascultând cuvintele bune ale Domnului, Israelul trebuia să fie un popor unic ce ilustra înțelepciunea Împăratului lor față de toate neamurile pământului. Prin păzirea și împlinirea poruncilor Împăratului, poporul Israel trebuia să manifeste înțelepciunea lui Dumnezeu înaintea unei lumi întregi (Deuteronom 4:4-6).

Totuși, la fel ca Adam, Israelul s-a dovedit a fi un fiu necredincios, care n-a ascultat de cuvintele bune ale lui Dumnezeu. Chiar atunci când Moise primea revelația lui Dumnezeu pe vârful Muntelui Sinai, poporul era ocupat cu a-și face idoli la baza muntelui (Exod 32). Împăratul a făcut un legământ cu poporul Său, iar ei l-au încălcat.

Moise a tânjit după prezența lui Dumnezeu, care să meargă cu Israelul în țara promisă, așa încât el a mijlocit pentru ei (Exod 34).

Dumnezeu a promis că prezența Lui nu se va depărta de Israel, dar El a judecat generația rea de atunci. Aceștia au fost destinați să rătăcească în pustie vreme de 40 de ani înainte de a pune piciorul în țara promisă.

De-a lungul acestei perioade de rătăcire în pustie, Împăratul a locuit în mijlocul poporului, în cortul întâlnirii, și a acoperit cu răbdare nevoile lor, pas cu pas, pe calea lor. Totuși, încă odată, prin contrast cu Avraam, Israelul a refuzat să umble prin credință (Numeri 14:11; Deuteronom 1:32; 9:23; Psalmul 95), și asta atât de mult încât, pe măsură ce Moise s-a apropiat de sfârșitul vieții sale, nu mai avea speranță că, după plecarea lui din această lume, Israelul ar fi putut să Îl asculte pe Domnul (Deuteronom 31:29).

În acest moment din istorie, este clar că problema esențială, a inimii, care a lovit omenirea odată cu răzvrătirea lui Adam, rămăsese nerezolvată (Deuteronom 31:20-21). Este clar de asemenea că, dacă ar fi fost nevoie de vreun lucru care să schimbe această situație, necredința poporului lui Dumnezeu trebuia să fie ispășită, iar inimile lor trebuiau să fie transformate.

Dar cum avea să se întâmple aceasta? Nădejdea acestei schimbări stătea în viitor. Jertfele de ispășire repetate, poruncite de Domnul la Muntele Sinai, îndreptau privirile înainte, către jertfa necesară viitoare, jertfa finală. Până și Moise a privit înainte către o zi când Împăratul avea să taie împrejur inimile poporului Său (Deuteronom 30:6) și când Duhul lui Dumnezeu avea să fie revărsat peste toți (Numeri 11:29).

Sugestie pentru predicare și învățătură

Sistemul de jertfe descris în legea mozaică ne furnizează o traiectorie în narațiunea biblică, traiectorie care conduce într-un totu la Isus, jertfa fără păcat care a făcut ispășire pentru păcatele poporului Său (Romani 3:25; Evrei 2:17; 1 Ioan 2:2; 4:10).

Atunci când predici din pasaje care detaliază lucrurile legate de cortul întâlnirii (Exod 25), gândește-te la felul în care trebuie să faci conexiuni cristocentrice cu alte pasaje ale Scripturii care se ocupă de tema locuirii lui Dumnezeu alături de poporul Său. Această temă este răspândită de-a lungul întregii narațiuni biblice, începând din Eden. Poți să observi această temă cum se derulează de la cortul întâlnirii la templul din Ierusalim, și apoi cum ea duce către Dumnezeu Însuși, care „și-a făcut cortul” alături de poporul Său în Isus Hristos, Cuvântul cel veșnic făcut trup (Ioan 1:14).

În El, biserica a devenit noul templu al lui Dumnezeu (1 Corinteni 3:16,17; 2 Corinteni 6:16; 1 Petru 2:4-5). Într-o zi, Dumnezeu va locui cu poporul Său în noul Ierusalim (Apocalipsa 21-22). Locul preasfânt, acea încăpere cubică din templu, face loc unei cetăți cu aceeași formă (Apocalipsa 21:16). Întreaga cetate va fi un fel de loc preasfânt și va fi deschisă tuturor celor ce fac parte din poporul lui Dumnezeu, „pentru că Domnul Dumnezeu, Cel Atotputernic, ca și Mielul, sunt Templul ei” (Apocalipsa. 21:22).

ÎMPĂRATUL CONDUCE

În final, după 40 de ani de rătăcire prin pustie, poporul este călăuzit de Dumnezeu, prin slujitorul Lui, Iosua, în țara pe care El promisese că le-o va da (Geneza 13:15; Exod 3:8). Domnul i-a spus lui Iosua: „scoală-te, treci Iordanul acesta, tu și tot poporul acesta, și intrați în țara pe care o dau copiilor lui Israel. Orice loc pe care-l va călca talpa piciorului vostru, vi-l dau, cum am spus lui Moise” (Iosua 1:2-3). Dumnezeu a demonstrat poporului Său că El este un Împărat cu totul vrednic de încredere:

Astfel, Domnul a dat lui Israel toată țara pe care jurase că o va da părinților lor; ei au luat-o în stăpânire și s-au așezat în ea. Domnul le-a dat odihnă de jur împrejur, cum jurase părinților lor; niciunul din vrăjmașii lor nu putuse să le stea împotriva, și Domnul i-a dat pe toți în mâinile lor. Din toate vorbele bune pe care le spusese casei lui Israel Domnul, niciuna n-a rămas neîmplinită: toate s-au împlinit. (Iosua 21:43-45; cf. 23:14)

Totuși, pe măsură ce narațiunea continuă în cartea Iosua, devine clar că, chiar dacă Israelul a ajuns în țara promisă, oamenii au rămas în lume. Amenințarea judecății și a exilului a apăsat greu asupra poporului Israel chiar și după cucerirea Canaanului. Isra-

elul știa că, dacă ei încălcau legământul lui Dumnezeu, aveau să fie pedepsiți.

După moartea lui Iosua, în loc să ia aminte la avertismentele lui și să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu, Israelul a făcut ceea ce i s-a părut drept după înțelepciunea proprie, și astfel răutatea s-a răspândit. Autorul cărții Judecători sumarizează această situație în felul următor:

Copiii lui Israel au făcut atunci ce nu plăcea Domnului, și au slujit Baalilor. Au părăsit pe Domnul, Dumnezeul părinților lor, care-i scosese din țara Egiptului, și au mers după alți dumnezei, dintre dumnezeii popoarelor care-i înconjurau; s-au închinat înaintea lor, și au mâniat pe Domnul (Judecători 2:11-13)

Chiar dacă ei știau că Domnul era Împăratul lor, Israelul L-a respins și a dorit un Împărat asemenea națiunilor învecinate (Judecători 17:6; 18:1; 19:1; 21:25). Nu este deloc surprinzător faptul că Saul, acela pe care poporul l-a ales, nu era alesul lui Dumnezeu. Domnul dorea un rege după inima Lui (1 Samuel 13:14; Faptele Apostolilor 13:22), așa că l-a ales pe unul din linia genealogică a lui Iuda (amintiți-vă de profeția lui Iacov din Geneza 49:9-12). Alesul Lui era David, fiul lui Iese.

Sugestie pentru predicare și învățătură

În loc să predici despre „a fi puternic și curajos asemenea lui Iosua”, concentrează-te pe Dumnezeu credincios al lui Iosua. Numele lui Iosua are sensul de „Iehova mântuiește!” Israelul intră în țara promisă (Iosua 1-5), ocupă terenul (Iosua 6-12), împarte țara (Iosua 13-22), și slujește în această țară (Iosua 22-24) doar datorită harului și puterii uimitoare a lui Dumnezeu. Toate aceste acțiuni demonstrează credințioșia lui Dumnezeu față de promisiunile legământului făcut de El. Dumnezeu este eroul acestei cărți, nu Iosua.

ÎMPĂRATUL STĂPÂNEȘTE

Așadar, Domnul a făcut un legământ cu David, care a dorit să-I zidească lui Dumnezeu o casă, sarcină care în ultimă instanță a aparținut fiului lui David, Solomon. Uimitor este faptul că Dumnezeu a promis să-i zidească lui David o casă, o dinastie:

Domnul îți vestește că-ți... va zidi o casă. Când ți se vor împlini zilele și vei fi culcat cu părinții tăi, Eu îți voi ridica... un urmaș după tine, care va ieși din trupul tău, și-i voi întări împărăția. El va zidi Numelui Meu o casă, și voi întări pe vecie scaunul de domnie al împărăției lui (2 Samuel 7:11-13)

Dumnezeu a vrut ca domnia lui David să ilustreze înaintea lumii stăpânirea și domnia înțeleaptă și minunată a lui Dumnezeu. Nădejdea unei stăpâniri neprihănite a unui Împărat veșnic, așezat pe un scaun de domnie veșnic, este legată de David și linia lui genealogică. Sunetul dulce al acestor promisiuni divine pline de speranță date lui David își regăsesc ecoul în tot restul Vechiului Testament. Dumnezeu i-a făcut pe David și poporul Israel să prospere (1 Cronici 29).

Solomon, fiul lui David, a devenit împăratul lui Israel după tatăl său, și el a construit o casă magnifică pentru Domnul, templul din Ierusalim. Încă odată, Dumnezeu Și-a manifestat prezența glorioasă în mijlocul poporului Său. Acest lucru l-a făcut pe Solomon să spună: „Va locui oare cu adevărat Dumnezeu pe pământ? Iată că cerurile și cerurile cerurilor nu pot să Te cuprindă: cu cât mai puțin casa aceasta pe care Ți-am zidit-o eu!” (1 Împărați 8:27). Templul finalizat a fost glorios (Psalmul 48:1-3, 9-11), iar faima și bogăția lui Solomon au fost mari (1 Împărați 10). „Împăratul Solomon a întrecut pe toți împărații pământului în bogății și înțelepciune. Toată lumea căuta să vadă pe Solomon, ca să audă înțelepciunea pe care o pusese Dumnezeu în inima lui” (1 Împărați 10:23–24).

Promisiunile făcute de Dumnezeu lui David, și chiar promisiunile către Moise, păreau că sunt pe punctul de a se împlini. „Bindecuvântat să fie Domnul, care a dat odihnă poporului Său Israel, după toate

făgăduințele Lui! Din toate bunele cuvinte pe care le rostise prin robul Său Moise, niciunul n-a rămas neîmplinit” (1 Împărați 8:56). Și totuși, catastrofa pândea după colț, pentru că înțeleptul rege Solomon a eșuat să ia aminte la avertismentele lui Dumnezeu.

Cărțile biblice ale înțelepciunii (Iov, Psalmii, Proverbele, Ecclesiastul și Cântarea Cântărilor) constituie înțelepciunea lui David și a lui Solomon, printre altele, adusă la nivelul ei cel mai înalt. Cărțile lor ne oferă o imagine a felului cum arată o viață înțeleaptă trăită în frica de Domnul în această lume decăzută, impredictibilă, uneori nedreaptă, și totuși stăpânită de Dumnezeu. Ele privesc înapoi către creație și către planul lui Dumnezeu, și privesc în același timp către Hristos și către ceea ce Dumnezeu promite.

În loc să guverneze și să călăuzească poporul lui Dumnezeu în acord cu Cuvântul cel bun al lui Dumnezeu, Solomon și-a adunat pentru sine mult aur (2 Cronici 9:13-21), cai și care impresionante (2 Cronici 9:25-28), și o mulțime de neveste (1 Împărați 11:3). Aceasta a fost o rețetă a dezastrului, întocmai cum avertizase Dumnezeu (Deuteronom 17:14,20). Cel mai rău dintre toate a fost nu doar faptul că Solomon a eșuat să îndepărteze înălțimile, unde se aducea închinare idolilor, ci că împăratul însuși, la vremea bătrâneții, nu l-a urmat întru totul pe Domnul (1 Împărați 11:5-10). Începutul strălucitor al domniei lui Solomon ca împărat se îndrepta acum către dezastru, căci așa cum este împăratul, așa este și împărăția lui.

Cum avea să răspundă Dumnezeu? Domnul i-a spus lui Solomon: „Fiindcă ai făcut așa, și n-ai păzit legământul Meu și legile Mele pe care ți le-am dat, voi rupe împărăția de la tine” (1 Împărați 11:11-13). Solomon a domnit ca împărat peste Israel vreme de 40 de ani. După moartea lui, împărăția s-a separat în două, exact așa cum prevestise Dumnezeu (1 Împărați 12:16-20). Israelul s-a împărțit în regatul de nord (Israel) și cel de sud (Iuda). Fiecare împărat care s-au succedat ulterior la tron în Israel și Iuda, cu excepția lui Ezechia și a lui Iosia, a ratat să distrugă înălțimile idolatre. Împărații au păcătuit, și poporul i-a urmat în păcat. Ei „s-au închinat la alți dumnezei. Au urmat obiceiurile neamurilor pe care Domnul le izgonise dinaintea copiilor lui Israel, și obiceiurile rânduite de împărații lui Israel” (2 Împărați 17:7-8). Cum este împăratul, așa este și împărăția lui.

Sugestie pentru predicare și învățătură

Nu te concentra în predica sau lecția ta pur și simplu pe curajul lui David sau pe „cum să înfrunți uriașii din viața ta”. Dimpotrivă, tratează alegerea lui David, un om după inima lui Dumnezeu, pentru a domni ca împărat peste poporul lui Dumnezeu, ca pe o cale prin care Dumnezeu restaura stăpânirea Lui asupra pământului (1 Samuel 16:1-13). Dumnezeu i-a promis lui David că un

Împărat veșnic va veni din familia lui și va stăpâni pe un scaun de domnie etern (2 Samuel 7). Fă ca această legătură cu Isus să fie explicită înaintea oamenilor cărora le predici. Ajută-i să vadă că acest Fiul viitor al lui David avea să fie în același timp Domnul lui (Psalmul 110; Isaia 9:6-7; Ezechiel 34:22-23; Matei 22:45).

În Noul Testament, regele David este chiar descris ca profet. Despre ce anume a profetit David? Evident, despre Isus: „fiindcă David era proroc, și știa că Dumnezeu îi făgăduise cu jurământ că va ridica pe unul din urmașii săi pe scaunul lui de domnie, despre învierea lui Hristos a prorocit și a vorbit el” (Faptele Apostolilor 2:29-31; v. Psalmul 16).

ÎMPĂRATUL IZGONEȘTE

Ca în cazul lui Adam, răzvrătirea și trădarea lui Dumnezeu de către poporul Său au condus la exilul răsăritean, când Israelul și Iuda au fost izgonite din țara cea bună a lui Dumnezeu (Geneza 3:24; 2 Împărați 17:18, 23). Regatul de la nord a fost exilat în Asiria în anul 722 î.d.Hr., iar cel de la sud a fost exilat în Babilon în 586 î.d.Hr. Asemenea circumstanței din grădina Edenului, Dumnezeu avertizase poporul Său de consecințele unei astfel de răzvrătiri. În îndurarea și răbdarea Lui, El a ridicat profet după profet pentru a proclama mesajul pocăinței adresat poporului Său rătăcitor

(1 Împărați 14:15). Ilie și Elisei, alături de mulți alți profeți, au confruntat poporul necredincios al lui Dumnezeu și l-au provocat la pocăință. Cu toate acestea, ei au rămas încăpățânați și au refuzat să ia aminte la avertismentele repetate ale lui Dumnezeu:

Domnul a înștiințat pe Israel și Iuda prin toți proorocii Lui, prin toți văzătorii, și le-a zis: „Întoarceți-vă de la căile voastre cele rele, și păziți poruncile și rânduielile Mele, urmând în totul legea pe care am dat-o părinților voștri și pe care v-am trimis-o prin robii Mei proorocii.” Dar ei n-au ascultat, și-au înțepenit grumazul, ca și părinții lor, care nu crezuseră în Domnul, Dumnezeul lor. N-au vrut să știe de legile Lui, de legământul pe care-l făcuse cu părinții lor, și de înștiințările pe care li le dăduse. S-au luat după lucruri de nimic, și ei înșiși n-au fost decât nimic, și după neamurile în mijlocul cărora trăiau, măcar că Domnul le poruncise să nu se ia după ele. (2 Împărați 17:13-15)

În loc să se închine adevăratului Dumnezeu, ei se închinau la tot felul de lucruri false, așa încât ei înșiși au devenit falși în credința lor. În loc să se plece înaintea lui Dumnezeu și doar înaintea Lui, ei și-au făcut idoli și chiar și-au jertfit fiii și fiicele acestor falși dumnezei (2 Împărați 17:17). De aceea, Dumnezeu, Împăratul, Și-a izgonit poporul exact așa cum îi avertizase (Levitic 26:33; Deuteronom 28:63-67).

Efectul judecății prin exil a fost enorm: nu a mai rămas niciun împărat, nici o țară, niciun templu – doar lacrimi.

Pe malurile râurilor Babilonului, ședeam jos și plângeam, când ne aduceam aminte de Sion. În sălcile din ținutul acela ne atârnaserăm arfele. Căci acolo, biruitorii noștri ne cereau cântări, și asupritorii noștri ne cereau bucurie, zicând: „Cântați-ne câteva din cântările Sionului!” - Cum să cântăm noi cântările Domnului pe un pământ străin? (Psalmii 137:1-4)

Exilul poporului lui Dumnezeu în Asiria și Babilon a demonstrat din nou sfințenia lui Dumnezeu și consecințele mortale ale răzvrătirii față de El.

Speranțele și visele poporului vechi al lui Dumnezeu cu privire la prosperitatea lor sub stăpânirea Lui regală păreau să se stingă.

Am păcătuit, am fost îndărătnici, și nu ne-ai iertat!” În mânia Ta, Te-ai ascuns, și ne-ai urmărit, ai ucis fără milă. Te-ai învăluit într-un nor, ca să nu străbată la Tine rugăciunea noastră. Ne-ai făcut de batjocură și de ocară printre popoare. Toți vrăjmașii noștri deschid gura împotriva noastră. De groază și de groapă am avut parte, de prăpăd și pustiire. (Plângerile 3:42-47)

Împăratul îi izgonise. Totuși, îndurărilor Lui s-au înnoit în fiecare dimineață față de ei, întrucât credincioșia Lui este mare (Plângerile 3:23).

Sugestie pentru predicare și învățatură

Actele grandioase de mântuire și judecată din Scriptură sunt adesea imagini ale acțiunilor și mai mari ale lui Dumnezeu în mântuirea și judecata viitoare. De la exilul lui Adam și Eva din grădina Edenului până la judecata pământului prin potop, în zilele lui Noe, vedem cu claritate că „plata păcatului este moartea” (Romani 6:23). Nu rata această realitate coplesitoare atunci când predici din cărțile profetice ale Vechiului Testament, care tratează judecata lui Dumnezeu sub forma exilului.

Distrugerea Ierusalimului și deportarea în Babilon sunt descrise de către profeți asemenea grozăviei de a locui în întuneric complet (Plângerile 3:1-2), lucru care anticipează ororile de a fi aruncat în întunericul veșnic al Iadului, locul întunericului ultim de afară, locul plânsului și al scrâșnirii dinților (Matei 8:12; 22:13; 25:30).

De asemenea, asigură-te că accentuezi statutul de popor exilat al poporului lui Dumnezeu. De la momentul când Adam și Eva au fost izgoniți din Paradis, poporul lui Dumnezeu a fost întotdeauna alcătuit din „călători” (1 Petru 2:11), „străini și călători” (Evrei 11:13), pentru că „cetățenia noastră este în ceruri” (Filipeni 3:20). „Căci noi n-avem aici o cetate stătătoare, ci suntem în căutarea celei viitoare” (Evrei 13:14).

ÎMPĂRATUL PROMITE

Și totuși, în mijlocul ororilor exilului, slujitorii lui Dumnezeu, profeții, au aprins și păstrat vie nădejdea, în numele poporului lui Dumnezeu. Realitatea zdrobitoare și dureroasă a exilului era amestecată cu promisiunea unei întoarceri minunate din acesta:

De aceea, vă voi muta din țara aceasta într-o țară, pe care n-ați cunoscut-o, nici voi, nici părinții voștri; și acolo, veți sluji altor dumnezei, zi și noapte, căci nu vă voi ierta!” „De aceea iată, vin zile, zice Domnul, când nu se va mai zice: ‚Viu este Domnul, care a scos din țara Egiptului pe copiii lui Israel!’ Ci se va zice: ‚Viu este Domnul, care a scos pe copiii lui Israel din țara de la miazănoapte și din toate țările unde-i izgonise!’ Căci îi voi aduce înapoi în țara lor, pe care o dădusem părinților lor (Ieremia 16:13-15).

Profeții i-au amintit în mod repetat Israelului de promisiunile făcute de Dumnezeu părinților lor, Avraam și David. Ei le-au îndreptat atenția evreilor către o nouă lucrare pe care Domnul avea să o facă în zilele de apoi. Aceste promisiuni din trecut și speranțele cu privire la zilele de apoi au oferit poporului perspectiva unui viitor glorios. Profeții au privit prin credință la o lucrare viitoare a lui Dumnezeu (Habacuc 1:5; 3:2), iar această nădejde a produs bucurie în Domnul.

Căci chiar dacă smochinul nu va înflori, vița nu va da niciun rod, rodul măslinului va lipsi, și câmpiile nu vor da hrană, oile vor pieri din staule, și nu vor mai fi boi în grajduri, eu tot mă voi bucura în Domnul, mă voi bucura în Dumnezeul mântuirii mele! (Habacuc 3:17-18)

Această nădejde profetică a privit dincolo de ravagiile exilului și s-a concentrat pe sosirea unui Împărat viitor, asemenea lui David (Ezechiel 34:23). El Însuși a promis să vină și să-Și păstorească poporul, și El a promis că David avea să fie păstorul lor. De asemenea, Dumnezeu a promis să facă ceva uluitor – să înființeze un legământ nou. El i-a spus lui Ieremia, unul dintre profeții Lui:

Iată legământul, pe care-l voi face cu casa lui Israel, după zilele acelea, zice Domnul: Voi pune Legea Mea înlăuntrul lor, o voi scrie în inima lor; și Eu voi fi Dumnezeul lor, iar ei vor fi poporul Meu. Niciunul nu va mai învăța pe aproapele, sau pe fratele său, zicând: ‚Cunoaște pe Domnul!‘ Ci toți Mă vor cunoaște, de la cel mai mic până la cel mai mare, zice Domnul; căci le voi ierta nelegiuirea, și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatul lor (Ieremia 31:33-34)

În altă parte, Domnul spune că acest nou legământ va implica adunarea din nou a poporului Său, printr-un fel de exod nou

(Ezechiel 36:26-28; cf. Deuteronom 30:3-4) și printr-o revărsare a Duhului Său într-o modalitate nouă, așa încât toți cei ce vor face parte din poporul lui Dumnezeu vor primi inimi noi pentru a putea să își pună credința în Împăratul lor și să asculte de El (Ioel 2:28-29). Profeții chiar au întreținut nădejdea că Împăratul întregii creații va face o nouă creație, un cer și un pământ nou, în care toate popoarele se vor închina înaintea Domnului (Isaia 65:17; 66:22-23).

Între timp, toate aceste nădejdi magnifice au fost amestecate cu sosirea unui personaj misterios, Robul Domnului. El avea să vină din genealogia lui David și să fie uns cu Duhul lui Dumnezeu (Isaia 11:1-3). Acest Rob avea să fie din Israel și să aducă înapoi pe poporul lui Dumnezeu la El (Isaia 49:5).

Totuși, lucrarea acestui slujitor avea să creeze un popor din întreaga lume. Domnul i-a spus acestui Rob:

„Este prea puțin lucru să fii Robul Meu ca să ridici semințiile lui Iacov și să aduci înapoi rămășițele lui Israel. De aceea, te pun să fii Lumina neamurilor, ca să duci mântuirea până la marginile pământului (Isaia 49:6; cf. Faptele Apostolilor 13:47)

Planul Împăratului de a binecuvânta lumea și de a împlini promisiunea dată lui Avraam era legat de acest Personaj davidic viitor. Profeții au privit înainte către venirea Lui și au tânjit după

instaurarea Împărăției Sale veșnice (Isaia 9:6-7). Când acest Împărat avea să vină în final, El avea să aducă mântuirea poporului Său.

Toate marginile pământului vor vedea mântuirea Dumnezeu-lui nostru (Isaia 52:10)

Dar cum avea să Își salveze poporul din păcatele lor acest înălțat și misterios Împărat viitor, din genealogia lui David? Uimitor este că profeții spun că Împăratul avea să fie zdrobit și ucis – nu pentru nelegiuirile Sale, ci pentru cele ale poporului Său. Iată cuvintele din profetul Isaia:

Dar El era străpuns pentru păcatele noastre, zdrobit pentru fărâdelegile noastre. Pedepsa, care ne dă pacea, a căzut peste El, și prin rănilor Lui suntem tămăduiți (Isaia 53:5)

Nu este nicio surpriză că, la câteva secole după aceea, apostolul Petru avea să scrie despre profeți ca despre aceia prin care Duhul lui Hristos indica „patimile lui Hristos și slava de care aveau să fie urmate” (1 Petru 1:10-12). Aceste promisiuni glorioase, scrise de către profeți, au alimentat o mare așteptare în poporul lui Dumnezeu.

Și totuși, nădejdea părea să se disipeze când poporul Israel s-a întors în final din exil (v. Ezra și Neemia). În fapt, vreme de sute

de ani, aceste nădejdi profetice prețioase păreau că au adormit, așteptând ziua când toate promisiunile Împăratului aveau să se împlinească în final.

Sugestie pentru predicare și învățatură

Când predici sau dai învățatură din profeții Vechiului Testament, asigură-te că propovăduiești cu credincioșie mesajul cărții inspirate de Duhul Sfânt în loc să te concentrezi pe profet⁴. Cartea Isaia nu are de-a face în principal cu profetul Isaia. Cartea Daniel nu are de-a face în principal cu Daniel. Cartea profetului Ieremia nu se referă în principal la profet. Așadar, pe măsură ce treci prin cărțile profetice, pune-ți următoarea întrebare: Care este mesajul acestei *cărți*, ca întreg? Odată ce înțelegi ideea principală a cărții, poți să începi să cauți legăturile din canonul biblic, care te conduc la Hristos (Matei 5:17; Luca 24:25, 27, 44).

Cărțile profetice ale Vechiului Testament nu se găsesc în Biblie pentru ca noi să ne concentrăm atenția pe lecțiile morale care pot fi extrase din viețile diferitelor personaje. În loc să ne holbăm la acestea, ar trebui să îi ajutăm pe oamenii noștri să privească insistent la ceea ce profeții înșiși priveau, anume la mântuirea minunată făcută de Dumnezeu prin Mesia, Cel care avea să vină!

⁴ v. John Sailhamer, "Preaching from the Prophets," în *Preaching the Old Testament*, ed. Scott M. Gibson (Grand Rapids, MI: Baker, 2006), 115–36

Prorocii, care au prorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din mântuirea aceasta ținta cercetărilor și căutării lor stăruitoare. Ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos, care era în ei, când vestea mai dinainte patimile lui Hristos și slava de care aveau să fie urmate. Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri, pe care vi le-au vestit acum cei ce v-au propovăduit Evanghelia, prin Duhul Sfânt trimis din cer și în care chiar îngerii doresc să privească. (1 Petru 1:9-12)

CAPITOLUL 4

CARE ESTE ESENȚA NARAȚIUNII BIBLICE?

Partea a 2-a

ÎMPĂRATUL SOSEȘTE

În final, Împăratul îndelung așteptat sosește.

Însuși Regele regilor vine să salveze un popor spre lauda Sa și să-i răscumpere pe răzvrățiții care erau pierduți. După ani de întineric, Lumina lumii, adevărata lumină, a venit în final în lume (Ioan 1:9). După o perioadă îndelungă de tăcere, Cuvântul cel veșnic, care era cu Dumnezeu și care era Dumnezeu, S-a făcut trup și a locuit printre noi pentru a-L face cunoscut pe Dumnezeu Tatăl (Ioan 1:14, 18). Întocmai cum promisese Dumnezeu, acest Împărat era cu adevărat Fiul lui David și al lui Avraam (Matei 1:1). În același timp, acest Împărat avea să fie Dumnezeu în trup, Dumnezeu cu noi, exact cum prevestiseră profeții:

Toate aceste lucruri s-au întâmplat ca să se împlinească ce vestise Domnul prin prorocul, care zice: „Iată, fecioara va fi însărcinată, va naște un fiu, și-i vor pune Numele Emanuel”, care, tălmăcit, înseamnă: „Dumnezeu este cu noi” (Matei 1:22-23)

Fiul infinit al lui Dumnezeu S-a făcut prunc. Fiul veșnic al lui Dumnezeu a devenit om. Acest Om, acest Împărat, avea să fie numit Isus, „pentru că El va mântui pe poporul Lui de păcatele sale” (Matei 1:21). În Isus, Cuvântul veșnic făcut trup, Domnul Însuși a venit pentru a fi prezent în mijlocul poporului Său și pentru a împlini misiunea Tatălui Său. Isus este Fiul preaiubit al lui Dumnezeu, Acela în care Tatăl Își găsește toată plăcerea (Luca 3:22). Spre deosebire de Adam și Israel, Isus trăiește întotdeauna pentru a fi pe plac și pentru a-L onora pe Tatăl Său. Așadar, după ce a trecut prin apa botezului și a fost umplut de Duhul lui Dumnezeu, Fiul lui Dumnezeu a fost condus în pustie pentru a-l înfrunta pe Satana, vrăjmașul cel vechi al lui Dumnezeu și al poporului Său (Luca 4:1-2).

Diavolul, șarpele din vechime, a căutat să-L oprească pe Isus încă de la începutul misiunii Sale. Totuși, acolo unde Adam, Avraam, Moise, David, Solomon și Israel au eșuat, Isus a ieșit biruitor prin a fi încrezător întru totul în Cuvântul cel bun al lui Dumnezeu. Isus a demonstrat tuturor că El este Fiul cel adevărat și credincios al lui Dumnezeu (Luca 4:1-13). După biruința Sa în pustie, Isus a început să propovăduiască Evanghelia lui Dumnezeu,

anunțând că, „S-a împlinit vremea, și Împărăția lui Dumnezeu este aproape. Pocățiți-vă, și credeți în Evanghelie” (Marcu 1:15). El i-a adunat pe ucenicii Lui și i-a învățat lucrurile legate de Împărăția Lui (Matei 13). Stăpânirea și domnia lui Dumnezeu sunt manifestate cu putere de-a lungul lucrării pământești a lui Isus.

Fiind Profetul care era asemenea lui Moise, Isus a făcut toate semnele și minunile în mijlocul lui Israel, arătând tuturor puterea covârșitoare a lui Dumnezeu (Deuteronom 18:15; 34:10-12). Isus i-a vindecat pe bolnavi, a hrănit mii de oameni cu pâine din cer, și chiar i-a înviat pe morți. Și totuși, Isus n-a fost acel fel de împărat pe care lumea să îl aștepte. Împărăția pe care Isus a anunțat-o nu a fost una care avea să fie întemeiată prin mijloace pământești. Isus a spus: „Împărăția Mea nu este din lumea aceasta. Dacă ar fi Împărăția Mea din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar fi luptat ca să nu fiu dat în mâinile Iudeilor” (Ioan 18:36).

Sugestie pentru predicare și învățătură

Evangheliile au de-a face întru totul cu Isus. Cu toate acestea, este ușor să pierdem acest lucru din vedere și să ne concentrăm în predicile sau lecțiile noastre pe lucruri care nu sunt de primă importanță. De exemplu, dacă ai predica din Evanghelia după Matei și ajunge la capitolul 8:23-9:8, cum ai trata acest pasaj? Există trei descrieri ale lui Isus, care face o varietate

de minuni, și sunt multe capcane în care poți fi atras, pentru că cele trei evenimente relatate în această parte a Scripturii sunt uluitoare în ele însele: potolirea furtunii (8:23-27), vindecarea unui posedat de demoni (8:28-34) și vindecarea și iertarea unui paralytic (9:18). Care este esența pasajului? Isus este Cel care are autoritate! El are autoritate peste creație, peste demoni, peste păcat și peste boală. Când predici sau dai învățătură din Evanghelii, asigură-te că Îl înalți pe Isus mai mult decât orice altceva.

Mai mult, Isus n-a fost nici măcar acel fel de împărat pe care chiar poporul Său îl aștepta: „A venit la ai Săi, și ai Săi nu L-au primit” (Ioan 1:10-11). Până și ucenicii lui Isus au fost la început foarte confuzi cu privire la natura misiunii Sale și ce anume avea să împlinească El. În mod repetat, Isus le-a făcut cunoscut ucenicilor Lui faptul că, în loc să fie primit și celebrat, El avea să fie respins. În loc să fie onorat și adorat, Isus avea mai întâi să fie trădat, și chiar ținut, asemenea unui criminal, pe o cruce romană. Acest Împărat îndelung așteptat avea să fie crucificat.

ÎMPĂRATUL SUFERĂ ȘI MÂNTUIEȘTE

Pentru Împăratul Isus, calea înainte L-a condus direct la cruce. Așa cum promisese Dumnezeu prin profeți, Robul Domnului

avea să mântuiască oamenii prin a suferi în locul celor răzvrățiți. Întocmai cum Domnul promisese în Geneza 3:15, Sămânța Evei avea într-o zi să zdrobească capul șarpelui, dar călcâiul Lui avea să fie și el lovit. Pe cruce, Isus a purtat blestemul groaznic al păcatului și a fost jertfit ca Substitut pentru păcătoși. Pe cruce, El a strigat cu glas tare: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?” (Matei 27:46). Pe cruce, Isus Și-a vărsat sângele ca jertfă pentru păcătoși și a întemeiat noul legământ, așa cum era promis (Luca 22:20). Pe cruce, sângele Împăratului „se varsă pentru mulți, spre iertarea păcatelor” (Matei 26:28).

Isus Și-a dat viața ca preț de răscumpărare pentru mulți (Marcu 10:45). Și,

măcar că avea chipul lui Dumnezeu, totuși n-a crezut ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu, ci S-a dezbrăcat pe sine însuși și a luat un chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor. La înfățișare a fost găsit ca un om, S-a smerit și S-a făcut ascultător până la moarte, și încă moarte de cruce. (Filipeni 2:6-8)

Isus a devenit Substitutul perfect și pedeapsa substitutivă de care poporul Său avea nevoie disperată.

Orice lucru către care sistemul jertfelor din Vechiul Testament îndrepta privirile oamenilor avea să se împlinească în „Mielul lui

Dumnezeu, care ridică păcatul lumii” (Ioan 1:29). Așa cum scria Pavel bisericii din Corint, „făgăduințele lui Dumnezeu, oricâte ar fi ele, toate în El sunt „da”” (2 Corinteni 1:20). Autorii Evangheliilor demonstrează că Isus este Mielul adevărat și nepătat, jertfit pentru a acoperi păcatele poporului Său și pentru a-i salva pe aceștia de la judecată, prin a pune în scenă un nou și mai bun exod (Luca 9:31; Ioan 19:36).

Nimic nu se poate împotrivi lui Isus, în actul pe care El îl face spre răscumpărarea poporului Său. Nici măcar moartea. Dragostea Lui s-a dovedit a fi mai puternică decât moartea și mai profundă decât chiar Iadul.

După trei zile, Isus a înviat din morți. Primii vizitatori la mormântul care acum era gol, s-au întâlnit cu îngerii ce le-au vestit aceste lucruri uluitoare: „Nu vă temeți; căci știu că voi căutați pe Isus, care a fost răstignit. Nu este aici; a înviat, după cum zisese. Veniți de vedeți locul unde zăcea Domnul; și duceți-vă repede de spuneți ucenicilor Lui că a înviat dintre cei morți” (Matei 28:5-7).

Învierea Sa din morți, Împăratul Isus a început lucrarea noii creații, o lucrare promisă pentru prima dată în Vechiul Testament. Prin învierea lui Hristos, această realitate a zilelor din urmă a invadat epoca prezentă. Nici măcar blestemul păcatului și puterea morții nu puteau să Îl împiedice pe Împăratul împăraților să iasă din mormânt. Isus a înviat, demonstrând faptul că El era cu precizie cine a pretins că este de-a lungul lucrării Sale pământești.

Acum, după 2000 de ani, Domnul Isus îi cheamă pe toți răzvrățiții să se întoarcă de la păcatele lor și să-și pună credința în El. Răspunsul care Domnul Isus îl cere de la întreaga lume este să creadă în El, altfel vor fi condamnați (Ioan 3:16-18). Împăratul înviat promite că îi mântuiește pe toți aceia care, evrei sau dintre Neamuri, vor crede în El.

Sugestie pentru predicare și învățatură

Proape o treime dintre Evangheliile se concentrează pe săptămâna finală din viața lui Isus, săptămână care ne conduce la răstignirea și învierea Lui. Celelalte două treimi ale Evangheliilor ne pregătesc să Îl înțelegem pe Acela care merge la Ierusalim, care este vândut preoților și cărturarilor, este condamnat la moarte și dat pe mâna Neamurilor pentru a fi batjocorit, scuipat, lovit și răstignit (Marcu 10:33-34).

Acest Isus, Cel care are autoritate, merge cu smerenie la cruce și moare pentru a răscumpăra un popor răzvrătit, care a respins autoritatea Lui (Matei 20:25-28). Același Isus, care a înviat a treia zi și care are „toată autoritatea în cer și pe pământ”, este vrednic de toată închinarea noastră (Matei 28:17-18). În fapt, El cere și merită închinarea întregii lumi (Matei 28:18-20). Evident că toate predicile noastre din Evangheliile ar trebui să se concentreze pe Persoana Lui!

Când Îl propovăduim pe Hristos din Evangheliile, ar trebui să urmărim sfatul înțelept al lui Sinclair Ferguson și să „ne cheltuim toate energiile noastre admirându-L, explorându-L, prezentându-L și înălțându-L pe Isus Hristos.”¹

ÎMPĂRATUL TRIMITE

Prin învierea Sa din morți, Isus a demonstrat cerului și pământului că El este Împăratul cel atotputernic. Nici măcar moartea n-a putut să-L oprească. Hristosul înviat le spune ucenicilor Lui:

Toată puterea Mi-a fost dată în cer și pe pământ. Duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Și învățați-i să păzească tot ce v-am poruncit. Și iată că Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului. (Matei 28:18-20)

Isus îi cheamă pe ucenicii Lui să meargă și să facă mai mulți ucenici. A-L urma pe Împărat înseamnă să-i ajutăm pe alții să-L urmeze. Așadar, Isus îi trimite pe ucenicii Lui să meargă în toată lumea pentru a face ucenici din toate Neamurile. Acest fiu al lui David are în vedere manifestarea stăpânirii Sale peste toate popoa-

---

¹ “An Interview with Sinclair Ferguson,” de C. J. Mahaney, citat în Mahaney, *Living the Cross Centered Life: Keeping the Gospel the Main Thing* (Sisters, OR: Multnomah, 2002), p. 51.

rele, iar Fiul lui Avraam dorește să binecuvânteze toate popoarele prin Evanghelia Lui.

Trimiterea plină de autoritate făcută de Hristos ar fi cu totul imposibil de împlinit de unul singur. Așadar, Împăratul Isus le reamintește ucenicilor Lui de această autoritate coplesitoare și de promisiunea mângâietoare a prezenței Sale până la sfârșitul veacului. Pentru a fi pe vecie alături de ucenicii Lui, Isus i-a lăsat un pic în urmă. El i-a condus pe ucenicii Lui „afară până spre Betania. Și-a ridicat mâinile, și i-a binecuvântat. Pe când îi binecuvânta, S-a despărțit de ei, și a fost înălțat la cer” (Luca 24:50-51).

Isus arătase deja foarte clar că El avea să plece de pe pământ, pentru a se întoarce în ceruri, pentru ca astfel să-L trimită pe Acela care să îi ajute, dându-le putere să-L urmeze și să Îl mărturisească înaintea întregii lumi. Isus arătase deja cu claritate că El avea să lase în urmă biserica, aceea care va avea autoritatea de a lega și dezlega pe pământ, lucru care va avea corespondență în legarea și dezlegarea în ceruri (Matei 16:19; 18:18). Isus plănuise să lase în urma Lui ambasade sau avanposturi ale domniei Sale suverane.

Cu doar câteva clipe înainte de a Se înălța la cer, El le-a spus ucenicilor Lui: „voi veți primi o putere, când Se va pogorî Duhul Sfânt peste voi, și-Mi veți fi martori în Ierusalim, în toată Iudea, în Samaria, și până la marginile pământului” (Faptele Apostolilor 1:8). Așa cum spune Isus, venirea Duhului Sfânt avea să aducă convingere de păcat peste lume (Ioan 16:7-11).

Așadar, Isus S-a înălțat la cer și, de acolo, El și Dumnezeu Tatăl au revărsat Duhul Sfânt cel promis peste biserică, la Cincizecime (Faptele Apostolilor 2:1-41). Și întocmai cum a promis, Îl găsim pe Duhul Sfânt aducând curaj în credincioși pentru propovăduirea Evangheliei, și convingând păcătoșii de nevoia lor disperată de a se pocăi și de a crede.

Iată un exemplu: Petru, cel care era cândva timid, cel care, din lașitate, s-a lepădat de Domnul Isus de trei ori în noaptea când a fost trădat, a fost umplut de Duhul Sfânt și a propovăduit că Isus a murit potrivit planului lui Dumnezeu, că El a fost înălțat în putere, și că acum este Suveranul cerului. Petru a continuat predi-când: „Să știe bine dar, toată casa lui Israel, că Dumnezeu a făcut Domn și Hristos pe acest Isus, pe care L-ați răstignit voi” (Faptele Apostolilor 2:22-24, 33-36).

Mesajul lui Petru de la Cincizecime era clar: Isus a murit și a înviat, și doar El este Împăratul înălțat și suveran. Doar Isus a fost înălțat la dreapta Tatălui, în glorie. Astfel, trei mii de răzvrățiți s-au pocăit de păcatele lor și și-au pus credința în Împăratul Isus (Faptele Apostolilor 2:41). Ei au primit Cuvântul adevărului și au fost botezați, exact așa cum poruncise Isus.

Ceea ce a început în acea zi în Ierusalim a ajuns să se răspândească nu doar printre iudei, ci și printre Neamuri. Planul lui Dumnezeu de a binecuvânta toate popoarele prin Sămânța lui Avraam avea să se împlinească. S-au format astfel biserici locale,

iar aceste biserici au plantat alte biserici. Este adevărat, aceste biserici s-au confruntat cu multe obstacole dar, chiar în fața persecuției, chiar dacă au fost confruntate cu probleme din interior și din exterior, nimic n-a putut opri înaintarea Evangheliei.

Într-o manifestare uluitoare de putere și har, Isus Cel înviat l-a chemat pe Saul, un om care „sufla încă amenințarea și uciderea împotriva ucenicilor Domnului”, pentru a fi instrumentul ales de El spre a duce Evanghelia și Numele Său înaintea împăraților și a Neamurilor, ca și a copiilor lui Israel (Faptele Apostolilor 9:1, 15). Domnul a ales un persecutor al bisericii Sale și l-a transformat prin har într-un apostol care avea să aducă mărturie Împăratului Isus aproape peste tot în zona Imperiului Roman.

Astfel, în mărturia și lucrarea apostolilor, conduși de Petru și Pavel – anterior Saul – alături de mii de creștini care nu sunt menționați pe nume, Evanghelia a înaintat în putere și biserica s-a răspândit. „Biserica se bucura de pace în toată Iudea, Galileea și Samaria, se întărea sufletește, și umbla în frica Domnului; și, cu ajutorul Duhului Sfânt, se înmulțea” (Faptele Apostolilor 9:31). Luca prezintă acest marș progresiv al bisericii prin a ne oferi afirmații sumare de-a lungul cărții Faptelor Apostolilor. Fiecare dintre aceste afirmații arată că Isus este Împăratul și că Împărăția Lui va fi întemeiată pe deplin și final (Faptele Apostolilor 6:7; 12:24; 16:5; 19:20).

Înainte de înălțarea Sa, Isus le spusese ucenicilor Săi diverse lucruri despre Împărăția lui Dumnezeu (Faptele Apostolilor 1:3).

La încheierea cărții Faptelor Apostolilor, îl descoperim pe Pavel făcând același lucru în Roma: „Pavel le-a vestit Împărăția lui Dumnezeu, le-a adus dovezi, și a căutat să-i încredințeze, prin Legea lui Moise și prin Proroci, despre lucrurile privitoare la Isus. Vorbirea ținea de dimineață până seara” (Faptele Apostolilor 28:23; v. și 28:31). Glorioasa veste bună a ceea ce Împăratul Isus făcuse și face s-a răspândit din Ierusalim în Iudeea și Samaria, și în final până la capătul lumii. Exact așa cum promisese El (Faptele Apostolilor 1:8).

Sugestie pentru predicare și învățătură

Atunci când predici sau dai învățătură din cartea Faptelor Apostolilor, asigură-te că faci sublinierea pe care Luca o face cu privire la împlinirea promisiunilor mântuitoare făcute de Dumnezeu, prin planul de răscumpărare pe care l-a descoperit și împlinit în Hristos. Există mai multe teme biblice și teologice pe care Luca le accentuează: sosirea „vremurilor din urmă”; nădejdea învierii din morți; restaurarea Împărăției; includerea Neamurilor în poporul Lui; revărsarea Duhului Sfânt, așa cum a fost promis; predicarea Evangheliei începând de la Ierusalim și apoi progresiv la toate popoarele. Cartea Faptelor Apostolilor nu conține pur și simplu „faptele apostolilor”, ci ea conține faptele Domnului Isus Cel înviat.²

2 v. Alan J. Thompson, *The Acts of the Risen Lord Jesus: Luke's Account of God's Unfolding Plan* (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2011).

ÎMPĂRATUL DOMNEȘTE

În Vechiul Testament, descoperim că profeții i-au îndemnat copiii lui Dumnezeu să-și pună încrederea în Domnul și să trăiască vieți credincioase, pline de dragoste și ascultare, sub domnia și stăpânirea Lui. În același fel, epistolele Noului Testament explică și aplică cum ar trebui să trăim în calitate de popor al Lui, sub domnia Împăratului Isus, Cel înviat și înălțat.

În acest fel, întreaga Scriptură este în măsură să-i facă pe credincioși înțelepți spre mântuirea prin credința în Isus Hristos. Pavel scria: „Toată Scriptura este însuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună” (2 Timotei 3:16-17).

De-a lungul epistolelor Noului Testament, autorii biblici urmează un model consecvent. Ei subliniază și detaliază lucrurile legate de identitatea Împăratului Isus și de ceea ce a făcut, în harul Lui, pentru păcătoșii lipsiți de merite. În final, ei își îndeamnă cititorii să-L urmeze în credință și ascultare, și toate acestea spre gloria Lui.

Când a scris bisericii din Colose, Pavel a început prin a descrie măreția Domnului Isus, care este suveran peste întreaga creație și peste noua creație:

El este chipul Dumnezeului celui nevăzut, cel întâi născut din toată zidirea. Pentru că prin El au fost făcute toate lucrurile care sunt în ceruri și pe pământ, cele văzute și cele nevăzute: fie scaune de domnii, fie dregătorii, fie domnii, fie stăpâniri. Toate au fost făcute prin El și pentru El. El este mai înainte de toate lucrurile, și toate se țin prin El. (Coloseni 1:15-17)

În calitate de Domn al întregii creații, El are locul întâi peste întreg universul, este preeminent. Lucru uimitor, acest Domn este Cel care a făcut pace „prin sângele crucii Lui” (Coloseni 1:20).

Iată cine este Domnul Isus. El este Acela în care credincioșii și-au pus nădejdea și încrederea pe vecie. El este Acela care a murit și înviat, aducând cu El promisiunea noului legământ și un crâmpei al noii creații.

Și iată ce este biserica: un popor răscumpărat prin sângele lui Hristos, plin de Duhul Sfânt și adunat de Duhul Lui, unit prin credința în Evanghelie, guvernat prin Cuvântul Său, manifestând înțelepciunea felurită a lui Dumnezeu înaintea stăpânitorilor și autorităților din locurile cerești (Efeseni 3:10). Biserica este o rasă aleasă, o preoție împărătească, un popor sfânt și un norod al lui Dumnezeu (1 Petru 2:9).

Așadar, care este răspunsul potrivit al poporului lui Dumnezeu, biserica, față de acest Împărat glorios? „Astfel dar, după cum ați primit pe Hristos Isus, Domnul, așa să și umblați în El, fiind

înrădăcinați și zidiți în El, întăriți prin credință, după învățăturile care v-au fost date, și sporind în ea cu mulțumiri către Dumnezeu” (Coloseni 2:6-7). Pavel folosește restul Epistolei către Coloseni pentru a explica cu înțelepciune ce înseamnă pentru toți cei ce Îl urmează pe Isus să trăiască spre gloria lui Hristos în mijlocul unei generații stricate și perverse, într-o lume care se află în vrăjmășie față de Dumnezeu.

Chiar dacă Isus este înălțat și domnește, ucenicii Lui trăiesc în tensiunea dintre *acum* și *nu încă*. Împăratul Isus Își zidește biserica *acum*, dar Împărăția Lui n-a fost *încă* definitivată în glorie. Isus a suferit, după care a intrat în slavă. Cei ce Îl urmează vor trebui să facă același lucru. Petru scrie unui grup de credincioși răspândiți în Imperiul Roman, și el accentuează atât binecuvântările prezente cât și moștenirea viitoare, toate asigurate și garantate prin îndurarea lui Dumnezeu în Hristos:

Binecuvântat să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care, după îndurarea Sa cea mare, ne-a născut din nou prin învierea lui Isus Hristos din morți, la o nădejde vie.
(1 Petru 1:3-9)

Ucenicii lui Isus au o nădejde vie. Credincioșii experimentează *deja* această nădejde, și totuși mai există lucruri care trebuie să se împlinească în viitor. Credincioșii suferă acum, dar ei vor

fi glorificați în Hristos, când El se va întoarce. Această nădejde glorioasă, chiar și în mijlocul încercărilor dificile și a persecuțiilor, a inspirat viața de încredere și ascultare față de Domnul și Împăratul nostru.

Observați felul cum vorbește Petru despre viața creștină:

De aceea, încingeți-vă coapsele minții voastre, fiți treji, și puneți-vă toată nădejdea în harul, care vă va fi adus, la arătarea lui Isus Hristos. Ca niște copii ascultători, nu vă lăsați târați în poftete, pe care le aveți altădată, când erați în neștiință. Ci, după cum Cel ce v-a chemat este sfânt, fiți și voi sfinți în toată purtarea voastră. Căci este scris: Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt”
(1 Petru 1:13-16)

Încă odată, adevărul legat de identitatea Împăratului Isus și de ceea ce El a făcut informează și inspiră ascultarea față de El, și totul spre gloria Lui.

Misiunea pe care Isus a dat-o bisericilor Sale este una dificilă și costisitoare. A-L urma pe El cu credință și ascultare va cere în mod sigur îndurarea persecuției și a suferinței de dragul Evangheliei. Totuși, atunci când credincioșii privesc înainte, în nădejdea întoarcerii Lui, ei pot privi în același timp și înapoi, amintindu-și că Acela care este acum înviat și înălțat în slavă a fost în același timp Robul care a suferit și a murit.

El le-a spus ucenicilor Lui: „Ferice de cei prizoniți din pricina neprihănirii, căci a lor este Împărăția cerurilor! Ferice va fi de voi când, din pricina Mea, oamenii vă vor ocări, vă vor prizoni, și vor spune tot felul de lucruri rele și neadevărate împotriva voastră! Bucurați-vă și veseliți-vă, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri; căci tot așa au prizonit pe prorocii, care au fost înainte de voi” (Matei 5:10-12). Pavel avea să scrie ceva mai târziu: „De altfel, toți cei ce voiesc să trăiască cu evlavie în Hristos Isus, vor fi prizoniți” (2 Timotei 3:12). Într-o lume decăzută, credinciosul suferă ca oricine altcineva. Totuși, spre deosebire de cei ce sunt încă în păcatele lor, ucenicii Împăratului Isus au promisiunea suferinței suplimentare care vine din confruntarea cu vrăjmășia unei lumi ce Îl urăște pe Domnul și se împotrivesc poporului Său.

Așadar, ce trebuie să facă ucenicii Împăratului? Încă odată, biserica privește la Domnul și Mântuitorul ei, Isus Hristos.

Sugestie pentru predicare și învățătură

Atunci când predici sau dai învățătură din epistolele Noului Testament, asigură-te că faci legături între poruncile apostolice și adevărurile Evangheliei apostolice. Aproape o treime din întreg Noul Testament este alcătuit din epistole sau scrisori. Atunci când le explici, subliniază felul în care lucrurile *pe care trebuie să le facem* sunt înrădăcinate sau zidite pe lucrurile care sunt proclamate ca *adevăruri*. Poruncile și îndemnul Evangheliei

(imperative de genul „trebuie să faci asta”) trebuie să izvorască din explicarea harului lui Dumnezeu în Evanghelia (indicative de genul „Dumnezeu a făcut deja acest lucru”).

De exemplu, Petru le poruncește cititorilor lui: „fiți sfinți în toată purtarea voastră” (1 Petru 1:15b). Acesta este un imperativ. Observați totuși cum Petru înrădăcinează acest imperativ în sfințenia din indicativele glorioase ale chemării mântuitoare a lui Dumnezeu și în sfințenia Lui: „Ca niște copii ascultători, nu vă lăsați târați în poftele, pe care le aveți altădată, când erați în neștiință. Ci, după cum Cel ce v-a chemat este sfânt, fiți și voi sfinți în toată purtarea voastră. Căci este scris: Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt” (1 Petru 1:14-16). Suntem chemați să fim sfinți tocmai datorită Aceluia care ne-a chemat în sens mântuitor la Sine, și care este sfânt. Dumnezeu Însuși este sfânt. Umblarea noastră după sfințenie izvorăște din fundamentul sigur al sfințeniei lui Dumnezeu. Dacă suntem copiii Lui, trebuie atunci să ne străduim să fim asemenea Lui în tot comportamentul nostru.

Acest model indicativ-imperativ constituie și o structură comună epistolelor Noului Testament. Atât Epistola către Romani cât și cea către Efeseni urmează acest model. În Efeseni 1-3, Pavel ne prezintă bogățiile harului lui Dumnezeu manifestată față de noi în Isus. Acestea constituie

partea indicativă – care este *statutul* nostru. Apoi, Efeseni 4-6, apostolul extrage implicații și le aplică prin îndemnuri cititorilor lui, chemându-i la sfințenie. Aceasta constituie partea imperativă – care sunt lucrurile pe care suntem *che-mați* să le facem. În mod asemănător, Epistola lui Pavel către Romani este în general înțeleasă ca fiind alcătuită din partea indicativă (capitolele 1-11), urmată de partea imperativă (capitolele 12-16).

Această structură formată din părți indicative și părți imperativă nu este nouă. Ea constituie modelul biblic și teologic ce se găsește de-a lungul Vechiului Testament. De exemplu, ea se găsește în pasajul: „Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei. Să nu ai alți dumnezei afară de Mine” (Exod 20:2-3).

Și la aceasta ați fost chemați; fiindcă și Hristos a suferit pentru voi, și v-a lăsat o pildă, ca să călcați pe urmele Lui. El n-a făcut păcat, și în gura Lui nu s-a găsit vicleșug". Când era batjocorit, nu răspundea cu batjocuri; și, când era chinuit, nu amenința, ci Se supunea dreptului Judecător. El a purtat păcatele noastre în trupul Său, pe lemn, pentru ca noi, fiind morți față de păcate, să trăim pentru neprihănire; prin rănilor Lui ați fost vindecați. (1 Petru 2:21-25; v. Isaia 52:12-53:12)

Ucenicii acestui Împărat privesc la El prin credință până când se va întoarce când, în final, Îl vor vedea față în față.

REGELE SE ÎNTOARCE

Narațiunea Scripturii începe cu Dumnezeu care stăpânește și domnește ca Împărat peste toate lucrurile, și cu un popor sfânt care a fost chemat să trăiască spre lauda Lui. Așadar, este potrivit ca Biblia să se încheie cu promisiunea întoarcerii lui Isus Cel înălțat și suveran, Cel care va salva, va judeca și va face toate lucrurile noi, inclusiv un popor nou cu care Dumnezeu va găsi plăcere să locuiască.

Sfârșitul narațiunii Bibliei, prezentat de Ioan în cartea Apocalipsa, ne furnizează un crâmpel asupra felului în care povestea lui Dumnezeu se sfârșește. Cunoașterea sfârșitului acesteia modelează ce înseamnă să-L urmăm pe Isus aici și acum, din ziua de astăzi până la ziua finală a istoriei. Întoarcerea Împăratului este nădejdea binecuvântată a tuturor celor care și-au pus credința în Isus. În timp ce așteaptă întoarcerea Sa triumfală, ucenicii Lui caută să trăiască vieți neprihănite, evlavioase, cu stăpânire de sine, prin puterea harului lui Dumnezeu, un popor „plin de râvnă pentru fapte bune” (Tit 2:11-14).

Dar cei care refuză să asculte de chemările universale ale lui Hristos la pocăință vor avea de înfruntat o judecată îngrozitoare-

re, „la descoperirea Domnului Isus din cer, cu îngerii puterii Lui, într-o flacăra de foc, ca să pedepsească pe cei ce nu cunosc pe Dumnezeu și pe cei ce nu ascultă de Evanghelia Domnului nostru Isus Hristos” (2 Tesaloniceni 1:7-8). Când Împăratul se întoarce, răzvrătirea universală împotriva stăpânirii Sale bune, drepte și sfinte va fi zdrobită. Isus afirmă că „fricoșii, necredincioșii, scârboșii, ucigașii, curvarii, vrăjitorii, închinătorii la idoli, și toți mincinoșii, partea lor este în iazul, care arde cu foc și cu pucioasă, adică moartea a doua” (Apocalipsa 21:6-8). Diavolul, vechiul vrăjmaș al lui Dumnezeu, va fi aruncat în iazul de foc pentru a fi „munciți zi și noapte în vecii vecilor” (Apocalipsa 20:10).

Chiar și în judecată, Împăratul va fi glorificat. Totuși, sfârșitul narațiunii include de asemenea mântuirea plină de har pentru că Împărăția viitoare a lui Dumnezeu îi va include pe credincioșii în Isus din orice seminție, din orice limbă și din orice popor. Păcătoșii răscumparați din toate națiunile vor da toată lauda, binecuvântarea și cinstea Leului din seminția lui Iuda, Seminței lui Avraam, Fiului lui David, care este Hristos Isus, Domnul.

De ce? De ce este Isus vrednic de o astfel de adorare? Ioan ne spune:

Și cântau o cântare nouă, și ziceau: „Vrednic ești tu să iei cartea și să-i rupi pecețile: căci ai fost junghiat, și ai răscumpărat pen-

tru Dumnezeu, cu sângele Tău, oameni din orice seminție, de orice limbă, din orice norod și de orice neam. Ai făcut din ei o împărăție și preoți pentru Dumnezeul nostru, și ei vor împărăți pe pământ!” (Apocalipsa 5:9-10)

Isus este vrednic pentru că a fost junghiat. Știind că El a răscumpărat un popor din toate națiunile, de dragul Numelui Său, acest lucru îi îndeamnă pe credincioși la ascultare de El, în propovăduirea acestei Vești Bune față de toate popoarele. Și nu doar că sfârșitul narațiunii biblice ne oferă o prevedere a poporului răscumpărat din toate națiunile, ci vedem acolo și inaugurarea unei lumi complet înnoită. Împăratul promite să facă toate lucrurile noi, inclusiv ceruri noi și un pământ nou: „noi, după făgăduința Lui, așteptăm ceruri noi și un pământ nou, în care va locui neprihănirea” (2 Petru 3:13).

În această lume, credincioșii umblă prin credință, privind înainte în așteptarea și nădejdea cetății viitoare, al cărei Ziditor și Meșter este Dumnezeu. Ioan descrie acest viitor glorios în cartea Apocalipsa în felul următor: „Apoi am văzut un cer nou și un pământ nou; pentru că cerul dintâi și pământul dintâi pieriseră” (Apocalipsa 21:1). În acest nou Ierusalim, această cetate sfântă, Dumnezeu Împăratul va locui din nou în mijlocul poporului Său. Prezența păcatului, a morții, a lacrimilor și a durerii va fi înlocuită cu prezența lui Dumnezeu. Ioan ne spune că: „El va șterge orice

lacrimă din ochii lor. Și moartea nu va mai fi. Nu va mai fi nici tânguire, nici țipăt, nici durere, pentru că lucrurile dintâi au trecut” (Apocalipsa 21:4).

Lumea cea bună a lui Dumnezeu, acum pătată de păcat și moarte, va fi înnoită. Lucrurile anterioare vor trece. Moartea, durerea sau lacrimile nu vor mai exista. Corupția și rușinea vor dispărea. Mai presus de orice, întreg poporul lui Dumnezeu va fi în final împreună, în prezența glorioasă a lui Dumnezeu, în prezența Împăratului lor, și asta pe vecie. El le va șterge cu blândețe orice lacrimă. Creatorul va locui din nou împreună cu creaturile Sale. Blestemul va fi înlocuit de binecuvântarea permanentă a lui Dumnezeu, de care ne vom bucura pe deplin și fără plată, pentru toată veșnicia. Hristos, Împăratul, va fi adorat și onorat de toți cei pe care i-a căutat și mântuit, prin harul Lui.

Esența mesajului Bibliei ține de domnia bună și dreaptă a lui Dumnezeu peste tot poporul Lui și peste toată creația Lui¹. Așadar, narațiunea Scripturii reprezintă povestea lui Dumnezeu Împăratul și a planului Său iubitor și plin de har de a mântui un popor pentru Sine, care să își găsească încântarea în prezența veșnică și glorioasă a Lui. Dacă înțelegem această narațiune, ajungem în centrul realității. Vino curând, Isuse, Împărate!

---

1 I. v. Graeme Goldsworthy, “Kingdom of God,” in *New Dictionary of Biblical Theology*, ed. T. Desmond Alexander și Brian S. Rosner (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2000), 618.

Sugestie pentru predicare și învățătură

Când predici sau aduci învățătură despre Rai, asigură-te că dai la o parte ideea că, pentru cel creștin, viața de apoi va fi un fel de existență spirituală veșnică în absența trupului, „în nori”. O astfel de abordare ratează să vadă nădejdea învierii trupești și a înnoirii tuturor lucrurilor.

Atât Vechiul cât și Noul Testament văd casa permanentă a poporului lui Dumnezeu într-un cer și un pământ nou: „noi, după făgăduința Lui, așteptăm ceruri noi și un pământ nou, în care va locui neprihănirea” (2 Petru 3:13; v. și Isaia 65:17; 66:22).

CAPITOLUL 5

TEOLOGIA BIBLICĂ MODELEAZĂ ÎNVĂȚĂTURA BISERICII

Dacă narațiunea Scripturii are de-a face întru totul cu Hristos, Împăratul, această realitate ar trebui să aibă un impact direct asupra predicării și lucrării de învățatură din biserica locală. În acest capitol, dorim să subliniem pe scurt câteva modalități importante prin care teologia biblică poate să îi ajute pe cei ce mănuiesc Cuvântul lui Dumnezeu în numele poporului lui Dumnezeu. După aceea, vă vom oferi câteva instrumente practice și pași ulteriori, care vă vor ajuta în a pune teologia biblică la lucru în slujba noastră de dare de învățatură.

TEOLOGIA BIBILICĂ ÎN CALITATE DE PĂZITOR ȘI CĂLĂUZĂ

Teologia biblică este un păzitor util și o călăuză bună pentru învățătorii și predicatorii Cuvântului lui Dumnezeu. Ea este un păzitor bun în fața a doi vrăjmași pereni ai celor ce predică Biblia în mod regulat: folosirea pasajelor biblice pe post de *trambulină* și *predicarea moralistă*. În mod asemănător, teologia biblică îi călăuzește pe predicatorii și învățătorii biblici către expoziția cristică și evanghelică ce pune accentul pe Eroul glorios al întregii narațiuni, Isus Hristos.

Predicarea lui Hristos în loc de predicarea trambulină

În primul rând, teologia biblică îl păzește pe predicator de mesajele de tip trambulină și îl călăuzește către propovăduirea lui Hristos din întreaga Scriptură.

Atunci când folosim Biblia pentru a aproba ideea noastră preconcepută, ignorând contextul pasajului, predica noastră este de tip trambulină. Această abordare ia o idee prestabilită și o impune unui pasaj, în loc să preia și să predice ideea pasajului. Practica aceasta este ușoară, pentru că nu trebuie să te mai obosești cu lucrarea atentă, serioasă și însoțită de rugăciune a înțelegerii sensului avut în vedere de autorul pasajului biblic. Aceasta este o problemă serioasă, întrucât cei care predică Cuvântul lui Dumnezeu ar trebui să-l propovăduiască vorbind „cuvintele lui

Dumnezeu” pentru ca Dumnezeu să primească gloria, prin Isus Hristos (1 Petru 4:11).

În loc de să se străduiască să studieze textul și să acorde atenție cu smerenie contextului inspirat divin, predicarea de tip trambulină se apropie de text cu o idee preconcepută. Prin harul lui Dumnezeu, predicatorii ar trebui să se străduiască să mânăiască drept Cuvântul lui Dumnezeu: „Caută să te înfățișezi înaintea lui Dumnezeu ca un om încercat, ca un lucrător care n-are de ce să-i fie rușine, și care împarte drept Cuvântul adevărului” (2 Timotei 2:15).

Predicarea de tip trambulină se joacă cu Cuvântul lui Dumnezeu. Ea distorsionează și amăgește. Pavel îi scria bisericii din Corint că, întrucât „am lepădat meșteșugirile rușinoase și ascunse, nu umblăm cu vicleșug și nu stricăm Cuvântul lui Dumnezeu. Ci, prin arătarea [prezentarea deschisă, onestă - n.tr.] adevărului, ne facem vrednici să fim primiți de orice cuget omenesc, înaintea lui Dumnezeu” (2 Corinteni 4:2). În loc să explice ceea ce spune un pasaj în context prin „arătarea adevărului”, predicarea trambulină spune orice lucru dorește păstorul sau învățătorul ca acel pasaj să spună.

Pavel l-a îndemnat pe Timotei să „propovăduiască Cuvântul” (2 Timotei 4:2). Acest „cuvânt” este definit pentru noi în 2 Timotei 3:16-17: „Toată Scriptura este însuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în

neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună”. Toată Scriptura este de folos, sau utilă. Ea este de folos „să învețe, să mustre, să îndrepte”. Ceea ce Pavel ne poruncește este să „predicăm”, să „propovăduim” sau să „înălțăm” acest cuvânt folositor.

În loc să predice Cuvântul inspirat și util al lui Dumnezeu, predicarea de tip trambulină se folosește de Cuvântul lui Dumnezeu pentru a susține dorințele și ideile predicatorului. Această metodă distorsionează sensul unui pasaj biblic și îl face să „spună” ceva ce nu era intenționat în text. În loc să folosească Biblia în acest fel, învățătorii și predicatorii sunt chemați să explice popoului lui Dumnezeu sensul Bibliei, prin prezentarea credincioasă a înțelesului unui pasaj anume.

Congregațiile noastre și toți cei ce participă la învățătura noastră vor învăța într-o mare măsură cum să studieze Biblia prin observarea felului în care noi predicăm Biblia. O lucrare de învățătură care este caracterizată de practica alegerii unor versete la întâmplare, scoase din context, pentru a sluji dorințelor și ideilor predicatorului, nu este o temelie solidă pentru sănătatea bisericii.

Dar cum ar putea teologia biblică să ne țină departe de predicarea trambulină? Teologia biblică îl călăuzește pe predicator către propovăduirea lui Hristos din întreaga Scriptură. Cunoașterea narațiunii de ansamblu a Scripturii îi ajută pe învățătorii biblici să-L propovăduiască pe Hristos din orice parte a Bibliei.

Predicarea de tip trambulină este adesea rezultatul eșecului de a vedea felul în care întreaga Biblie, în special Vechiul Testament, se conectează la Isus Hristos. Predicarea din Vechiul Testament poate să fie percepută uneori ca și cum cineva te privește în timp ce despici un pui. Este destul de ușor să începi bine, dar în curând ești pus în situația de a lua hotărâri delicate, despre care fiecare persoană are o opinie, și este foarte ușor să ajungi într-o situație complicată, cu o mulțime de lucruri lăsate deoparte, cu care nimeni nu știe ce să facă.¹ Din nefericire, mult prea mulți predicatori și învățători fac acest lucru cu Vechiul Testament, în loc să Îl predice pe Hristos din acele pasaje.

Dacă nu cunoști întreaga narațiune a Scripturii, vei avea tendința de a evita părțile Bibliei care îți sunt mai puțin familiare. Atunci când ai o bună stăpânire a narațiunii de bază a Scripturii, care culminează în Isus Hristos, acest lucru te va elibera pentru a învăța și predica chiar și din pasaje care par foarte îndepărtate de linia generală a Bibliei.

De exemplu, cum ar trebui ca teologia biblică să îl ajute pe predicator atunci când el oferă învățătură din cartea Levitic? Să spunem că ai ajuns la capitolele 13-15, care au de-a face cu detaliile legilor legate de curățirea leproșilor și de scurgerile trupești. Atunci când intrăm în detalii cu privire la textul din Levitic 13-15,

---

¹ Această analogie a fost modificată de la Andrew Errington, citat în Brian S. Rosner, *Paul and the Law: Keeping the Commandments of God, New Studies in Biblical Theology* (Downers Grove, IL: IVP Academic, 2013), 25.

descoperim că acele capitole fac parte dintr-o secțiune mai largă a cărții, cunoscută adesea cu numele de *poruncile privitoare la curățire* (Levitic 11-15). Legile acestea fac deosebire între ce este curat și ce este necurat.

În mare, cartea Levitic dorește să răspundă la întrebarea legată de felul în care un popor necurat poate să locuiască în prezența unui Dumnezeu sfânt. Accentul pus pe lepră și pe scurgerile trupești din aceste capitole subliniază felul în care necurăția duce la spurcăciune.

De exemplu, o persoană bolnavă trebuia să strige: „Necurat! Necurat!” (Levitic 13:45). Necurăția leprosului ducea la pângărire, iar acest lucru cerea izolarea lui de restul poporului. „Câtă vreme va avea rana, va fi necurat: este necurat. Să locuiască singur; locuința lui să fie afară din tabără” (Levitic 13:46). Evreii care erau pângăriți din punct de vedere ritualistic trebuiau să părăsească prezența lui Dumnezeu și să meargă în afara taberei. A fi trimis în afara taberei Israelului însemna să fii despărțit de Dumnezeu, a Cărui prezență glorioasă locuia în cortul întâlnirii.

Cei ce ajungeau în contact fizic cu un lepros sau cu cineva care avea o scurgere trupească deveneau și ei pângăriți și aveau nevoie de curățare. Domnul i-a spus lui Moise că aceste legi privitoare la curățire trebuiau să fie păzite pentru a păstra tabăra sfântă: „Așa să depărtați pe copiii lui Israel de necurățiile lor, ca să nu moară din pricina necurățiilor lor, dacă pângăresc cortul Meu, care este în mijlocul lor” (Levitic 15:31).

Așadar, cum ne ajută teologia biblică să înțelegem și să propovăduim cu credincioșie aceste trei capitole din Levitic?

Așa cum vom vedea ceva mai târziu, fundamentul teologiei biblice ține de studiul atent, cu rugăciune, al textului biblic, lăsând ca Scriptura să interpreteze Scriptura. Ea cere ca predicatorii să fie atenți la detalii și să studieze pasajul în contextul lui original, după care să privească la peisajul de ansamblu pentru a vedea felul în care acel pasaj se potrivește în narațiunea de ansamblu a Scripturii, care culminează în Isus. După explicarea credincioasă a sensului acestor capitole în contextul lor istoric, ar trebui să ne punem întrebarea legată de ce anume ne spune narațiunea de ansamblu a Scripturii despre Levitic 13-15. Există mai multe legături uimitoare între aceste legi legate de curățire și lucrarea Domnului Isus, așa cum ne este relatată în Evanghelii.

De exemplu, este remarcabil faptul că, atunci când Isus a intrat în contact fizic cu un lepros și cu o femeie care suferea de o scurgere trupească, Isus n-a ajuns să fie pângărit. Dimpotrivă, El a rămas sfânt. Luca relatează ambele circumstanțe astfel:

Isus era într-una din cetăți. Și iată că un om plin de lepră, cum L-a văzut, s-a aruncat cu fața la pământ, L-a rugat, și I-a zis: „Doamne dacă vrei, poți să mă cureți.” Isus a întins mâna, S-a atins de el, și i-a zis: „Da, voiesc, fii curățit!” Îndată, l-a lăsat lepra. (Luca 5:12-13)

Și era o femeie, care de doisprezece ani avea o scurgere de sânge; ea își cheltuisese toată averea cu doctorii, fără s-o fi putut vindeca vreunul. Ea s-a apropiat pe dinapoi, și s-a atins de poala hainei lui Isus. Îndată, scurgerea de sânge s-a oprit. (Luca 8:43-44)

Ambele pasaje subliniază faptul că Isus s-a atins sau a fost atins de cei care sufereau de boli fizice care îi puneau în circumstanța de a fi abandonați ca niște proscrisi, din cauza pângăririi lor ritualice. Și totuși, atingerea unui leproș nu L-a pângărit pe Isus. Atingerea unei femei care avea o scurgere trupească nu L-a spurcat pe Domnul. Întrucât El era Sfântul lui Israel, Isus putea să îl facă chiar și pe cel necurat să fie curat. Dar autorii Evangheliilor nu se opresc aici.

Fiecare dintre Evangheliile se sfârșește cu moartea și învierea lui Hristos. În final, Isus avea să meargă la cruce, unde avea să ia asupra Sa blestemul păcatului. Pe cruce, Isus Însuși a suferit fiind în afara taberei, purtând rușinea poporului Său, fiind îndepărtat din prezența Tatălui Său și îndurând blestemul lui Dumnezeu pe cruce. Isus a împlinit curățirea finală a poporului Său pe cruce. Așa cum ne spune autorul Epistolei către Evrei, „Isus, ca să sfințească norodul cu însuși sângele Său, a pățimit dincolo de poartă” (Evrei 13:12).

Așadar, teologia biblică îl ajută pe predicator călăuzindu-l prin acest fel de expoziție cristocentrică și evanghelistică a unor pasaje precum Levitic 13-15. În loc să predicăm trambulină, ar trebui

să ne străduim să Îl propovăduim pe Hristos cu credincioșie din întreaga Scriptură.

Predicarea lui Hristos în locul moralismului

În al doilea rând, teologia biblică îl păzește pe predicator de moralism și îl călăuzește prin a-i arăta felul în care Isus este Eroul întregii narațiuni.

Predicarea îmbibată în moralism nu face decât să accentueze trăsăturile pozitive sau negative de caracter ale unui personaj biblic, cu scopul de a produce schimbarea comportamentului ascultătorului. Moralismul îi motivează pe ascultători să-și îmbunătățească purtarea, dar face acest lucru prin a submina Evanghelia. Aceasta este o problemă, întrucât, așa cum am văzut, Scriptura nu este în primul rând o schemă de modificare a comportamentului. Vestea bună a Evangheliei nu are de-a face cu îmbunătățirea morală de sine. Chemarea adresată păstorilor și învățătorilor este aceea de a-L propovădui pe Hristos (Coloseni 1:28). Întreaga Scriptură este în măsură să ne facă înțelepți spre mântuirea prin credința în Hristos Isus (2 Timotei 3:15). Așadar, indiferent care este pasajul din care predici, n-ai încheiat câtă vreme n-ai arătat clar felul în care pasajul respectiv le îndreaptă oamenii privirile către Isus și Îl înalță pe El.

De asemenea, teologia biblică ne ajută să predicăm cu credincioșie pasaje precum 1 Samuel 17, unde ne este prezentată istoria

lui David și Goliat. Acest pasaj n-are intenția de a ne oferi o lecție despre cum să ne înfruntăm „uriașii” din viețile noastre. Esența pasajului n-are de-a face cu accentuarea curajului lui David. Evident, este clar că David a manifestat un curaj deosebit prin a-l înfrunța pe puternicul Goliat. Totuși, dacă le predicăm congregațiilor noastre din acest pasaj că „David a fost un adevărat curajos, așa că trebuie să ne străduim din greu să fim curajoși asemenea lui David”, atunci am eșuat complet și L-am dezonorat pe Hristos, care merită toată gloria și lauda.

Teologia biblică ne păzește de moralism prin a ne îndepărta de acest fel de predicare. Da, David poate fi *un* erou în această poveste, dar Isus este *Eroul* narațiunii biblice.

Sunt dese situațiile când Scriptura ne prezintă anumite personaje ca pe exemple. Evreii 11 îi prezintă pe eroii credinței, incluzându-l și pe David în această galerie (Evrei 11:32-34). Așadar, este adevărat că David este un exemplu pozitiv pentru credincioși. Totuși, când studiem 1 Samuel 17 cu atenție și rugăciune, începem să conștientizăm că acolo este prezent Cineva mai mare decât David! Când privim narațiunea de ansamblu și așezăm acest pasaj în linia narațiunii biblice, începem să vedem multe conexiuni minunate care ne conduc către un Împărat și mai mare.

Gândiți-vă la faptul că David a fost un rege uns de Duhul Sfânt (1 Samuel 16:13) provenind din seminția lui Iuda (1 Samuel 16:1; cf. Geneza 49:10), din cetatea Betleem (1 Samuel

16:4), care, prin credința lui fierbinte și relația lui cu Dumnezeu (17:26, 36, 45-46) a acționat curajos (17:48-51) ca reprezentant al poporului său, pentru a zdrobi un vrăjmaș puternic (17:4-7) și pentru a pune beneficiile glorioase ale victoriei sale (17:8-9, 52-54) în contul unui popor laș, lipsit de credință și merite (17:24). Predicând acest pasaj prin lentilele teologiei biblice, suntem în măsură să vedem felul în care contururile lui canonice ne îndreaptă către un David mai mare, Acela care este Fiul lui David și Domnul lui David (Luca 20:41-44), Acela care este Căpetenia finală a poporului lui Dumnezeu. Acest fel de predicare acordă atenție pasajului, dar ia aminte în același timp la contextul canonic care ne conduce la Hristos.

Să ne gândim de asemenea la felul în care teologia biblică ne păzește împotriva moralismului în povestea lui Samson, care se găsește în Judecători 13-16. Viața lui Samson n-are în primul rând de-a face cu evitarea relațiilor intime cu necredincioșii. Samson a umblat în mod nebunește după relații păcătoase cu femei (14:3; 16:4-5), inclusiv cu o prostituată (16:1). Procedând astfel, el a ilustrat curvia spirituală practică de poporul Israel, care a umblat după femei străine și după alți dumnezei (Exod 34:15-16; Deuteronom 7:3-4; Judecători 3:6; Ieremia 3:1-2). Dar dacă reducem acest text la ideea că „Samson s-a implicat în relații cu femei nepotrivite, motiv pentru care nu trebuie să fii asemenea lui Samson”, tocmai ce am alunecat în moralism.

Viața și moartea lui Samson formează un fel de copie în miniatură a profunzimii păcatului lui Israel, ca națiune. Liderii depravați ai poporului ilustrează depravarea națiunii. Cartea Judecători, și în particular misiunea lui Samson, accentuează nevoia disperată a Israelului după un împărat bun, drept și sfânt (Judecători 17:6; 18:1; 19:1; 21:25).

Odată ce observăm acest context în cartea Judecători, putem să privim imaginea de ansamblu și să conectăm povestea lui Samson la narațiunea de ansamblu a Scripturii. Ceea ce descoperim este că el ne furnizează comparații evanghelice și contraste între Samson și Isus. Luați în considerare, de exemplu, faptul că, în povestea lui Samson, un înger i-a anunțat unei femei sterpe din Israel că avea să rămână însărcinată și să dea naștere unuia care va fi salvatorul poporului său (2:16, 18; 13:1-5).

Acest salvator a crescut în putere, iar Domnul l-a binecuvântat (Judecători 13:24). Duhul Domnului a fost asupra lui și a dat putere lucrării sale uimitoare (13:25; 14:6, 19; 15:14). Și totuși, acest eliberator a fost în final trădat pentru câțiva arginți de cineva care a fost foarte apropiat de el, cu un sărut (16:5). El a fost legat și dus la moarte (16:21), înconjurat de vrăjmașii lui care l-au batjocorit (16:23-25). Cu mâinile întinse (16:29), Samson s-a rugat Domnului să-i dea putere pentru a se răzbuuna pe vrăjmașii lui (16:28) și a făcut aceasta cu prețul propriei vieți (16:30).

Totuși, această ultimă rugăciune a fost una de răzbunare, nu de îndurare (cf. Luca 23:34). Teologia biblică ne ajută să vedem cum Isus, nu Samson, trebuie propovăduit ca Mântuitorul, Judecătorul și Eroul final al Scripturii.

Moralismul poate fi o problemă chiar și când predicăm din Noul Testament. Teologia biblică ne păzește împotriva moralismului și ne călăuzește către a avea privirea ațintită asupra lui Isus, chiar și atunci când predicăm din Evanghelii.

Noul Testament începe cu patru Evanghelii, care sunt narațiuni istorice. Ele nu sunt tocmai biografii ale lui Isus, ci au fost creionate intenționat pentru a accentua viața, învățătura, moartea și învierea lui Isus. Sinclair Ferguson ne reamintește de un principiu de bază, dar adesea neglijat, care ne cere să rămânem cu privirile ațintite asupra Personajului principal atunci când citim Matei, Marcu, Luca și Ioan: „când citești Evangheliile, nu-L pierde din vedere pe Isus. Păstrează-ți privirea ațintită asupra Lui”.²

Acest principiu ne împiedică să citim un pasaj și să ne punem întrebarea, „Ce spune acest pasaj despre mine?” Sau am putea fi ispitiți să ne întrebăm imediat, „Cu cine mă asemăn eu în această narațiune?” Ar trebui să ne punem în primul rând întrebarea: „Ce spune acest pasaj despre Domnul Isus?”

Luați, de exemplu, relatarea din Evanghelia după Luca legată

---

² Sinclair Ferguson, *From the Mouth of God* (Carlisle, PA: Banner of Truth, 2014), 111.

de momentul când Isus este ispitit de diavolul în pustie, la începutul lucrării Sale pământești (Luca 4:1-13):

Isus, plin de Duhul Sfânt, S-a întors de la Iordan, și a fost dus de Duhul în pustie, unde a fost ispitit de diavolul timp de patruzeci de zile. N-a mâncat nimic în zilele acelea; și, după ce au trecut acele zile, a flămânzit. Diavolul I-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, poruncește pietrei acesteia să se facă pâine.” Isus i-a răspuns: „Este scris: Omul nu va trăi numai cu pâine, ci cu orice cuvânt care iese din gura lui Dumnezeu.” Diavolul L-a suit pe un munte înalt, i-a arătat într-o clipă, toate împărățiile pământului, și I-a zis: „Ție Îți voi da toată stăpânirea și slava acestor împărății; căci mie îmi este dată, și o dau oricui voiesc. Dacă dar, Te vei închina înaintea mea, toată va fi a Ta.” Drept răspuns, Isus i-a zis: „Înapoia Mea, Satano! Este scris: Să te închini Domnului, Dumnezeului tău, și numai Lui să-i slujești.” Diavolul L-a dus apoi în Ierusalim, L-a așezat pe streășina acoperișului Templului, și I-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos de aici;” căci este scris: „El va porunci îngerilor Lui să Te păzească;” și: „Ei Te vor lua pe mâini, ca nu cumva să Te lovești cu piciorul de vreo piatră.” Isus i-a răspuns: „S-a spus: Să nu ispitești pe Domnul, Dumnezeul tău.” După ce L-a ispitit în toate felurile, diavolul a plecat de la El, până la o vreme.

Adevărul primordial prezentat în acest pasaj *nu este* „cum să lupți cu ispita asemenea lui Isus”. Cunoașterea Scripturii așa încât să poți lupta cu ispita este, fără îndoială, o implicație secundară a pasajului. Noi ar trebui să adăpostim Cuvântul lui Dumnezeu în inimile noastre, ca să nu păcătuim împotriva lui Dumnezeu când suntem ispitiți.

Dar, dacă reducem acest pasaj la a spune că „Isus a fost ispitit. Iată cum a luptat El împotriva ispitei, așa că haideți să fim asemenea lui Isus”, atunci am ratat ideea. Pasajul conține mult mai mult, iar teologia biblică ne oferă lentilele prin care să vedem asta.

În context, Luca a subliniat deja faptul că Isus este Fiul Preaiubit al lui Dumnezeu. La botezul Lui, „din cer s-a auzit un glas, care zicea: „Tu ești Fiul Meu prea iubit: în Tine Îmi găsesc toată plăcerea Mea!”” (Luca 3:22). Mai apoi, Luca prezintă genealogia lui Isus care se încheie cu expresia „Adam, fiul lui Dumnezeu” (Luca 3:38). Iar când citim relatarea ispitirii, observăm că Scripturile citate de Isus în bătaia Lui cu diavolul sunt toate legate de testarea Israelului în pustie (Deuteronom 8:3; 6:13, 16). Israel fusese denumit „fiul întâi născut” al lui Dumnezeu în Exod 4:22; Israelul a fost testat în pustie și a eșuat lamentabil.

Privind la imaginea de ansamblu, începem să vedem mai multe legături între ispitirea lui Isus și testarea Israelului în pustie, așa cum este relatată în Deuteronom 8:2-3:

Adu-ți aminte de tot drumul pe care te-a călăuzit Domnul, Dumnezeul tău, în timpul acestor patruzeci de ani în pustie, ca să te smerească și să te încerce, ca să-ți cunoască pornirile inimii și să vadă dacă ai să păzești sau nu poruncile Lui. Astfel, te-a smerit, te-a lăsat să suferi de foame, și te-a hrănit cu mană, pe care nici tu n-o cunoșteai și nici părinții tăi n-o cunoscuseră, ca să te învețe că omul nu trăiește numai cu pâine, ci cu orice lucru care iese din gura Domnului trăiește omul.

Cum ne păzește teologia biblică împotriva moralismului și cum ne ajută ea să-L accentuăm pe Isus în calitate de Erou al Scripturii în acest pasaj? Atunci când ne păstrăm privirile ațintite asupra lui Isus, noi nu impunem nimic asupra pasajului respectiv. Luca subliniază deja pentru noi felul în care Isus este diferit de Adam și de Israel. Adam, fiul necredincios al lui Dumnezeu, a fost ispitit de șarpele să nu aibă încredere în Dumnezeu și să-și satisfacă propriile dorințe (Geneza 3:6) în Paradis, în grădina Edenului (Geneza 3:1). Adam a fost necredincios și a eșuat. Totuși, Isus a fost credincios și nu a cedat în fața diavolului (Luca 4:3-4).

Israel, fiul necredincios al lui Dumnezeu (Exod 4:22), a trecut prin ape (Exod 14:21-31) și a fost imediat condus de Domnul în pustie, unde a fost testat vreme de 40 de ani (Deuteronom 8:2). Israel a fost necredincios și a eșuat, dar Isus, Fiul credincios al lui Dumnezeu, a trecut prin ape (Luca 3:21) și a fost imediat condus

de Duhul lui Dumnezeu în pustie, unde a fost încercat vreme de 40 de zile (Luca 4:1-2). Și totuși, acolo unde Adam și Israel au eșuat, Isus a rămas credincios.

Așadar, are de-a face Luca 4:1-13 *în principal* cu felul în care ar trebui să luptăm împotriva ispitei? Sau cumva are de-a face *în principal* cu Isus, Fiul credincios și ascultător al lui Dumnezeu (Filipeni 2:8; Evrei 4:14; 1 Petru 2:22-23)?

Teologia biblică ne ajută să vedem că noi toți am fost neascultători și necredincioși, la fel ca Adam și Israel. Noi toți am cedat în fața ispitei și am păcătuit înaintea lui Dumnezeu. Dar Isus este Fiul lui Dumnezeu, Cel perfect ascultător și credincios, vrednic de toată adorarea și lauda.

Așadar, în acest text, teologia biblică ne ajută să ne păstrăm ochii ațintiți asupra lui Isus, Eroul narațiunii. În loc să extragem doar aplicații legate de felul în care putem lupta împotriva ispitei, descoperim mai multe motive să-L glorificăm în calitate de Fiul credincios și ascultător, care, de la începutul lucrării Sale, a îndurat ispita și nu a păcătuit. Asemenea lui Adam și Israel, și noi am fost neascultători și am eșuat. Totuși, acolo unde noi am fost ispitiți și am dat frâu liber păcatului, Isus, Fiul lui Dumnezeu cel credincios și preaiubit, nu a făcut asta.

În mod clar, teologia biblică modelează lucrarea de învățătură din biserica locală. Dar trebuie să răspundem totuși întrebării: Cum să facem acest lucru? Cum putem pune teologia biblică la lucru?

Haideți să petrecem restul acestui capitol trecând în revistă diferitele instrumente pe care învățătorii biblici le pot folosi pentru a conecta cu credincioșii orice pasaj la relatarea de ansamblu a Bibliei. (Pentru a vedea felul în care teologia biblică se aplică la șase pasaje, cu rol de exemplificare, vă rog să consultați Anexa, intitulată „Exemple suplimentare biblico-teologice”).

INSTRUMENTE ȘI PAȘI PENTRU PREDICAREA LUI HRISTOS

Instrumentele descrise mai jos se încadrează în două categorii: instrumente de studiu și instrumente legate de narațiune. Altfel spus, primele instrumente au de-a face în principal cu observarea, cu concentrarea atentă a interpretării noastre pe înțelegerea deopotrivă a pasajului în contextul lui și a intenției inițiale a autorului. Aceste unelte exegetice ne ajută să extragem sensul dintr-un pasaj. În anumite modalități, acestea pun un accent pe autorul omenesc și pe pasajul specific. Folosirea bună a uneltelor de studiu începe cu observarea pasajului biblic, cu atenție și rugăciune. Asta este lucrul la care ne referim prin a spune că ne concentrăm pe acel pasaj.

Celelalte instrumente sunt instrumentele legate de relatarea de ansamblu a Bibliei. Ele ne ajută să vedem felul în care un anumit pasaj se potrivește în narațiunea întregii Scripturi și cum contribuie la culminarea acelei narațiuni în Persoana și lucrarea lui Isus

Hristos. În anumite modalități, această accentuare are în vedere Autorul divin și întreaga Biblie. Atunci când folosim aceste instrumente, ne referim la perspectiva de ansamblu.

Când punem la lucru teologia biblică, există cel puțin cinci „lentile de interpretare” prin care putem examina și interpreta pasajele biblice corect și cu smerenie. Aceste lentile, asemenea unor jaloane, ne mențin pe calea corectă.

Iată care sunt cele cinci lentile de interpretare:

1. Contextul
2. Legământul
3. Canonul
4. Caracterul lui Dumnezeu
5. Hristos.

Contextul

Primul pas în folosirea teologiei biblice este să citești pasajul în contextul lui. Contextul este prima lentila de interpretare prin care trebuie să examinăm și să înțelegem orice pasaj biblic. O înțelegere a oricărui pasaj biblic începe cu lectura atentă a lui, în context, folosind metoda de interpretare gramatiko-istorică.

Această metodă include două contexte care sunt esențiale pentru înțelegerea pasajelor din Vechiul Testament: istoric și literar.

1. *Contextul istoric*. Care a fost sensul pasajului pentru audiența inițială? Sensul original, istoric, al unui pasaj ne oferă singurul

punct de control obiectiv în fața tentației de a devia de la text în tot felul de mesaje și înțelesuri subiective și arbitrare. Oricât de clar este sensul, s-a pierdut și controlul asupra interpretării, iar Scripturii ajunge să i se dea orice sens dorit de comentatorul ei.

Ai putea să extragi contextul istoric al unui pasaj prin a-ți pune mai multe întrebări, precum cele de mai jos:

- Cine a fost autorul?
- Cine a reprezentat audiența inițială a autorului?
- Când a fost acest pasaj scris? Există elemente de delimitare istorică conținute în însuși pasajul biblic care să indice acest lucru?
- Care au fost nevoile celor din audiență, pe care autorul a căutat să le trateze?
- Care a fost sensul intenționat de autor pentru audiența originală?

Haideți să ne uităm, de exemplu, la valoarea contextului istoric când studiem cartea Plângerilor lui Ieremia. Aceste poeme au fost scrise după distrugerea Ierusalimului și a Templului de către babilonieni, în anul 586 î.d.Hr. (cf. Ieremia 52). Cunoașterea acestui context istoric este vitală pentru interpretarea și aplicarea corectă a cărții.

2. *Contextul literar.* Odată ce am identificat contextul istoric adecvat, suntem pregătiți să studiem contextul literar al pasajului. Mai întâi trebuie să stabilești ce fel de text cauți să interpretezi.

În Vechiul Testament, va trebui să vezi dacă pasajul pe care îl studiezi este unul narativ, unul liric, un pasaj profetic, o porțiune a Legii, un pasaj din cărțile înțelepciunii sau unul apocaliptic. Noul Testament poate fi și el împărțit în trei genuri. Evangheliile (Matei, Marcu, Luca și Ioan) sunt relatări istorice ale vieții lui Isus. Fiecare dintre ele Îl prezintă pe Isus ca împlinirea promisiunilor Vechiului Testament făcute de Dumnezeu, de a trimite un Mântuitor pentru poporul Său. După Evanghelii, descoperim în cartea Faptelor Apostolilor narațiunea istorică a întemeierii și expansiunii bisericii. Atât Faptele Apostolilor cât și cele patru Evanghelii sunt, într-un fel, cărți istorice.

După acestea urmează epistolele, sau scrisorile. Ele au fost scrise pentru a-i învăța pe creștini ce înseamnă să-L urmeze pe Hristos.

Genul final al Noului Testament, literatura apocaliptică, este prezent într-o singură carte – Apocalipsa. Autorul cărții, Ioan, oferă o viziune a vremurilor din urmă cu scopul de a-i pregăti și încuraja pe credincioși să trăiască astăzi pentru Hristos, dar în perspectiva veșniciei.

Parte din ceea ce înseamnă să-ți dai toată silința în mînuirea corectă a Cuvîntului adevărului stă în recunoașterea genului

literar al unei cărți și să lași ca acest lucru să modeleze felul în care o citești, o interpretezi și o aplici. Odată ce ai identificat genul, va trebui apoi să analizezi felul în care pasajul este organizat. Începe prin a studia cuvintele și gramatica pasajului. Caută orice semne clare care indică structura, cuvintele și frazele care se repetă, și observă cu atenție tonul pasajului.

Studierea unui pasaj în contextul lui ne cere să căpătăm un sens clar cu privire la pasaj atât în contextul literar apropiat, cât și în cel mai larg. Ce apare înainte de pasajul tău? Ce vine după el? Contextul apropiat se ocupă de felul în care versetul, propoziția, paragraful și capitolul contribuie la ideea lui și felul în care se relaționează în context. Contextul mai larg are de-a face cu sensul pasajului în lumina întregii cărți.

Contextul este rege. S-a spus că un pasaj fără un context este un pretext pentru a predica un mesaj de tip trambulină. Așadar, începe întotdeauna prin a privi la pasajul tău prin lentilele contextului inspirat de Duhul Sfânt, atât cel istoric cât și cel literar.

Legământul

Odată ce ai citit un pasaj în contextul lui, trebuie să îl citești în relație cu legământul valabil în momentul respectiv. Legămintele lui Dumnezeu au fost denumite jaloanele de oțel care susțin narațiunea cristică a Scripturii. Așadar, este important să observi orice structuri ale pasajului care marchează dezvoltarea

legămintelor în planul lui Dumnezeu. După ce capeți un sens al contextelor istorice și literare, va trebui să studiezi pasajul prin lentilele legământului. Planul de mântuire al lui Dumnezeu este revelat progresiv prin Scriptură, culminând cu Isus Hristos. Felul în care Dumnezeu descoperă acest plan se dezvoltă ca o sămânță ce crește și ajunge la mărimea unui copac. De aceea, recunoașterea locului unde pasajul pe care îl studiezi se potrivește în această dezvoltare a revelației legămintelor este crucial pentru interpretarea adecvată a lui.

Așa cum am văzut în capitolul 3, de-a lungul Bibliei, începând din cartea Geneza, Dumnezeu a stabilit relații cu anumiți oameni în anumite perioade prin intermediul legămintelor. Legămintele biblice sunt următoarele:

- legământul adamic (Geneza 1-2; Osea 6:7),
- legământul noahic (Geneza 9:8-17),
- legământul avraamic (Geneza 12:1-3; 15:1-21; 17:1-14),
- legământul mozaic (Exod 19-25),
- legământul davidic (2 Samuel 7), și
- noul legământ (Ieremia 31:27,34; Ezechiel 36:24-28; Matei 26:27-30).

Așadar, atunci când interpretezi pasajele din Scriptură, este necesar să observi ce legămintă guvernează poporul lui Dumnezeu

în anumite momente ale narațiunii biblice. Privește la pasajul tău prin lentilele legământului. De exemplu, cum vei interpreta și aplica următoarele pasaje din Vechiul Testament?

- instrucțiunile date lui Noe pentru construirea arcei;
- promisiunile teritoriale date lui Avraam;
- regulile alimentare din Levitic;
- promisiunile protecției divine făcute lui David.

Fiecare dintre aceste pasaje se relaționează în mod expres la un legământ biblic specific. Cunoașterea locului pasajului din Scriptură în peisajul legămintelor Scripturii este crucială pentru înțelegerea și interpretarea corectă a lui.

De asemenea, identificarea corectă a legământului biblic ce este asociat pasajului din Vechiul Testament pe care vrei să îl interpretezi te va ajuta să îl plasezi în linia narativă istorică a Bibliei și în planul de răscumpărare, linie care urmează această progresie:

Creația > Căderea > Răscumpărarea > Creația nouă.

Fiecare eveniment din Scriptură poate fi plasat pe această hartă a planului istoric de răscumpărare. Narațiunea legămintelor te ajută să navighezi atât în pasajul tău, cât și să descoperi locul unde te afli în planul de răscumpărare a lui Dumnezeu.

În plus, înțelegerea textului în raport cu legămintele este deosebit de utilă în aplicațiile făcute pe marginea Vechiului Testament. De exemplu, cum vei înțelege și aplica Levitic 19:19, care spune „să nu porți o haină țesută din două feluri de fire”? Nu putem să trecem direct de la acest pasaj la viețile noastre, pentru simplul motiv că, în ceea ce privește vestimentația, noi nu trăim sub legământul mozaic. Această lege a fost dată sub legământul lui Moise și a fost aplicată Israelului cu scopul de a-l pune deoparte ca națiune sfântă. Această poruncă, în sens mai larg, este parte dintr-un grup de porunci din Levitic 19 care cheamă Israelul să se conformeze sfințeniei lui Dumnezeu prin a emula distincțiile făcute în creația Lui și prin a se separa de practicile păgâne ale națiunilor înconjurătoare.

Dar, în calitate de credincioși, noi știm că Hristos a venit și a împlinit perfect Legea mozaică, inaugurând noul legământ prin moartea Sa jertfitoare și prin învierea Lui. Totuși, biserica, asemenea lui Israel, este la rândul ei chemată să fie un popor sfânt, întrucât Dumnezeu este sfânt (1 Petru 1:14-16). Sub noul legământ, ceea ce ne deosebește ca popor ales al lui Dumnezeu, locuit de Duhul Sfânt, este faptul că suntem făcuți curați și fără vină în mijlocul unei generații perverse și rele.

Așadar, când interpretezi un pasaj biblic, pune-ți următoarea întrebare: „Unde se află acest pasaj în progresia legămintelor din Biblie?” și caută să răspunzi acele întrebări.

Canonul

Următoarea lentilă de care trebuie să ținem cont în interpretare, când aplicăm teologia biblică, este lentila canonului. Asta înseamnă că trebuie să îți amintești mereu de principiul care spune că Scriptura este cel mai bun interpret al ei. Va trebui să citești pasajul tău și să cauți legături între acesta și alte părți ale Bibliei.

Cea mai bună cale de a face aceste conexiuni este să folosești o Biblie cu trimiteri. În majoritatea Bibliilor, trimiterile te vor ajuta conducându-te la citate, aluzii sau conexiuni relevante cu alte porțiuni ale Scripturii.

Dacă ai citit vreodată Vechiul Testament de la Geneza la Maleahi, ai observat că Vechiul Testament este plin de referințe la cărțile sale? Prin aceasta vrem să spunem că autorii cărților mai târzii ale Vechiului Testament au făcut frecvent aluzii sau i-au trimis pe cititori înapoi la pasajele anterioare din canon. De exemplu, Psalmii fac adesea referire la evenimente relatate în Pentateuh (v. Psalmii 8, 95). Cea de-a doua parte a cărții Daniel (cap. 9-12) prezintă o vedenie pe care Daniel a primit-o și care ajută la interpretarea unei profeții dată inițial lui Ieremia (Ieremia 25:1-12; Daniel 9:2).

Așadar, când citești vreun text biblic, întreabă-te ce legături face autorul cu restul Bibliei? Verifică trimiterile în Biblia ta, și folosește-te de ele pentru a te ajuta să capeți înțelegerea sensului pasajului în contextul întregului canon.

Mai mult, când interpretezi un pasaj al Vechiului Testament care este mai târziu citat în Noul Testament, ghidează-te în orice circumstanță după Noul Testament. Pune-ți întrebarea: Cum sunt afectat în propria interpretare de înțelegerea pe care autorul Noului Testament o are asupra acestui pasaj?

Citirea canonică a Bibliei ne cere să citim cu atenție. Iată cinci lucruri de care trebuie să ținem cont atunci când facem acest lucru:

1. *Temele*. Identifică modalitățile în care pasajul tău se potrivește temelor biblice majore care se întind de la Geneza la Apocalipsa. Teme precum linia împărătească, creația, jertfa, Fiul, credința, harul, slava – te vor ajuta să așezi pasajul tău în contextul canonic potrivit, întrucât aceste teme acoperă întreg canonul.

2. *Profeția*. Privește înapoi și privește înainte! Așteaptă-te la o împlinire a anumitor profeții pe mai multe nivele. Trasarea liniei între profețiile Vechiului Testament și împlinirea lor în Hristos este o modalitate minunată de a face legături canonice.

3. *Tipologia*. În Scriptură, tipologia analizează modele. Aceste modele ar putea să survină într-un eveniment, o persoană sau o instituție din Vechiul Testament, care ne îndreaptă privirile înainte și se împlinesc în Noul Testament. Modelele istorice ale Scripturii ne învață adevăruri despre Împăratul și Împărăția Lui.

De exemplu, Adam a fost un model tipologic al lui Hristos: „Totuși moartea a domnit, de la Adam până la Moise, chiar peste cei ce nu păcătuiseră printr-o călcare de lege asemănătoare cu a lui Adam, care este o icoană preînchipuitoare a Celui ce avea să vină” (Romani 5:14). Când Pavel îi scrie Bisericii din Corint descriind rătăcirile din pustie ale Israelului, el spune: „Aceste lucruri li s-au întâmplat ca să ne slujească drept *pilde*, și au fost scrise pentru învățătura noastră, peste care au venit sfârșiturile veacurilor” (1 Corinteni 10:11). Mielul pascal a fost un model tipologic care ne-a îndreptat privirile către un Miel și mai mare, fără pată, care avea să fie junghiat pentru a salva poporul lui Dumnezeu, printr-un exod și mai mare (Exod 12:1-13; Ioan 1:36; 19:36; 1 Corinteni 5:7-8; 1 Petru 1:19; Apocalipsa 5:6).

Tipologia nu este același lucru cu alegoria, care face doar legături arbitrare și lingvistice între un simbol și lucrul simbolizat. De exemplu, funia cărămizie care a fost coborâtă pe zidul Ierihonului de către curva Rahav nu are nicio legătură cu sângele lui Hristos. O asemănare superficială și aparentă între două lucruri din Scriptură nu face în mod necesar din acestea două un model. Probabil că cea mai sigură cale de a stabili o relație tipologică este să lăsăm ca autorii biblici să afirme acest lucru prin înrădăcinarea modelului în mod explicit în textul biblic în cauză.

4. *Promisiunea și împlinirea.* Dumnezeu este credincios promisiunilor Sale. Multe dintre promisiunile lui Dumnezeu din Vechiul Testament se împlinesc în Noul Testament. Va fi nevoie ca, atunci când cauți uneori să înțelegeți Noul Testament, să privești înapoi pentru a vedea promisiunea originală și să îi notezi împlinirea din Noul Testament. Avem de-a face cu o împlinire parțială acum, și cu așteptarea unei împliniri complete? Sau a fost acea promisiune realizată complet? Fii atent la aspectele de tipul „*deja-nu încă*” ale unora dintre promisiunile împlinite prin Hristos, Împăratul.

5. *Continuitate și discontinuitate.* Ce anume este la fel ca înainte, și ce s-a schimbat? În pasajul lui, autorul subliniază diferențele sau asemănările? De exemplu, dacă predici din Geneza 17, unde Dumnezeu îi poruncește lui Avraam circumcizia, contextul canonic conduce la a lua în considerare discontinuitatea acestei practici, pe care o descoperim în pasaje din Noul Testament precum Galateni 6:15: „Căci în Hristos Isus nici tăierea împrejur, nici netăierea împrejur nu sunt nimic, ci a fi o făptură nouă”. Ce s-a schimbat între Geneza 17 și Galateni 6? Ce este la fel? Când vei lua în considerare astfel de întrebări, acest exercițiu te va ajuta să începi să vezi mai clar legăturile canonice, și să poți fi îndreptat către venirea lui Hristos, pe care o vei vedea ca fiind centrală pentru narațiunea biblică.

Caracterul lui Dumnezeu

Atunci când citim Biblia, unul dintre lucrurile esențiale care nu se schimbă este caracterul lui Dumnezeu. De aceea, avem nevoie să citim Biblia teologic. Trebuie să ne punem întrebări de genul:

- Ce ne revelează acest pasaj despre Dumnezeu?
- Care sunt atributele lui Dumnezeu pe care acest pasaj le accentuează?
- Ce teme teologice se găsesc în acest pasaj?
- Ce mă învață aceste teme teologice despre Hristos, Împăratul?

Dumnezeul Vechiului Testament este Dumnezeu Noului Testament. Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Isus Hristos este Dumnezeu lui Avraam, Isaac și Iacov. „Isus Hristos este același ieri și azi și în veci!” (Evrei 13:8). De aceea, atunci când citim pasajele biblice care vorbesc despre Dumnezeu spunându-ne cine este și cum este El, trebuie să le notăm.

Întrebarea este: ce mă învață acest pasaj despre caracterul lui Dumnezeu? Această lentilă este deosebit de utilă atunci când studiezi, de exemplu, Psalmii. Astfel, mare parte din Psalmul 90 constituie o simplă reflectare a lui Moise la caracterul neschimbător al lui Dumnezeu. Dumnezeu este veșnic (90:2, 4); El este suveran peste viață și moarte în calitate de Creator puternic

(90:2-3, 5-6); El este un Dumnezeu care manifestă o mânie sfântă (90:7-8, 11); este un Dumnezeu al milei, îndurării și dragostei statornice (90:13-14), puternic, glorios și frumos (90:16-17). Așadar, observă și minunează-te de caracterul lui Dumnezeu.

Hristos

Toate lucrurile pe care le-am analizat până acum culminează în final cu această lentilă ultimă a interpretării biblice. Este ca și cum am spune că am păstrat ce este mai bun la final.

Trebuie să citim Biblia cristologic. Indiferent care este pasajul din care predici, trebuie să te întrebi întotdeauna cum se relaționează el la Persoana și lucrarea lui Hristos. De fiecare dată când deschidem Biblia, ar trebui să ne străduim să înțelegem locul în care se potrivește acest pasaj în narațiunea de ansamblu. Am văzut deja că Isus este Eroul, motiv pentru care trebuie să ne punem întrebări de genul:

- Ce ne revelează acest pasaj despre Isus Hristos, despre viața și lucrarea Lui?
- Ne îndreaptă privirile acest pasaj către prima venire a lui Hristos?
- Anticipează el întoarcerea lui Hristos?
- Cum afectează Evanghelia înțelegerea acestui pasaj?
- Cum anticipează pasajul meu Evanghelia, sau cum o reflectă?

Așa cum am văzut în capitolul 2 (vezi în special subcapitolul, „Cel mai minunat studiu biblic”), această modalitate cristicentrică de a citi Scriptura, în special Vechiul Testament, a fost predicată de însuși Isus.

CONCLUZIE

Biblia este cel mai valoros lucru din această lume. În ea, vei găsi înțelepciune cerească și Cuvântul viu al Dumnezeuului cel viu. Fie ca Dumnezeu să ne facă credincioși în a ne pune inimile la studiul Cuvântului Lui, la aplicarea lui practică și la a-l predica altora (Ezra 7:10). Și dacă suntem chemați să fim interpreți credincioși ai Cuvântului lui Dumnezeu, atunci trebuie să-i ajutăm pe ceilalți credincioși să-L cunoască și să-L iubească pe Isus din întreaga Scriptură.

Iată felul în care ne ajută teologia biblică. Iată felul în care teologia biblică transformă lucrarea de predicare din biserica locală.

Dar asta nu este totul.

CAPITOLUL 6

TEOLOGIA BIBLICĂ MODELEAZĂ MISIUNEA BISERICII

Biblia este o carte vastă și insuflată de un Dumnezeu glorios. Scopul cărții noastre este să te ajute să înțelegi mai bine mesajul esențial al Scripturii. Acest lucru este vital, pentru că a rata esența Bibliei produce evanghelii false și biserici false. De asemenea, acest lucru distorsionează misiunea bisericii. Ai putea să îți aduci aminte că am început cu mai multe studii de caz, și ne aflăm acum în situația de a evalua fiecare dintre aceste cazuri conform cu narațiunea Scripturii, prezentată în capitolele 3 și 4.

BISERICA EVANGHELIEI PROSPERITĂȚII

Bisericile care promovează o evanghelie a prosperității Îl dezonorează pe Hristos și diminuează nădejdea creștinului. Hris-

tos este dezonorat prin multe căi ca urmare a acestei înțelegeri greșite și mortale. În loc să Îl preamărească pe Isus pentru cine este și ceea ce El a făcut, cei ce propun această perspectivă eretică Îl fac pe Isus și credința în El să fie mijloacele către un obiectiv lumesc. Narațiunea Scripturii arată clar că cea mai mare problemă cu care se confruntă păcătoșii în această lume nu ține de șomaj, descurajare sau cancer. Ea are de-a face cu mânia veșnică a unui Dumnezeu sfânt și bun. „Cine crede în Fiul, are viața veșnică; dar cine nu crede în Fiul, nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el” (Ioan 3:36).

Dumnezeu Tatăl Și-a trimis Fiul Preaiubit în lume nu pentru a ne face bogați în această viață, ci pentru a ne împăca pe veci cu Sine. „Hristos Isus a venit în lume ca să mântuiască pe cei păcătoși” (1 Timotei 1:15).

În loc să ne găsim bucuria în Isus – Cel în care se găsesc toate comorile înțelepciunii și cunoștinței, și orice binecuvântare spirituală din locurile cerești (Efeseni 1:3; Coloseni 2:3) – predicatorii evangheliei prosperității fac promisiuni goale, care țin de sănătate, bogăție și fericire lumească. Ucenicii lui Isus, spun aceștia, vor experimenta cu toții aceste binecuvântări din abundență – *în această lume*.

Cu toate acestea, Robul care a suferit le-a făcut ucenicilor Lui o promisiune foarte diferită: „în lume veți avea necazuri” (Ioan 16:33).

Teologia biblică ne ajută să înțelegem că Isus Hristos trebuie să fie propovăduit ca fiind obiectivul, scopul și esența Scripturii, întrucât „făgăduințele lui Dumnezeu, oricâte ar fi ele, toate în El sunt „da”” (2 Corinteni 1:20). Isus este Eroul, nu vreunul dintre noi.

Fiind sămânța lui Avraam, Isus Hristos este Acela în care Dumnezeu împlinește promisiunile făcute lui Avraam. Pavel ne spune acest lucru: „Acum, făgăduințele au fost făcute „lui Avraam și seminței lui”. Nu zice: „Și semințelor” (ca și cum ar fi vorba de mai multe), ci ca și cum ar fi vorba numai de una: „Și seminței tale”, adică Hristos” (Galateni 3:16). Isus Hristos, Sămânța lui Avraam, a venit pentru a crea un popor din toate națiunile spre lauda Sa, prin viața, moartea și învierea Lui. El le dă apoi Duhul Sfânt tuturor celor ce își pun credința în El, ca pe o pecete și sigiliu al unei moșteniri viitoare (Efeseni 1:13-14). De aceea, ceea ce ne asigură aceste binecuvântări nu este tăria credinței noastre, ci harul marelui Mântuitorului nostru.

De asemenea, nădejdea creștinului este diminuată de evanghelia prosperității și de bisericile locale care o propovăduiesc. Teologia biblică ne ajută să înțelegem că cei credincioși în Isus trăiesc în această epocă ca aceia „peste care au venit sfârșiturile veacurilor” (1 Corinteni 10:11). Creștinii trăiesc între timpuri, în tensiunea lui *deja* și *nu încă*. Hristos a venit *deja*, dar El nu a revenit încă pentru a stabili pe deplin Împărăția Lui veșnică. Isus

a învins deja moartea în urmă cu 2000 de ani, prin moartea Lui ispășitoare și prin învierea și înălțarea Lui triumfătoare, și totuși noi așteptăm ziua când moartea nu va mai fi (Apocalipsa 21:4).

Așadar, o așteptare nerăbdătoare și serioasă ar trebui să caracterizeze atitudinea slujitorilor lui Hristos, care tânjesc după întoarcerea Stăpânului lor (1 Petru 1:14). Această nădejde biblică ne ajută să vedem minciuna predicatorilor și a bisericilor ce propăduiesc Evanghelia prosperității, și care ne promet că putem trăi astăzi cele mai bune lucruri ale vieții.

Cea mai bună parte a vieții credinciosului nu poate fi trăită acum. Viața noastră *cea mai bună* își face loc atunci când va apărea nădejdea binecuvântată. Această nădejde nu se găsește în siguranța financiară sau în buletinul medical care ne certifică că suntem sănătoși. Ea nu se găsește într-o mașină nouă sau în promovarea la locul de muncă.

Nădejdea noastră binecuvântată este nimic mai puțin decât „arătarea slavei marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Hristos. El S-a dat pe Sine însuși pentru noi, ca să ne răscumpere din orice fărădelege, și să-Și curățească un norod care să fie al Lui, plin de râvnă pentru fapte bune” (Tit 2:13-14).

Noi suferim în această lume decăzută, așteptând slava care va fi descoperită. Ne-a fost reamintit acest lucru mai devreme, când am spus, în capitolul 4, că: „Credincioșii suferă acum, dar ei vor fi glorificați în Hristos, când El se va întoarce. Această nădejde

glorioasă, chiar în mijlocul încercărilor dificile și a persecuțiilor, a inspirat vieți de încredere și ascultare față de Domnul și Împăratul nostru” (v. subcapitolul „Împăratul domnește”). Atunci când evaluăm nădejdea evangheliei prosperității prin intermediul teologiei biblice, aceasta se dovedește a fi lipsită de speranță. Nădejdea creștinului se găsește *în* Hristos, iar această nădejde își găsește împlinirea când credincioșii ajung în final *cu* Hristos, în a Cărui prezență este plină bucuriei și a fericirii veșnice.¹

BISERICA OAMENILOR MORALI

Mult prea adesea, creștinii citează „făgăduințele Lui nespuse de mari și scumpe” (2 Petru 1:4) din Biblie, însă le aplică greșit. O formă a acestei interpretări greșite a Scripturii are loc în bisericele care există pentru a propovădui „evanghelia politică”, un mesaj care are de-a face în principal cu „Dumnezeu și țară”. Această interpretare greșită a promisiunilor biblice izvorăște dintr-un eșec în a înțelege felul în care legămintele Bibliei culminează în Hristos și în biserica Lui. Această distorsiune a sensului Scripturii conduce la o distorsiune a misiunii bisericii.

Dar cum ne păzește teologia biblică împotriva acestei evanghelii politice? Să luăm, de exemplu, promisiunea foarte des citată din 2 Cronici 7:14. Am auzit creștini care aplică această

---

¹ Pentru o analiză mai detaliată a erorilor grave ale evangheliei prosperității, v. David W. Jones și Russell S. Woodbridge, *Health, Wealth, and Happiness: How the Prosperity Gospel Overshadows the Gospel of Christ* (Grand Rapids, MI: Kregel, 2011, 2017).

promisiune direct la Statele Unite ale Americii, acordând prea puțină atenție contextului apropiat și contextului mai larg al pasajului. Solomon, fiul lui David și regele Israelului, tocmai ce finalizase proiectul de construire a templului: „a isprăvit Solomon Casa Domnului și casa împăratului, și a izbutit în tot ce-și pusese de gând să facă în Casa Domnului și în casa împăratului” (2 Cronici 7:11). Domnul și-a făcut apariția înaintea lui Solomon, în timpul nopții, și i-a vorbit (2 Cronici 7:12). Citim apoi următoarele:

Când voi închide cerul, și nu va fi ploaie, când voi porunci lăcustelor să mănânce țara, când voi trimite ciuma în poporul Meu: dacă poporul Meu peste care este chemat Numele Meu se va smeri, se va ruga, și va căuta Fața Mea, și se va abate de la căile lui rele, îl voi asculta din ceruri, îi voi ierta păcatul, și-i voi tămădui țara. (2 Cronici 7:13-14)

Un indiciu care ne arată că această promisiune condiționată este îndreptată în mod unic către poporul lui Dumnezeu din vechime, Israel, se găsește în versetul 13. Regele Solomon menționează aceleași judecăți divine temporare pentru păcatele Israelului – seceta, distrugerea holdelor și bolile mortale – ceva mai devreme, în rugăciunea de dedicare pentru Templul din Ierusalim (2 Cronici 6:26, 28). Cititorul atent al Vechiului Testament va

recunoaște în același timp acest grup de blesteme în lista avertismentelor lui Dumnezeu către Israel, formulate chiar înainte ca ei să intre în țara promisă (Deuteronom 28:20-24).

Dumnezeu a făcut mai multe promisiuni și avertismente poporului Său din vechime, care au fost condiționate de ascultarea lor. Dacă Israelul avea să își pună încrederea în Domnul și să asculte cu credință de vocea Dumnezeului lor, atunci binecuvântările Lui aveau să se reverse asupra lor. Dacă ei însă aveau să acționeze cu necredință și să nu asculte de Cuvântul Lui bun, atunci rezultatul avea să fie judecata și exilul (Deuteronom 28:63-64). În ciuda avertismentelor clare transmise către Moise, David și Solomon, Israelul a păcătuit grosolan și, în final, împărăția a fost divizată, Templul a fost distrus, iar poporul lui Dumnezeu a fost trimis în exil, exact așa cum avertizase Dumnezeu.

Ceva mai devreme în această carte, am privit la rolul Israelului în dezvoltarea revelației planului de mântuire al lui Dumnezeu. În capitolul 3, spuneam următoarele:

Israel, pe care Dumnezeu L-a denumit fiul său cel întâi născut (Exod 4:22), trebuia să fie un fel de reprezentant preoțesc înaintea lumii, asemenea lui Adam. Observați ce le-a spus Domnul: „dacă veți asculta glasul meu, și dacă veți păzi legământul Meu, veți fi ai Mei dintre toate popoarele, căci tot

pământul este al Meu; Îmi veți fi o împărăție de preoți și un neam sfânt” (Exod 19:4-6). Dumnezeu a vrut ca sfințenia poporului Israel să reflecte sfințenia Împăratului lor: „Fiți sfinți, căci Eu sunt sfânt, Eu, Domnul, Dumnezeul vostru” (Levitic 19:2). Crezând și ascultând cuvintele bune ale Domnului, Israelul trebuia să fie un popor unic ce ilustra înțelepciunea Împăratului lor față de toate neamurile pământului. Prin păzirea și împlinirea poruncilor Împăratului, poporul Israel trebuia să manifeste înțelepciunea lui Dumnezeu înaintea unei lumi întregi (Deuteronom 4:4-6).” (v. subcapitolul „Împăratul poruncește”)

Pe măsură ce narațiunea biblică a progresat, am văzut că, acolo unde Israelul a eșuat, Isus, adevărata Sămânță a lui Avraam, S-a dovedit a fi Fiul credincios al lui Dumnezeu. El a răscumpărat un popor pentru Sine. Acest popor, biserica Lui, include atât evreii cât și Neamurile, uniți prin credința în Evanghelia lui Hristos. Biserica lui Dumnezeu manifestă această înțelepciune felurită înaintea cerurilor (Efeseni 3:10) și declară valoarea Lui neprețuită înaintea lumii. Apostolul Petru descrie biserica drept

o seminție aleasă, o preoție împărătească, un neam sfânt, un popor, pe care Dumnezeu Și l-a câștigat ca să fie al Lui, ca să

vestiți puterile minunate ale Celui ce v-a chemat din întu-
neric la lumina Sa minunată; pe voi, care odinioară nu erați
un popor, dar acum sunteți poporul lui Dumnezeu; pe voi,
care nu căpătaserăți îndurare, dar acum ați căpătat îndurare
(1 Petru 2:9-10).

Așadar, teologia biblică ne ajută să înțelegem că nici America
și nicio altă națiune de pe planetă, din zilele noastre, nu este na-
țiunea sfântă a lui Dumnezeu. Biserica este aceasta. Nu America
este cetatea așezată pe munte, ci biserica.

Acest lucru păzește bisericile împotriva gândirii false că mi-
siunea bisericii înseamnă promovarea însănătoșirii Americii sau
a oricărei alte națiuni din lume. Dimpotrivă, ucenicii lui Hris-
tos caută să fie o binecuvântare pentru toate națiunile prin a
propovădui Vestea Bună (Faptele Apostolilor 8:4) și prin a trăi
ca slujitori ai lui Dumnezeu (1 Petru 1:13-17) indiferent unde
locuiesc, potrivit cu suveranitatea lui Dumnezeu (Faptele Apos-
tolilor 17:26).

BISERICA BUCĂTĂRIE

Atunci când păstrezi înaintea ochilor tăi mesajul narațiunii de
ansamblu a Scripturii, acest lucru poate ajuta bisericile să accen-
tueze mai bine ceea ce Dumnezeu accentuează în ceea ce privește
misiunea bisericii. În capitolul 1 am luat în considerare exemplul

„Bisericii Bucătărie”. Dar ce ar putea fi greșit în hrănirea celor înfometați, în a avea grijă de cei fără case sau în a sluji celor săraci? N-ar trebui ca toți credincioșii în Hristos să caute să diminueze suferințele din jurul lor și să facă bine semenilor oridecâteori sunt în măsură să facă asta?

Bineînțeles! Iar bisericile locale pot utiliza aceste slujiri sociale și își pot mobiliza membrii pentru a acoperi aceste nevoi. Lucrarea socială este o oportunitate minunată de a acoperi nevoile urgente în timp ce îi îndreptăm pe păcătoși către remediul celei mai urgente nevoi dintre toate, nevoia de a justificați înaintea Creatorului nostru sfânt, prin credința în Isus Hristos.

Am văzut acest lucru în capitolul 4, când am spus:

Dar cei care refuză să asculte de chemările globale ale lui Hristos la pocăință vor avea de înfruntat o judecată îngrozitoare, „la descoperirea Domnului Isus din cer, cu îngerii puterii Lui, într-o flacără de foc, ca să pedepsească pe cei ce nu cunosc pe Dumnezeu și pe cei ce nu ascultă de Evanghelia Domnului nostru Isus Hristos” (2 Tesaloniceni 1:7-8). Când Împăratul se întoarce, răzvrătirea universală împotriva stăpânirii Sale bune, drepte și sfinte va fi zdrobită. Isus afirmă că „fricoșii, necredincioșii, scârboșii, ucigașii, curvarii, vrăjitorii, închinătorii la idoli, și toți mincinoșii, partea lor este în iazul, care arde cu foc și cu pucioasă, adi-

că moartea a doua” (Apocalipsa 21:6-8).” (v. subcapitolul „Regele se întoarce”)

Așadar, teologia biblică ne forțează să evaluăm lucrările sociale ale bisericii de astăzi în lumina zilei de apoi. Atunci când îi hrănim pe cei înfomețați și când îi îmbrăcăm pe cei goi, cu siguranță că vrem să auzim răspunsul Împăratului din acea zi: „Adevărat vă spun că, oridecâteori ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai Mei, Mie mi le-ați făcut” (Matei 25:40).

În același timp, trebuie să ne asigurăm că bisericile noastre nu oferă doar o supă caldă gratuită. Noi suntem chemați să ne dorim ceva ce este capabil să ne susțină și să ne satisfacă veșnic.

Omul nu trăiește numai cu pâine, ci cu orice cuvânt care iese din gura lui Dumnezeu. (Matei 4:4)

Pe cât sunt de minunate slujirile sociale, aceste eforturi care Îl onorează pe Hristos nu pot să înlocuiască și nu pot să diminueze prioritatea propovăduirii Evangheliei în misiunea bisericii. Doar Evanghelia este puterea lui Dumnezeu spre mântuirea tuturor celor care cred (Romani 1:16). Doar Evanghelia poate îndepărta amenințarea îngrozitoare a suferinței veșnice.

Teologia biblică ajută biserica să păstreze constant această realitate serioasă înaintea ochilor ei.

BISERICA IMORALITĂȚII

Scriptura îi îndeamnă pe credincioși să se străduiască cu urgență să fie sfinți, să caute sfințenia fără de care nimeni nu-L va vedea pe Domnul (Evrei 12:14). Totuși, trist este faptul că multe biserici din lumea de astăzi caută cu urgență, afirmă și aprobă acțiuni pe care Cuvântul lui Dumnezeu le condamnă drept păcătoase (Romani 1:32; 1 Corinteni 6:9-10).

În loc să se conformeze acestei lumi, poporul lui Dumnezeu este chemat să fie transformat prin înnoirea minților lor (Romani 12:2). Biserica lui Isus Hristos este avertizată astfel: „Nu iubiți lumea, nici lucrurile din lume. Dacă iubește cineva lumea, dragostea Tatălui nu este în el” (1 Ioan 2:15). Totuși, există multe biserici care aprobă imoralitatea și care par să fie preocupate în principal de obținerea acceptării din partea lumii.

Teologia biblică ne ajută să ne amintim că misiunea bisericii va fi întotdeauna în disonanță cu lumea. Biserica lui Isus Hristos este constituită din credincioșii botezați, care se pocăiesc, cărora le-au fost iertate toate păcatele și care au fost spălați în sângele Mielului (Romani 6:1-4). Prin declararea dedicării lor față de Împăratul Isus, prin credința în Evanghelie, credincioșii se confruntă cu opoziție din partea lumii, a firii pământești și a diavolului. Asta înseamnă că misiunea bisericii nu va fi ușoară.

V-am reamintit de această realitate în capitolul 4, când spuneam:

Misiunea pe care Isus a dat-o bisericilor Sale este una dificilă și costisitoare. A-L urma pe El cu credință și ascultare va cere în mod sigur îndurarea persecuției și a suferinței de dragul Evangheliei. Totuși, atunci când credincioșii privesc înainte, în nădejdea întoarcerii Lui, ei pot privi în același timp și înapoi, amintindu-și că Acela care este acum înviat și înălțat în slavă a fost în același timp Robul care a suferit și a murit. El le-a spus ucenicilor Lui: „Ferice de cei prigoniți din pricina neprihănirii, căci a lor este Împărăția cerurilor! Ferice va fi de voi când, din pricina Mea, oamenii vă vor ocări, vă vor prigoni, și vor spune tot felul de lucruri rele și neadevărate împotriva voastră! Bucurați-vă și veseliți-vă, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri; căci tot așa au prigonit pe prorocii, care au fost înainte de voi” (Matei 5:10-12). Pavel avea să scrie ceva mai târziu: „De altfel, toți cei ce voiesc să trăiască cu evlavie în Hristos Isus, vor fi prigoniți” (2 Timotei 3:12). Într-o lume decăzută, credinciosul suferă ca oricine altcineva. Totuși, spre deosebire de cei ce sunt încă în păcatele lor, ucenicii Împăratului Isus au promisiunea suferinței suplimentare care vine din confruntarea cu vrăjmășia unei lumi ce Îl urăște pe Domnul și se împotrivesc poporului Său. (v. subcapitolul „Regele domnește”)

Așadar, obiectivul misiunii bisericii nu este să capete aplauzele încântătoare ale acestei lumi, ci mai degrabă să producă o bucurie mare în ceruri (Luca 15:7, 10). Când anume se bucură cerul? Isus a spus: „este bucurie înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un singur păcătos care se *pocăiește*” (Luca 15:10).

Pocăința înseamnă întoarcerea de la păcat, având în vedere îndurarea lui Dumnezeu manifestată în Isus. Așadar, în dragoste și smerenie, biserica lui Hristos se așează *împotriva* lumii *de dragul* acestei lumi, și cheamă lumea să se întoarcă de la păcat și să-și pună credința doar în Isus Hristos, pentru că El este Calea, Adevărul și Viața, și nimeni nu vine la Tatăl decât prin Isus (Ioan 14:6). Prima poruncă pe care Isus a adresat-o lumii a fost o chemare suverană la pocăință: „S-a împlinit vremea, și Împărăția lui Dumnezeu este aproape. *Pocăiți-vă*, și credeți în Evanghelie” (Marcu 1:15). Hristos a venit în această lume pentru a-i mântui pe păcătoși și pentru a chema la pocăință: „N-am venit să chem la pocăință pe cei neprihăniți ci pe cei păcătoși” (Luca 5:32).

Nu ne surprinde atunci că, la primirea Duhului lui Hristos, la Cincizecime, răspunsul lui Petru și al restului bisericii din Ierusalim a fost să-i cheme pe păcătoși la pocăință și credință (Faptele Apostolilor 2:37-41; v. și 3:19; 8:22; 26:20). Dumnezeu „poruncește acum tuturor oamenilor de pretutindeni să se pocăiască” (Faptele Apostolilor 17:30). Ca ambasadori ai lui Hristos, noi implorăm lumea în Numele lui Hristos: „Împăcați-vă cu Dumnezeu” (2 Corinteni 5:20).

Bisericile locale sunt avanposturi și ambasade ale Evangheliei. Misiunea noastră trebuie să acorde prioritate propovăduirii Evangheliei și chemării păcătoșilor la pocăință, amintindu-ne cu smerenie că noi înșine suntem mântuiți doar prin har. „Și așa erați unii din voi! Dar ați fost spălați, ați fost sfințiți, ați fost socotiți neprihăniți, în Numele Domnului Isus Hristos, și prin Duhul Dumnezeuului nostru” (1 Corinteni 6:11).

LEGĂTURA DINTRE TEOLOGIA BIBLICĂ ȘI MISIUNEA BISERICII

După cum poți vedea, felul în care privești la narațiunea de ansamblu a Scripturii afectează în mod dramatic felul cum privești la misiunea bisericii. Acest lucru este important de notat, pentru că va afecta predicarea Cuvântului în biserica ta (vezi cap. 5), va afecta bugetul bisericii tale, slujirea păstorului tău și felul în care membrii bisericii sunt îndemnați să-și trăiască viețile pe tot parcursul săptămânii.

Haideți să ne gândim din nou la narațiunea pe care am văzut-o în capitolele 3 și 4. Pe baza acelei perspective, care ar fi misiunea bisericii? Putem să răspundem la această întrebare în două modalități, pe baza a două momente diferite din viața bisericii: când biserica se adună și când ea se răspândește. Care este, așadar, misiunea bisericii? Isus a spus:

Toată puterea Mi-a fost dată în cer și pe pământ. Duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Și învățați-i să păzească tot ce v-am poruncit. Și iată că Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului. (Matei 28:18-20)

Așadar, în Marea Trimitere, Isus își cheamă ucenicii să *facă* ucenici și să *fie* ucenici.²

Așadar, prioritatea misiunii noastre este să *facem* ucenici. Atunci când biserica se adună în viața noastră comună, trebuie să acordăm prioritate lucrării de facere a ucenicilor.

Când biserica se adună, adunarea poporului lui Dumnezeu se concentrează pe Cuvântul lui Dumnezeu. Noi citim Cuvântul, predicăm Cuvântul, ne rugăm Cuvântul, cântăm Cuvântul și „vedem” Cuvântul în rânduielile evanghelice ale botezului și Cinei Domnului.³ Când ne adunăm, noi dorim să subliniem propovăduirea lui Hristos din întreaga Scriptură, întrucât „credința vine în urma auzirii; iar auzirea vine prin Cuvântul lui Hristos” (Romani 10:17). Păstorii caută să îi echipeze pe credincioși, spre

---

2 Pentru o analiză mai detaliată a erorilor grave ale evangheliei prosperității, v. David W. Jones și Russell S. Woodbridge, *Health, Wealth, and Happiness: How the Prosperity Gospel Overshadows the Gospel of Christ* (Grand Rapids, MI: Kregel, 2011, 2017).

3 v. Mark Dever și Paul Alexander, *The Deliberate Church: Building Your Ministry on the Gospel* (Wheaton, IL: Crossway, 2005), 81–86.

desăvârșirea sfinților, în vederea lucrării de slujire, pentru zidirea trupului lui Hristos, până vom ajunge toți la unirea credinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, la starea de om mare, la înălțimea staturii plinătății lui Hristos; ca să nu mai fim copii, plutind încoace și încolo, purtați de orice vânt de învățătură, prin viclenia oamenilor și prin șiretenia lor în mijloacele de amăgire (Efeseni 4:12-14).

Când cei ce alcătuiesc biserica se adună, trebuie să luăm în seriozitate calitatea lor de membri. Acest lucru presupune ascultarea cu atenție de poruncile lui Hristos cu privire la botez și Cina Domnului. Practicarea credincioasă a rânduielilor biblice merge mână în mână cu responsabilitatea congregației de a primi membri și cu practica disciplinei bisericii (Matei 18:15-17; 1 Corinteni 5:1-13). Congregația adunată, sfântă și pusă deoparte față de lume, manifestă o dragoste cerească, alimentată de Evanghelie, dragoste care, prin harul lui Dumnezeu, câștigă lumea: „prin aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii pentru alții” (Ioan 13:35).

Misiunea noastră este să facem ucenici ai Împăratului nostru înviat, prin Evanghelia Lui și în puterea Duhului Său, spre gloria lui Dumnezeu Tatăl.

În al doilea rând, misiunea noastră este să *fim* ucenici. Suntem chemați să facem acest lucru de-a lungul întregii săptămâni, atât individual cât și alături de alți membri ai bisericii.

Când biserica pleacă de la locul de adunare, noi căutăm să fim ucenici ai lui Isus, care se răspândesc în această lume și duc cu ei oriunde merg mesajul mântuitor al harului Său, pentru că „oricine va chema Numele Domnului, va fi mântuit” (Romani 10:13). Noi ne rugăm ca Domnul să-i salveze pe cei pierduți din familiile noastre, pe prietenii, vecinii și colegii noștri (Romani 10:1). Mărturisim cu smerenie Cuvântul adevărului, Evanghelia mântuirii noastre, întrucât, din nou, „credința vine în urma auzirii; iar auzirea vine prin Cuvântul lui Hristos” (Romani 10:17), și pentru că doar Evanghelia este „puterea lui Dumnezeu spre mântuirea oricărui care crede” (Romani 1:16).

Când biserica se răspândește, noi privim diferitele noastre meserii ca modalități de a-L onora pe Împăratul nostru. Asta înseamnă să căutăm să-L iubim pe Domnul și să ne iubim aproapele în orice sferă a vieților noastre. A fi un ucenic al Împăratului înseamnă că, indiferent unde te afli, trăiești spre gloria Lui și lucrezi pentru El: „Orice faceți, să faceți din toată inima, ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni, ca unii care știți că veți primi de la Domnul răsplata moștenirii. Voi slujiți Domnului Hristos” (Coloseni 3:23-24). Aceste eforturi nu sunt făcute în izolare, ci mai degrabă în părtașia bisericii locale.

A căuta să fim ucenici ai lui Hristos înseamnă să recunoaștem importanța familiei credinței, chiar dacă nu facem din ea un idol. Înseamnă să tratăm preocupările legate de justiție și politică într-o

modalitate deopotrivă credincioasă și atentă, pentru a nu forța conștiințele fraților și surorilor în Hristos în chestiuni tactice și părtinitoare.

În toate lucrurile, a fi un ucenic înseamnă să Îl glorifici pe Dumnezeu prin a face bine și prin a avea ca țintă să Îl cinstești pe Hristos în toate. Petru scria:

Să aveți o purtare bună în mijlocul Neamurilor, pentru ca în cei ce vă vorbesc de rău ca pe niște făcători de rele, prin faptele voastre bune, pe cari le văd, să slăvească pe Dumnezeu în ziua cercetării. Fiți supuși oricărei stăpâniri omenești, pentru Domnul: atât împăratului, ca înalt stăpânitor, cât și dregătorilor, ca unii care sunt trimiși de el să pedepsească pe făcătorii de rele și să laude pe cei ce fac bine. Căci voia lui Dumnezeu este, ca, făcând ce este bine, să astupați gura oamenilor neștiutori și proști. Purtați-vă ca niște oameni slobozi, fără să faceți din slobozenia aceasta o haină a răutății, ci ca niște robi ai lui Dumnezeu. Cinstiți pe toți oamenii, iubiți pe frați; temeți-vă de Dumnezeu; dați cinste împăratului! (1 Petru 2:12-17)

Când se adună și când se răspândește, biserica lui Hristos caută ca, în aceste modalități, să *facă* ucenici și să *fie* ucenici până când El va veni și când pământul va fi plin de cunoștința gloriei Sale.

ÎNCHEIERE

Noi putem eșua să observăm ce este glorios de frumos, chiar și când aceste lucruri se află înaintea ochilor noștri.

Pe 12 Ianuarie 2007, de la stația de metrou din L'Enfant Plaza, din Washington, DC, a ieșit un bărbat care s-a așezat lângă un tomberon. Tânărul purta un tricou, o pereche de jeans și avea pe cap o șapcă de baseball. A scos în curând o vioară dintr-o husă, a pus o cutie deschisă în fața lui, cu fața către trotuarul pe care treceau oamenii. Apoi a început să cânte.

Era ora 7:51, într-o dimineață de vineri, când oamenii se grăbesc la serviciu. Vreme de 43 de minute, acest tânăr a cântat șase piese clasice, timp în care pe lângă el au trecut aproape 1100 de oameni. S-au oprit acești oameni să asculte la melodiile lui?

Cântărețul care stătea în fața stației de metrou nu era un om oarecare. Numele lui era Joshua Bell, unul dintre cei mai buni muzicieni din întreaga lume. La doar 4 ani, el era deja foarte cunoscut în lume, iar acum este un virtuos aclamat peste tot. Când organizează concerte peste tot în lume, oamenii se înghesuie să prindă bilete. Melodiile pe care Bell le-a cântat în acea dimineață nu erau unele obișnuite.

De-a lungul celor 43 de minute, Bell a interpretat capodopere care au rezistat testului secolelor, fiind unele dintre cele mai frumoase pieze muzicale scrise vreodată. Mai mult, el a cântat aceste piese minunate la una dintre cele mai valoroase viori confecționate vreodată. Vioara lui Bell este un Stradivarius confecționat în anul 1713, și valorează 3,5 milioane de dolari.

În acea zi de vineri din 2007, peste o mie de oameni au avut ocazia să stea pe primul rând la un concert minunat al unuia dintre cei mai faimoși muzicieni din lume – dar le trebuiau ochi să vadă și urechi să audă pentru a se putea bucura de acest privilegiu extraordinar. Și totuși, doar câțiva oameni care au trecut pe lângă acea stație de metrou în acea dimineață s-au oprit și s-au bucurat de muzica extraordinară interpretată de Bell.¹

Și noi toți putem înțelege o astfel de situație. În graba vieții,

---

¹ Gene Weingarten, "Pearls before Breakfast," Washington Post Magazine, April 8, 2007, http://www.washingtonpost.com/lifestyle/magazine/pearls-before-breakfast-can-one-of-the-nations-great-musicians-cut-through-the-fog-of-a-dc-rush-hour-lets-find-out/2014/09/23/8a6d46da-4331-11e4-b47c-f5889e061e5f_story.html.

alergând de la un lucru la altul și cheltuindu-ne nonstop până la ultima picătură în lucrurile acestei vieți, putem ajunge la efectul că vom fi orbi față de ceea ce este cu adevărat important, cu adevărat frumos și prețios, chiar dacă aceste lucruri se întâmplă înaintea ochilor noștri. Viața în această lume decăzută poate ușor să ne inoculeze inimile așa încât să ne depărtăm de sentimentul de uimire și admirație, chiar și atunci când avem privilegiul de a privi ceva ce este cu adevărat uimitor și de o frumusețe fără seamăn, glorioasă.

Eu (Nick) trec uneori prin astfel de situații când îmi citesc Biblia. Poate că ți se întâmplă și ție. Chiar dacă știu că cunoașterea Cuvântului lui Dumnezeu este mai plăcută decât mierea și mai prețioasă decât aurul (Psalmul 19:10), în practică mă lupt atât de des să cred că așa stau lucrurile. Ratez să văd slava care se găsește înaintea ochilor mei. Ratez să mă opresc și, cu răbdare și rugăciune, să ascult la simfonia Scripturilor.

Și totuși rămâne nădejdea și rugăciunea noastră umilă către Dumnezeu că, după ce ai citit această carte, ai gustat și ai văzut ceva din uimirea, frumusețea și privilegiul profund de a fi capabil că Îl cunoști și să Îl iubești pe Isus Hristos, așa cum a fost El revelat din întreaga Sfântă Scriptură. Sperăm și ne rugăm să înțelegi mai deplin de ce teologia biblică este atât de minunată. Isus Hristos este izvorul tuturor binecuvântărilor, iar teologia biblică este harta scripturală care ne ajută, călăuzindu-ne către acest izvor

neîncetat. Puțin câte puțin, Duhul Sfânt ne ajută să vedem cum harta minunată a Scripturii ne călăuzește către Împăratul nostru înviat și înălțat, Cel ce stăpânește, și către planul Lui de a răscumpara cu sânge un popor spre gloria și lauda Sa.

Asemenea acelor ucenici aflați pe drumul către Emaus, sperăm și ne rugăm ca ochii și mințile noastre să se deschidă pe deplin (Luca 24:31, 45) pentru a-L recunoaște pe Isus în *întreaga* Scriptură, pentru a-L putea *iubi* din toată inima, din toată Scriptura (Luca 24:32). Împăratul nostru nu merită nimic mai puțin.

În prima lui epistolă, apostolul Petru scria:

Prorocii, care au prorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din mântuirea aceasta ținta cercetărilor și căutării lor stăruitoare. Ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos, care era în ei, când vestea mai dinainte patimile lui Hristos și slava de care aveau să fie urmate. Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri, pe care vi le-au vestit acum cei ce v-au propovăduit Evanghelia, prin Duhul Sfânt trimis din cer și în care chiar îngerii doresc să privească. (1 Petru 1:10-12)

Mântuirea glorioasă pe care o avem în Hristos a fost profețită și prezisă de către profeții lui Dumnezeu din Vechiul Testament și este în prezent preocuparea intensă a îngerilor lui Dumnezeu.

Meditează la poziția privilegiată pe care o avem în Hristos! Apoi, prin Duhul lui Dumnezeu, continuă să cercetezi acest frumos Cuvânt cu smerenie și rugăciune, pentru a descoperi mai mult din bogățiile harului glorios al lui Dumnezeu, în Isus.

ANEXĂ

EXEMPLE BIBLICO- TEOLOGICE SUPLIMENTARE

Când învăț ceva nou, eu adesea spun „te rog, arată-mi cum să fac, nu îmi spune doar”. În cele ce urmează, veți descoperi o serie de exemple de teologie biblică, extrase dintr-o varietate de genuri literare din Scriptură. După ce voi trata pe scurt fiecare pasaj, în contextul lui, voi arăta felul în care teologia biblică ajută la înțelegerea pasajului într-o modalitate cristocentrică.

Ne vom uita mai întâi la trei pasaje din Vechiul Testament și apoi la trei pasaje din Noul Testament, pentru a vedea felul în care acestea pot fi citite și înțelese prin lentilele teologiei biblice.

„Vei fi binecuvântat în cetate” (DEUTERONOM 28:1-6)

Am văzut că un text lipsit de context devine un pretext pentru a predica un mesaj de tip trambulină. Cu alte cuvinte, dacă inter-

pretăm un pasaj al Scripturii în afara contextului lui, putem să-l facem să spună lucruri pe care, în realitate, nu le spune.

Să luăm, de exemplu, următoarele versete de la sfârșitul cărții Deuteronom:

Dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău, păzind și împlinind toate poruncile Lui pe care ți le dau astăzi, Domnul, Dumnezeul tău, îți va da întâietate asupra tuturor neamurilor de pe pământ. Iată toate binecuvântările care vor veni peste tine și de care vei avea parte, dacă vei asculta de glasul Domnului, Dumnezeului tău: Vei fi binecuvântat în cetate, și vei fi binecuvântat la câmp. Rodul pântecelui tău, rodul pământului tău, rodul turmelor tale, fătul vacilor și oilor tale, toate acestea vor fi binecuvântate. Coșnița și postava ta vor fi binecuvântate. Vei fi binecuvântat la venirea ta, și vei fi binecuvântat la plecarea ta. (28:1-6)

Predicatorii Evangheliei prosperității ar putea să distorsioneze sensul acestui pasaj pretinzând că spune ceva de genul: „Dumnezeu îți promite binecuvântări! Domnul promite că El te va înălța. El promite că binecuvântările te vor copleși. El promite că vei fi binecuvântat în cetatea ta și binecuvântat în lucrul tău. El promite că copiii tăi vor fi binecuvântați și că de asemenea vei primi binecuvântarea lui Dumnezeu asupra recoltelor tale, asupra

vitelor și a turmelor tale. Tot ce trebuie să faci este să ascuți cu credincioșie de Domnul și să împlinești toate poruncile Lui, așa încât vei fi binecuvântat în toate aceste modalități: social, fizic și financiar! Poți să ai parte acum de această viață binecuvântată. Doar trebuie să ascuți de Domnul.”

Merită să observăm că acest pasaj face o legătură clară între ascultare și binecuvântare. Nu ascuți, nu ai parte de binecuvântare. Totuși, pe măsură ce povestea poporului Israel continue să se dezvolte, devine evident că ei nu aveau să asculte de Domnul. Este suficient să citești restul cărții Deuteronom. Orice predicator care vede în acest pasaj o evanghelie a prosperității, a pierdut din vedere atât contextul cât și narațiunea de ansamblu a Bibliei.

Cum ne ajută teologia biblică să interpretăm acest pasaj cu credincioșie? Haideți să începem prin a lua în considerare contextul legământului din acest pasaj. În Deuteronom 28, Moise poruncește poporului Israel să păzească Cuvântul lui Dumnezeu, datorită legământului pe care Dumnezeu l-a făcut cu ei pe muntele Sinai. El le prezintă deopotrivă binecuvântările glorioase ale ascultării (28:1-14) și blestemele îngrozitoare ale neascultării (28:15-68).

Observați felul în care Moise a alocat considerabil mai mult spațiu prezentării blestemelor decât a binecuvântărilor. Aceasta ne spune că nici Moise nu era încrezător în faptul că Israel avea să asculte de Domnul după ce el avea să moară, și cu atât mai puțin

după ce Iosua avea să îi ducă în țara promisă. În fapt, când Moise a privit către viitorul apropiat al Israelului, el a văzut neascultare, idolatrie și exil – nu credincioșie, binecuvântări și prosperitate.

Israelul nu ascultase de Domnul câtă vreme Moise fusese în viață, așa că de ce s-ar fi schimbat acest lucru după moartea lui? Domnul Însuși i-a spus lui Moise că Israelul avea în curând să încalce legământul pe care îl făcuse la muntele Sinai, prin neascultarea și idolatria lor: „Domnul a zis lui Moise: „Iată, tu vei adormi împreună cu părinții tăi. Și poporul acesta se va scula și va curvi după dumnezeii străini ai țării în care intră. Pe Mine Mă va părăsi, și va călca legământul Meu, pe care l-am încheiat cu el” (Deuteronom 31:16; v. și 31:24-29).

Contextul acestui pasaj ne învață în mod clar că israeliții nu aveau și nu puteau fi ascultători de legământul lui Dumnezeu.

Dar nici noi nu putem fi ascultători. Asemenea evreilor, am atras și noi asupra noastră blestemele lui Dumnezeu, nu binecuvântările Lui. Legea lui Dumnezeu cere ascultare perfectă, dar intențiile și dorințele evreilor ca și ale noastre sunt păcătoase și înclinate către rău (Geneza 6:5; 8:21; Deuteronom 31:21). Singura noastră speranță de a căpăta binecuvântarea este ca altcineva să asculte perfect acolo unde noi am eșuat, ca altcineva să poarte blestemele pe care noi le merităm pentru neascultarea noastră, ca altcineva să ne dea inimi noi, care să poată asculta de poruncile lui Dumnezeu și să le împlinească.

Moise a înțeles că ceea ce poporul lui Dumnezeu avea nevoie disperată era un nou legământ. Și tocmai despre asta ne vorbește Deuteronom 29-30! Moise a privit la viitorul îndepărtat cu nădejde: „Domnul, Dumnezeul tău, îți va tăia împrejur inima ta și inima seminței tale, și vei iubi pe Domnul Dumnezeuul tău, din toată inima ta și din tot sufletul tău, ca să trăiești” (Deuteronom 30:6; v. Ieremia 31:33; 32:39-40; Ezechiel 11:19; 36:26-27; Coloseni 2:11). În viitor, Dumnezeu avea să înființeze un nou legământ cu poporul Său.

Dar vestea este chiar mai bună. Cineva avea să vină, un Profet asemenea lui Moise (Deuteronom 18:15, 18; Luca 7:16) care avea să asculte perfect de Dumnezeu, din toată inima, din tot sufletul, cu toată mintea și cu toată puterea, care avea să îplinească Legea în întregime (Matei 5:17), care avea să asigure și să obțină binecuvântările noului legământ pentru poporul Său (Luca 22:20). Numele Lui este Isus.

Dar, pentru a revărsa aceste binecuvântări asupra poporului Său, El a trebuit să poarte blestemele lor. În Epistola lui către Galateni, Pavel citează din Deuteronom 27:26 în felul următor: „Căci toți cei ce se bizuiesc pe faptele Legii, sunt sub blestem; pentru că este scris: „Blestemat este oricine nu stăruiește în toate lucrurile scrise în cartea Legii, ca să le facă.” (Galateni 3:10).

Astfel, spune Pavel, Isus Hristos, Cel neprihănit, a fost condamnat în locul nostru pe cruce: „Hristos ne-a răscumpărat din

blestemul Legii, făcându-Se blestem pentru noi, fiindcă este scris: „Blestemat e oricine este atârnat pe lemn”, pentru ca binecuvântarea vestită lui Avraam să vină peste Neamuri, în Hristos Isus, așa ca, prin credință, noi să primim Duhul făgăduit” (Galateni 3:13-14).

Evanghelia prosperității și celelalte mesaje false deghizate în evanghelie fac ca Biblia să pară că se concentrează cu totul asupra noastră, când, în realitate, totul are de-a face cu Hristos.

„DUMNEZEU ȘADE PE SCAUNUL LUI DE DOMNIE CEL SFÂNT” (PSALMUL 47:8)

În capitolele 3 și 4, am observat cum tema proeminentă a regalității lui Dumnezeu este prezentă de-a lungul Scripturii. De exemplu, iată ce ne spune următorul verset din cartea Psalmilor:

Dumnezeu împărățește peste neamuri, Dumnezeu șade pe scaunul Lui de domnie cel sfânt. (47:8)

Psalmul 47 este o chemare adresată întregii lumi, „tuturor popoarelor” să Îl laude pe Domnul cu bucurie (47:1). De ce?

Căci Domnul, Cel Prea Înalt, este înfricoșat: El este Împărat mare peste tot pământul (47:2).

Întreg pământul trebuie să aducă laude Domnului, pentru că doar El este marele Împărat peste întreg pământul. Descoperim aceeași construcție literară în Psalmul 47:6-7. Versetul 6 constituie o chemare la a cânta laude lui Dumnezeu, iar versetul 7 ne furnizează motivul acestei chemări: „Căci Dumnezeu este împărat peste tot pământul”.

Acest lucru ne conduce la Psalmul 47:8:

Dumnezeu împărățește peste neamuri, Dumnezeu șade pe scaunul Lui de domnie cel sfânt.

Acest verset ne învață că Dumnezeu stăpânește peste toate popoarele. În ciuda împotrivirii acestora, Dumnezeu stăpânește peste ele. Sfântul lui Israel stă pe scaunul Său de domnie cel sfânt. Dumnezeu stăpânește. Domnia universală a lui Dumnezeu este una dintre temele majore din cartea Psalmilor. În fapt, pasaje întregi repetă exclamația: „Domnul împărățește!” (v. Psalmul 93:1; 97:1; 99:1).

Căci Domnul este un Dumnezeu mare, este un Împărat mare mai presus de toți dumnezeii (Psalmul 95:3)

Dacă ne îndepărtăm un pic, vedem felul în care tema regalității lui Dumnezeu reliefează problema păcatului. Începând de la

Geneza 3, Scriptura ne prezintă istoria tristă a popoarelor care se răzvrătesc împotriva lui Dumnezeu. Ele nu-L laudă pe Domnul în calitate de Împărat. Această răzvrătire globală a fost manifestată clar în planul plin de mândrie de a construi turnul Babel (Geneza 11:1-9): „Și au mai zis: „Haidem! să ne zidim o cetate și un turn al cărui vârf să atingă cerul, și să ne facem un nume, ca să nu fim împrăștiați pe toată fața pământului” (Geneza 11:4). Dumnezeu a făcut ca planurile și eforturile păcătoase de la Babel să fie încurcate și, în loc, l-a ales pe Avram, promițând că prin el *Își va face un Nume* mare (Geneza 12:1,3). Drept rezultat, toate națiunile pământului urmau să fie binecuvântate prin familia lui Avram (Geneza 17:4-6; 22:17-18).

Interesant este că Psalmul 47 face aluzie la promisiunea dată lui Avram (Avraam) în versetul final al acestuia:

Domnitorii popoarelor se adună împreună cu poporul Dumnezeului lui Avraam; căci ale lui Dumnezeu sunt scuturile pământului: El este mai înalt și mai pe sus de orice! (47:9)

Acest salon ne îndreaptă privirile înainte, către o zi când popoarele Îl vor recunoaște pe Dumnezeul lui Israel ca fiind marele Împărat al tuturor popoarelor. Mai mult, popoarele însele, reprezentate aici prin „domnitorii popoarelor”, se vor aduna „împreună cu poporul Dumnezeului lui Avraam”.

Cartea Psalmilor începe cu împărații care răcnesc împotriva lui Dumnezeu și împotriva unsului său (Psalmul 2:1-3). Dar Psalmul 47:8-9 ne vorbește despre o zi când liderii popoarelor Îl vor adora și Îl vor onora pe Domnul, Acela care stă așezat pe scaunul de domnie.

Și tocmai acest lucru îl regăsim la finalul Scripturii, în viziunea scaunului de domnie al lui Dumnezeu din Apocalipsa 4-5. Ioan vede scaunul lui Dumnezeu în ceruri, scaunul de domnie al Celui preasfânt, Domnul Dumnezeu atotputernic, „care era, care este, care vine” (Apocalipsa 4:8). Apoi, în Apocalipsa 5, Ioan aude cântecul cel nou despre Leul și despre Mielul care stă așezat pe scaunul de domnie. *El* este vrednic de laudă. De ce?

Căci ai fost junghiat, și ai răscumpărat pentru Dumnezeu, cu sângele Tău, oameni din orice seminție, de orice limbă, din orice norod și de orice neam (5:9).

Închinarea popoarelor a fost cumpărată cu sângele Mielului care domnește și stă așezat pe scaunul de domnie.

Care este răspunsul popoarelor față de acest act magnific al Celui Preaînalt? Iată ce citim:

Și pe toate făpturile, care sunt în cer, pe pământ, sub pământ, pe mare, și tot ce se află în aceste locuri, le-am auzit zicând: „A Celui ce șade pe scaunul de domnie, și a Mielului să fie lauda, cinstea, slava și stăpânirea în vecii vecilor!” (Apocalipsa 5:13)

Într-o zi, oameni din toate popoarele vor „înălța lui Dumnezeu strigăte de bucurie!” (Psalmul 47:1), pentru că Mielul a fost junghiat în locul lor. Mielul lui Dumnezeu, care unește și este așezat pe scaunul de domnie al lui Dumnezeu, va primi răsplata suferințelor Sale: slava veșnică din partea tuturor popoarelor, adorarea bucuroasă din partea tuturor noroadelor.

„FIULE, DACĂ VEI PRIMI CUVINTELE MELE” (PROVERBE 2:1-6)

Anumite părți ale Vechiului Testament par să ne conducă mai ușor la Hristos decât altele. De exemplu, am putea descoperi că este mult mai ușor să facem acest lucru atunci când avem de-a face cu o profecie legată de Mesia, decât cu un capitol din cartea Proverbelor.

Așadar, cum ne îndreaptă cărțile înțelepciunii către Hristos? Haideți să analizăm pe scurt Proverbe 2:1-6:

Fiule, dacă vei primi cuvintele mele, dacă vei păstra cu tine învățăturile mele, dacă vei lua aminte la înțelepciune, și dacă-ți vei pleca inima la pricepere; dacă vei cere înțelepciune, și dacă te vei ruga pentru pricepere, dacă o vei căuta ca argintul, și vei umbla după ea ca după o comoară, atunci vei înțelege frica de Domnul, și vei găsi cunoștința lui Dumnezeu. Căci Domnul dă înțelepciune; din gura Lui iese cunoștință și pricepere.

Ideea principală a acestor versete pare să fie că, dacă vei căuta înțelepciunea cu sârguință, Dumnezeu ți-o va da. În acest pasaj, „înțelepciunea” este pusă în paralel cu „cunoștința și priceperea”, cu „frica de Domnul” și cu „cunoștința lui Dumnezeu” (2:5). Cu alte cuvinte, Proverbe 2:1-6 detaliază pasajul din Proverbe 1:7: „Frica Domnului este începutul științei”. Înțelepciunea – temerea de Domnul – se găsește în căutarea cu pasiune și ascultarea de „cuvintele”, „poruncile” și „gândirea” Tatălui.

Haideți să ne îndepărtăm puțin și să analizăm locul în care aceste pasaje se potrivesc în narațiunea biblică. În Proverbe 1:1, descoperim că regele Solomon a scris cel puțin pasajele de deschidere ale acestei cărți. Solomon, fiul lui David, fusese uns ca rege peste Israel. Dumnezeu îi promisese lui David că un fiu al său avea să medieze stăpânirea lui Dumnezeu asupra poporului Lui și că, prin acea națiune, El va stăpâni toate popoarele lumii. Aceste popoare trebuiau să privească la Israel cum era condus de un rege înțelept, care medita la Cuvântul lui Dumnezeu zi și noapte (Deuteronom 17:18-20), să vadă astfel un popor înțelept, cu discernământ (Deuteronom 4:6).

Așadar, în cartea Proverbelor, Îl descoperim pe Dumnezeu folosindu-Și fiul său special ales, Solomon, regele, pentru a-i conduce pe ceilalți fii pe calea înțelepciunii. Priviți la pasajul din Proverbe 1:8:

Ascultă, fiule, învățătura tatălui tău, și nu lepăda îndrumările mamei tale!

Această înțelepciune părintească se găsește în Proverbe 2:1-6, care începe cu termenul „fiule”. Dar ne îndreaptă acest pasaj spre Hristos?

În primul rând, pasajul nostru ne îndreaptă către Hristos în virtutea faptului că El este autorul cărții. Solomon, fiul lui David, ne îndreaptă privirile înainte către adevăratul Fiu al lui David, care avea să vină.

În al doilea rând, luați în considerare tema biblică a înțelepciunii și felul în care aceasta era destinată să Îl deosebească pe Împăratul viitor din linia genealogică a lui David. Evident, Solomon era binecunoscut pentru înțelepciunea lui: „Dumnezeu i-a dat lui Solomon înțelepciune, foarte mare pricepere, și cunoștințe multe ca nisipul de pe țărmul mării. Înțelepciunea lui Solomon întrecea înțelepciunea tuturor fiilor Răsăritului și toată înțelepciunea Egiptenilor” (1 Împărați 4:29-30).

Mesia cel promis avea la rândul Lui să fie un Fiu înțelept, iar înțelepciunea Lui avea chiar să o depășească pe aceea a lui Solomon. Acest Fiu e descris ca Acela asupra Căruia se va odihni Duhul de înțelepciune și pricepere:

Apoi o Odraslă va ieși din tulpina lui Isai, și un Vlăstar va da din rădăcinile lui. Duhul Domnului Se va odihni peste El,

duh de înțelepciune și de pricepere, duh de sfat și de tărie, duh de cunoștință și de frică de Domnul (Isaia 11:1-2; v. și Isaia 50:4-5).

Așadar, când ne îndreptăm către Noul Testament, descoperim descrieri ale lui Isus care Îl prezintă ca pe un tânăr bărbat plin de înțelepciune: „Iar Pruncul creștea și se întărea; era plin de înțelepciune” (Luca 2:40). Isus a tânjit să stea în casa Tatălui Său (Luca 2:49). Mai târziu, El avea să facă o comparație explicită între Sine și Solomon, prin a spune: „Împărăteasa de la Miazăzi se va scula alături de neamul acesta, în ziua judecății, și-l va osândi, pentru că ea a venit de la marginile pământului, ca să audă înțelepciunea lui Solomon; și iată că aici este Unul mai mare decât Solomon” (Matei 12:42; v. și Luca 11:31).

După ce a predicat în sinagogă, oamenii au răspuns față de Isus, spunând: „De unde are El înțelepciunea și minunile acestea?” (Matei 13:54). Apostolul Pavel ne spune că Hristos este deopotrivă puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu (1 Corinteni 1:24), Acela în care sunt ascunse „toate comorile înțelepciunii și ale științei” (Coloseni 2:3).

Astfel, întreaga carte a Proverbelor trebuie să fie citită având în peisaj o înțelegere pe care doar teologia biblică o poate aduce: Isus împlinește atât calitatea de fiu al lui Solomon cât și înțelepciunea lui Solomon. Acest lucru devine evident în pasajul nostru, întrucât

Îl vedem în Noul Testament pe băiatul Isus căutând înțelepciunea din partea Tatălui Său ceresc: „După trei zile, L-au găsit în Templu, șezând în mijlocul învățătorilor, ascultându-i și punându-le întrebări. Toți care-L auzeau, rămâneau uimiți de priceperea și răspunsurile Lui” (Luca 2:46-47). Până și învățătorii Legii erau uimiți de înțelepciunea acestui băiat de doar 12 ani, pe nume Isus.

Dacă suntem în Hristos, atunci cunoaștem că am fost înfiați. Dacă suntem în Hristos, atunci știm că această carte a Proverbelor nu ne oferă doar niște sfaturi practice pentru viața de zi cu zi. Ea ne ajută să știm ce înseamnă ca viețile noastre să fie caracterizate de frica de Domnul și apoi să umblăm pe aceste căi în calitate de copii ai lui Dumnezeu, așa încât să putem crește în înțelepciune, statură și binecuvântare, asemenea lui Hristos.

Înțelepciunea lui Dumnezeu este prețioasă. Trebuie să o căutăm ca pe o comoară (Proverbe 2:1-5). Și dacă găsim înțelepciunea, suntem chemați să Îi dăm toată gloria lui Dumnezeu, pentru că doar El dă înțelepciune (Proverbe 2:6).

Haideți să ne îndreptăm acum către două relatări cunoscute din Evangheliile, și către un pasaj din Epistola lui Pavel către Coloseni.

„A MERS LA EI, UMBLÂND PE MARE” (MARCU 6:45-52)

În Marcu 6, Isus face mai multe minuni care ajută la redescoperirea identității Sale de Fiu al lui Dumnezeu. El hrănește 5000

de oameni (6:30-44) și vindecă bolnavi (6:53-56). Între aceste minuni se găsește situația când Isus a umblat pe apă (6:45-52). Găsim în acest pasaj o afirmație cumva ciudată: „A văzut pe ucenici că se necăjesc cu vâslirea, căci vântul le era împotrivă. Și într-o patra strajă din noapte, a mers la ei, umblând pe mare, și voia să treacă pe lângă ei” (6:48).

Isus umblă pe mare către ucenicii Lui care se trudeau, dar ei nu Îl recunosc. Ucenicii gândeau că este o stafie! Dar de ce anume ne atrage atenția Marcu către faptul că Isus, Acela care „a mers la ei, umblând pe mare” de asemenea „voia să treacă pe lângă ei”? Teologia biblică ne iluminează pentru a răspunde la această întrebare.

Marcu face aluzie la pasajele Vechiului Testament care clarifică pentru cititorii lui adevărata identitate a lui Isus. Majoritatea Bibliilor de studiu includ referințe care îi ajută pe cititori să observe aceste aluzii la Vechiul Testament, așa că ar trebui să ne facem un obicei din a consulta aceste trimiteri. Haideți să analizăm pe scurt aceste conexiuni canonice.

Același verb – „a trece pe lângă” – este folosit adesea în Vechiul Testament pentru a descrie o teofanie, adică o manifestare a prezenței Domnului față de poporul Său. La muntele Sinai, Domnul a răspuns cererii lui Moise a vedea gloria divină prin a „trece pe lângă” el (Exod 33:17-23; 34:6). Ni se spune că Dumnezeu „a trecut pe lângă” Moise pentru a-și descoperi gloria în mod indirect, întrucât „nu poate omul să Mă vadă și să trăiască!” (Exod 33:20).

În același fel, Domnul „a trecut pe lângă” profetul Ilie: „Și iată că Domnul a trecut pe lângă peșteră. Și înaintea Domnului a trecut un vânt tare și puternic, care despica munții și sfărâma stâncile” (1 Împărați 19:11).

Dar mai există o legătură canonică la textul din Marcu 6:48, și ea se găsește în cartea lui Iov:

Și cum ar putea omul să-și scoată dreptate înaintea lui Dumnezeu? Dacă ar voi să se certe cu El, din o mie de lucruri n-ar putea să răspundă la unul singur. A Lui este înțelepciunea, și atotputernicia: cine l s-ar putea împotrivi fără să fie pedepsit? El mută deodată munții, și-i răstoarnă în mânia Sa. Zguduie pământul din temelii, de i se clatină stâlpii. Poruncește soarelui, și soarele nu mai răsare; și ține stelele sub pecetea Lui. Numai El întinde cerurile, și *umblă pe înălțimile mării*. El a făcut Ursul mare, luceafărul de seară și Ralițele, și stelele din ținuturile de miazăzi. El face lucruri mari și nepătrunse, minuni fără număr. Iată, El *trece pe lângă mine*, și nu-L văd, se duce și nu-L zăresc (Iov 9:2-11)

Observați că Dumnezeul creator este Cel care face lucruri mari și nepătrunse, minuni fără număr (9:10).

Doar El poate porunci soarelui și stelelor. Interesant, tot El este Cel care umblă pe valurile mării. Această descriere glorioasă a

lui Dumnezeu este conectată în versetul 11 la o mărturisire plină de smerenie:

Iată, El trece pe lângă mine, și nu-L văd, se duce și nu-L zăresc.

Cu alte cuvinte, acest Dumnezeu infinit de glorios trece dincolo de capacitatea de înțelegere a omului. Gloria lui Dumnezeu este de necuprins, este misterioasă.

Ce sens au aceste legături canonice pentru felul în care înțelegem Marcu 6:48? Chiar dacă umblarea lui Isus pe mare este o manifestare a puterii și gloriei Sale divine, El rămâne dincolo de capacitatea deplină de înțelegere a ucenicilor Lui (v. Marcu 6:51-52). Totuși, cuvintele pline de mângâiere ale lui Isus adresate ucenicilor – „Eu sunt, nu vă temeți!” (Marcu 6:50) – reprezintă eoul Numelui divin al Dumnezeului lui Avraam, Isaac și Iacov, revelat lui Moise la rugul aprins din Exod 3:14.

În felul acesta, Marcu Îl identifică pe Isus ca fiind Fiul lui Dumnezeu, Domnul întrupat. Minunile din Marcu 6 ne îndreaptă atenția către identitatea Aceluia care este total glorios, care face „lucruri mari și nepătrunse, minuni fără număr”, care stăpânește peste „valorile mării”. Pe măsură ce continuăm să citim Evanghelia după Marcu, descoperim că același Isus este Cel care, în ultimă instanță, Se descoperă în toată gloria Sa pe acea sângeroasă cruce romană (Marcu 15:39).

„EU SUNT PĂSTORUL CEL BUN” (IOAN 10)

În Ioan 10, Îl găsim pe Isus discutând cu fariseii (Ioan 9:40). În capitolul 9, El tocmai ce făcuse un semn uimitor, vindecând un om care se născuse orb, iar aici continuă să explice identitatea Lui în fața fariseilor, care refuză să accepte cuvintele Lui.

De-a lungul acestui capitol, Isus folosește mai multe imagini din Vechiul Testament pentru a creiona un autoportret mesianic pentru Sine. În contrast cu „hoții” care au venit înainte, Isus se referă la Sine ca fiind „Bunul Păstor”:

Eu sunt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun își dă viața pentru oi. Dar cel plătit, care nu este păstor, și ale cărui oi nu sunt ale lui, când vede lupul venind, lasă oile și fuge; și lupul le răpește și le împrăștie. Cel plătit fuge, pentru că este plătit, și nu-i pasă de oi. Eu sunt Păstorul cel bun. Eu Îmi cunosc oile Mele, și ele Mă cunosc pe Mine, așa cum Mă cunoaște pe Mine Tatăl, și cum cunosc Eu pe Tatăl; și Eu Îmi dau viața pentru oile Mele. Mai am și alte oi, care nu sunt din staulul acesta; și pe acelea trebuie să le aduc. Ele vor asculta de glasul Meu, și va fi o turmă și un Păstor (Ioan 10:11-16).

În final, în Ioan 10:19-30, Isus se adresează din nou iudeilor și se întoarce la imaginea aceasta a oilor și păstorului, afirmând:

Oile Mele ascultă glasul Meu; Eu le cunosc, și ele vin după Mine. Eu le dau viața veșnică, în veac nu vor pieri, și nimeni nu le va smulge din mâna Mea. Tatăl Meu, care Mi le-a dat, este mai mare decât toți; și nimeni nu le poate smulge din mâna Tatălui Meu. Eu și Tatăl una suntem (Ioan 10:27-30).

Dar afirmația Lui finală – „Eu și Tatăl una suntem” – este ceea ce provoacă răspunsul șocant din partea celor ce Îl auzeau vorbind: „Atunci Iudeii iarăși au luat pietre ca să-L ucidă” (Ioan 10:31).

Așadar, atenția lui Isus în acest pasaj pare să se îndrepte către două afirmații: „Eu sunt Păstorul cel bun” (Ioan 10:11) și „Eu și Tatăl una suntem” (10:30).

Atunci când vedem aceste afirmații prin lentilele teologiei biblice, forța pretențiilor lui Isus și răspunsul opozanților Lui capătă lumină. Așadar, ce legături canonice putem face din Ioan 10?

Dacă folosim trimiterile biblice, descoperim rapid mulțimea aluziilor făcute de Isus la profeția din Ezechiel 34. Aici, Domnul îi denunță pe falșii păstori și lideri spirituali ai Israelului. El i-a spus lui Ezechiel: „prorocește împotriva păstorilor” (34:2). Domnul Însuși este pornit împotriva păstorilor (34:10), la fel cum Isus este pornit împotriva fariseilor.

Din Ezechiel 34 rezultă două idei suplimentare. În primul rând, Domnul Însuși va fi Păstorul bun al poporului Său: „Eu

însumi Îmi voi paște oile, Eu le voi duce la odihnă” (34:15).
Domnul Însuși Își va păstori poporul și Își va hrăni oile (34:14).

În al doilea rând, Împăratul davidic viitor va fi în același timp Păstorul bun al poporului Său: „Voi pune peste ele un singur păstor, care le va paște, și anume pe Robul Meu David; El le va paște, El va fi păstorul lor. Eu, Domnul, voi fi Dumnezeu lor, și Robul Meu David va fi voievod în mijlocul lor. Eu, Domnul, am vorbit!” (34:23–24). Mesia care avea să vină va păstori poporul Său și Își va hrăni oile.

Așadar, profeția din Ezechiel 34 ridică o întrebare esențială: va fi un viitor bun Păstor al poporului lui Dumnezeu, sau va fi El un viitor Împărat davidic? Isus ne furnizează răspunsul la această taină în Ioan 10. Isus este Mesia cel promis, Împăratul davidic, Păstorul bun al poporului Său. Dar Isus este în același timp „una cu Tatăl”. El este Dumnezeu Însuși. Cu alte cuvinte, Domnul și Păstorul davidic din Ezechiel 34 sunt una și aceeași Persoană. Isus este Cuvântul veșnic făcut trup (Ioan 1:14), care a fost de la început cu Dumnezeu și care era Dumnezeu (Ioan 1:1).

În Ezechiel 34, Domnul mai face o promisiune: „voi veni în ajutorul oilor Mele” (34:22). Cum va avea loc această salvare? Din nou, Isus ne oferă răspunsul în Ioan 10: „Eu sunt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun își dă viața pentru oi” (10:11). În Isus, Cuvântul făcut trup și Mesia cel promis, se împlinește nădejdea din Ezechiel 34. În Isus, poporul lui Dumnezeu Își găsește Păstorul

cel bun – și, în calitate de bun Păstor, Isus Își caută și Își hrănește oile. Mai uimitor decât toate lucrurile, Isus Își salvează poporul dându-Și viața pentru el pe cruce. De aceea, Isus este bunul Păstor care se va îngriji de poporul Său pe vecie (Apocalipsa 7:17).

„EL NE-A IZBĂVIT DE SUB PUTEREA ÎNTUNERICULUI” (COLOSENI 1:12-14)

Exodul poporului lui Dumnezeu din Egipt este cel mai mare act al eliberării divine din Vechiul Testament, exemplul cel mai înalt al puterii salvatoare a Domnului. Autorii Vechiului Testament fac adesea aluzie la exod ca la o modalitate prin care îi reamintesc poporului lui Dumnezeu că nimic nu este imposibil Dumnezeului lor.

De asemenea, exodul devine o imagine a ceea ce Dumnezeu va face în viitor pentru poporul Său. Putem citi aceste teme ale „noului exod” în cărțile profetice, în special în cartea lui Isaia (Isaia 11:11, 15-16; 14:1-2; 62:11-12). Ele reprezintă o acțiune de salvare mai mare, una viitoare, într-o imagine strălucitoare pe care o vedem în peisajul Scripturii, de la Geneza până la Apocalipsa.

Acest lucru ne conduce la Coloseni 1:12-14. Așa cum vom vedea, apostolul Pavel extrage ideile din această temă a exodului pentru a-și încuraja cititorii să-I aducă mulțumiri lui Dumnezeu Tatăl pentru ceea ce El a împlinit prin Isus Hristos, Fiul Său Preaiubit. Aceste versete constituie finalul rugăciunii cu care Pavel își deschide epistola.

Chiar dacă nu Pavel a fost cel ce a plantat biserica din Colose (cf. Coloseni 2:1-5), el s-a bucurat nespus de lucrarea Evangheliei pe care Dumnezeu a făcut-o în mijlocul lor. El își începe epistola, așa cum o face adesea, aducând mulțumiri lui Dumnezeu (1:3-8) și mijlocind pentru congregație (1:9-14). Imediat după această rugăciune, Pavel trece la o explicație glorioasă a preeminenței Fiului lui Dumnezeu, Cel ce este Domnul creației (1:15-17) și al noii creații (1:18-20).

Rugăciunea lui în numele colosenilor are în ea ecoul exodului:

De aceea și noi, din ziua când am auzit aceste lucruri, nu încetăm să ne rugăm pentru voi, și să cerem să vă umpleți de cunoștința voii Lui, în orice fel de înțelepciune și pricepere duhovnicească; pentru ca astfel să vă purtați într-un chip vrednic de Domnul, ca să-i fiți plăcuți în orice lucru: aducând roade în tot felul de fapte bune, și crescând în cunoștința lui Dumnezeu: întăriți, cu toată puterea, potrivit cu tăria slavei Lui, pentru orice răbdare și îndelungă răbdare, cu bucurie, mulțumind Tatălui, care v-a învrednicit să aveți parte de moștenirea sfinților, în lumină. El ne-a izbăvit de sub puterea întunericului, și ne-a strămutat în Împărăția Fiului dragostei Lui, în care avem răscumpărarea, prin sângele Lui, iertarea păcatelor (Coloseni 1:9-14).

Haideți să analizăm diversele legături ale acestui pasaj cu exodul.

În versetul 12, Pavel spune că Dumnezeu „v-a învrednicit să aveți parte de moștenirea sfinților, în lumină [în Împărăția luminii, cf. lit. ESV]”. Dumnezeu a „învrednicit” sau „potrivit” un popor pentru o moștenire. Observați vorbirea la persoana a doua plural, căci este un lucru important, întrucât, în următorul verset, Pavel trece la persoana întâi plural. În versetul 12, el pare să-i spună audienței formate în principal din Neamuri, din Colose, că Dumnezeu „v-a făcut” – chiar pe *voi* – moștenitorii Lui! În Hristos, Dumnezeu a făcut Neamurile să fie moștenitoare, sfinți în Împărăția luminii.

Acest limbaj al „moștenitorilor” și „moștenirii” este folosit în Vechiul Testament cu referire la iudeii de sub legământul cel vechi (Numeri 26:52–56). Dar aici, Pavel aplică același limbaj pentru a se referi la *Neamurile* credincioase, aflate sub *noul* legământ. Ce anume a făcut Dumnezeu pentru a împlini acest lucru pentru poporul Său? Pavel ne clarifică: „El ne-a izbăvit de sub puterea întunericului, și ne-a strămutat în Împărăția Fiului dragostei Lui, în care avem răscumpărarea, prin sângele Lui, iertarea păcatelor” (Coloseni 1:13-14).

Cu alte cuvinte, darul dat de Dumnezeu constând dintr-o moștenire acordată noului Său popor al legământului a fost asigurat printr-un exod nou și mai mare. El Și-a salvat poporul și l-a

transferat de sub stăpânirea întunericului în Împărăția Sa glorioasă, Împărăția Fiului Său preaiubit.

Limbajul din versetul 13 ne aduce aminte de ceea ce Dumnezeu i-a spus lui Moise în Exod 6:6-8:

De aceea spune copiilor lui Israel: „Eu sunt Domnul: Eu vă voi izbăvi din muncile cu care vă apasă Egiptenii, vă voi izbăvi din robia lor, și vă voi scăpa cu braț întins și cu mari judecăți. Vă voi lua ca popor al Meu; Eu voi fi Dumnezeul vostru, și veți cunoaște că Eu, Domnul, Dumnezeul vostru, vă izbăvesc de muncile cu care vă apasă Egiptenii. Eu vă voi aduce în țara, pe care am jurat că o voi da lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov; Eu vă voi da-o în stăpânire; Eu, Domnul’.

Israelul se afla în robie față de un stăpân crud, în țara Egiptului. Acolo, ei erau sclavi. Totuși, Dumnezeu a salvat Israelul din robie, prin mâna Sa puternică (Exod 14:30). Acum, spune Pavel, Dumnezeu a făcut ceva în Hristos care este chiar mai mare de atât. El Și-a eliberat poporul dintr-o robie mai mare și dintr-un întuneric mai gros (Faptele Apostolilor 26:18). Cum? Prin crucea lui Isus: „A dezbrăcat domniile și stăpânirile, și le-a făcut de ocară înaintea lumii, după ce a ieșit biruitor asupra lor prin cruce” (Coloseni 2:15). În Hristos, poporul lui Dumnezeu „are răscumpararea” (1:14). Hristos a împlinit eliberarea poporului Său din

robie, prin a deveni prețul de răscumpărare pentru poporul Său, pe cruce (Marcu 10:45).

Cum ne ajută în mod esențial teologia biblică în studiul nostru asupra pasajului din Coloseni 1:12-14? Pavel dorește ca biserica din Colose – și noi alături de ei - să aducă mulțumiri lui Dumnezeu pentru mântuirea lor minunată. În acest sens, el împrumută limbajul exodului pentru a descrie noul exod pe care Dumnezeu îl face prin moartea lui Hristos pe cruce. Pavel dorește ca cititorii lui să conecteze aceste două lucrări salvatoare minunate ale lui Dumnezeu: exodul și Crucea.

De asemenea, el dorește să se asigure că vedem crucea lui Hristos ca fiind mai mare decât chiar exodul. Acest lucru ar trebui să ne umple vocile cu mulțumiri și inimile cu laude. Isus a înțeles, ca Fiu al lui Dumnezeu, că a mers pe urmele lui Israel, „Fiul” cel întâi născut din Vechiul Testament. Asemenea lui Israel, Isus a ieșit din Egipt (Matei 2:13-15). Asemenea Israelului, Isus a trecut prin ape. Asemenea Israelului, Isus a fost testat în pustie.

În Evanghelia lui Luca, lucrarea mântuitoare a lui Hristos este descrisă în limbajul exodului. Cum asta? În Luca 9:22, Isus le spune ucenicilor Lui că va merge la Ierusalim să sufere, să moară și să învieze a treia zi, pentru a-și mântui poporul. Cu doar câteva versete mai devreme, folosind un termen cu sensul de „plecare”, Luca vorbește despre ceea ce Isus avea să împlinească, anume exodul Lui (9:31).

Acest exod, pe care Isus era pe punctul de a-l împlini, avea să se petreacă în Ierusalim, în decursul Paștelui. Isus S-a adus jertfă pe cruce, ca Miel nepătat al lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii (Ioan 1:29), și astfel a împlinit toate simbolurile tipologice și umbrele exodului și ale Paștelui. Sângele Lui a fost vărsat pentru a acoperi păcatele poporului Său, absorbind mânia pe care aceștia o meritau – și totuși, niciunul dintre oasele Lui n-a fost zdrobit (Exod 12:46; Ioan 19:36). Hristos, în calitate de Miel pascal al nostru, a fost jertfit, producând astfel un exod nou și mai mare pentru poporul Său (1 Corinteni 5:7).

Creștine, ești tu mulțumitor pentru această măreață mântuire, pentru acest nou exod, mai mare, pe care Dumnezeu l-a înfăptuit prin Fiul Său pentru tine? Principala aplicație pe care ar trebui să o extragem din acest pasaj este aceea de a ne aminti de ceea ce Dumnezeu a făcut și de a-I aduce mulțumiri.

De ce folosește Pavel terminologia exodului în contextul unei rugăciuni de mulțumire? Parțial, din cauza răspunsului Israelului față de ceea ce Dumnezeu a făcut pentru ei. În loc să aducă mulțumiri, ei au murmurat împotriva lui Dumnezeu. Ei au uitat de lucrarea Lui salvatoare. Aluziile lui Pavel la tematica exodului sunt făcute în contextul îndemnurilor la adresa colosenilor de a aduce mulțumiri pentru noul exod, pe care ei îl experimentau în Hristos.

Israelul a fost răscumpărat, și totuși aceștia au murmurat. În Hristos, noi am fost răscumpărați. De aceea, Îi vom aduce noi mulțumiri lui Dumnezeu, sau vom murmura și ne vom plânge?

RESURSE RECOMANDATE

În cele ce urmează veți găsi o listă de cărți, articole și resurse audio care vă vor ajuta să creșteți în studiul teologiei biblice. Aceste resurse sunt prezentate în ordine progresivă, de la cele pentru începători la cele pentru avansați. Vă rugăm să notați că aceste resurse sunt disponibile doar în limba engleză.

- Helm, David, with Gail Schoonmaker. *The Big Picture Story Bible*. Wheaton, IL: Crossway, 2004.
- Roberts, Vaughan. *God's Big Picture: Tracing the Storyline of the Bible*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2002.
- Bruno, Chris. *The Whole Story of the Bible in 16 Verses*. Wheaton, IL: Crossway, 2015.

- Helm, David R. *Expositional Preaching: How We Speak God's Word Today*. Wheaton, IL: Crossway, 2014.
- Charles Simeon Trust Workshops,
<http://www.simeontrust.org/>.
- Goldsworthy, Graeme. *The Gospel and Kingdom: A Christian Interpretation of the Old Testament*. Carlisle, UK: Paternoster, 1994.
- Sailhamer, John H. *NIV Compact Bible Commentary*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2009.
- Leeman, Jonathan. "The Soteriological Mission." In *Four Views on the Church's Mission*, edited by Jason S. Sexton. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2017.
- Carson, D. A. *The God Who Is There: Finding Your Place in God's Story*. Grand Rapids, MI: Baker, 2010.
- Lawrence, Michael. *Biblical Theology in the Life of the Church: A Guide for Ministry*. Wheaton, IL: Crossway, 2010.
- Schreiner, Thomas R. *The King in His Beauty: A Biblical Theology of the Old and New Testaments*. Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2013.
- Chapell, Bryan, and Dane Ortlund, eds. *ESV Gospel Transformation Bible*. Wheaton, IL: Crossway, 2013.
- *NIV Zondervan Study Bible: Built on the Truth of Scripture and Centered on the Gospel Message*, edited by D. A. Carson and T. Desmond Alexander, 2631–96. Grand Rapids, MI: Zondervan, 2015.

- Van Pelt, Miles V., ed. *A Biblical-Theological Introduction to the Old Testament: The Gospel Promised*. Wheaton, IL: Crossway, 2016.
- Kruger, Michael J., ed. *A Biblical-Theological Introduction to the New Testament: The Gospel Realized*. Wheaton, IL: Crossway, 2016.
- Rosner, Brian, and T. Desmond Alexander. *New Dictionary of Biblical Theology: Exploring the Unity and Diversity of Scripture*. Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2000.

CUM SE PĂZEȘTE BISERICA DE EVANGHELIILE FALSE?

În fiecare săptămână, multe biserici din întreaga lume citesc Biblia, dar ratează esența ei - și sfârșesc prin a propovădui evanghelii false duminică de duminică. Unul dintre instrumentele cele mai importante care ajută la păzirea bisericii de acest pericol constă dintr-o înțelegere corectă a teologiei biblice, ceea ce înseamnă să citim Biblia în lumina esenței mesajului ei, care culminează totul în Domnul Isus Hristos.

Această carte își propune să ajute bisericile în păzirea adevărului Evangheliei, și ea pleacă de la formularea unui cadru pentru înțelegerea narațiunii de ansamblu a Bibliei, după care explică principiile de bază ce trebuie aplicate pentru prioritizarea propovăduirii acestui mesaj.

„Dacă ești în căutarea unei resurse care explică și aplică bine teologia biblică, aceasta este cartea potrivită. Am fost uimit să văd cât de multă învățătură sănătoasă a putut fi pusă într-o carte atât de scurtă.”

MIGUEL NÚÑEZ, păstor senior, International Baptist Church of Santo Domingo

„Aceasta este o resursă foarte utilă pentru păstori, învățători și credincioși obișnuiți.”

THOMAS R. SCHREINER, Profesor James Buchanan Harrison în interpretarea Noului Testament și profesor de teologie biblică, The Southern Baptist Theological Seminary

„În această carte plină de ilustrații puternice și aducătoare de lumină, Roark și Cline aduc argumente convingătoare asupra faptului că relatarea Bibliei are de-a face întru totul cu Isus Hristos și îl echipează pe fiecare credincios să Îl slujească în acord cu planul lui Dumnezeu. Citește această carte și te vei convinge!”

CONRAD MBEWE, păstor, Kabwata Baptist Church; Rector, The African Christian University, Lusaka, Zambia

NICK ROARK (MDiv, Southeastern Baptist Theological Seminary) slujește ca păstor la Franconia Baptist Church în Alexandria, Virginia, SUA. Anterior, el a slujit în echipa de păstorie de la Capitol Baptist Church în Washington, DC.

ROBERT CLINE este directorul executiv responsabil cu materialul curricular la International Mission Board, lucrarea de misiune a Southern Baptist Convention, SUA.

*Această carte este parte din seria 9Semne: Zidind Biserici Sănătoase.

IX

9Semne

www.9marks.org

LUCRAREA CREȘTINĂ / RESURSE PASTORALE

